

San Lucas

Chī tzo'kca huā'mā' tachihuín

1 Lhūhua' tī tatzo'kli
tū a'kspulalh na
quilacpu'na'i'tātca'n. ²Tū
quincātahanin ixpālacata
Cristo ē tū laktzi'nca xalītzucuni'
hasta chuhua'lj, ū'tza' tatzo'kli.
Nā tī talaktzi'lh xalītzucuni'
nā tamāsu'yulh. ³Nā chuntza'
quimīni'ni'lh ictzo'knun. Makās
līlacatejtin xa'iclicāxtlahuamā'lh
chī na'ictzo'knuni'yān, Teófilo, ⁴ē
chuntza' naca'tziya' ixlicāna' tū
māsu'yunīcanī'ta'.

Ángel māca'tzinīni'lh
nalacatuncuhui' Juan Mā'kpaxīni'

⁵A'cxni' Herodes rey ixuanī't
nac Judea, ixui'lh chā'tin
pālej; ixtacuhuīni' Zacarías.
Cātā'tapa'ksilh pālejni' tī
cāmāpācuhuīca Abías. Nā ixpuscāt
Zacarías ixuanīcan Elisabet ē xla'
i'xū'nātā'nat Aarón. ⁶Ixchā'tu'ca'n
tamākentaxtūlh ixlīmāpa'ksīn Dios ē
jā tatlahualh tū jā tze. ⁷Jā ixtaka'lhī
ixlacstīnca'n ixpālacata Elisabet
jāla ka'lhīlh ē nā lakkōlu'ntza'
ixtahuāni't ixchā'tu'ca'n.

⁸Milh a'ktin quilhtamacuj
a'cxni' Zacarías ē ixtā'pālejni'

ixtatlahuamā'nalh ixtascujūtca'n
na ixlacatīn Dios. ⁹Ixtahui'latca'n
ixtamāxtu suerte natalacsaca
tī natanū nac templo nalhcuyu
siyentzu ē ū'tza' līlacsaca Zacarías.
¹⁰A'cxni' i'lhcuymā'ca nac
pūmacamāstā'n, ixlipō'ktuca'n tī
ixtatalacxtimīni't tatachokolh nac
tanquilhtīn ē ixta'orarlīmā'nalh.
¹¹Palaj tunca tasu'yuni'lh Zacarías
chā'tin ixāngel Dios. Ixyālh
ixpekāna'lj pūmacamāstā'n jā
i'lhcuycan siyentzu.

¹²A'cxni' Zacarías laktzi'lh,
tamakchuyīlh ē jicua'nli. ¹³Ángel
huanilh:

—Zacarías, jā cajicua'nti.
Dios kexmatli tū squi'nīni'ta'.
Mimpuscāt Elisabet naka'lhī
i'ska'ta' ē namāpācuhui'ya' Juan.
¹⁴Nalīpāxuhua'ya' hui'x ē lhūhua'
tachi'xcuhui't natalīpāxuhua
tzamā' ska'ta' ¹⁵ixpālacata
ka'tla' nalītaxtu na ixlacatīn
Dios. Jā makstīn catīhua'lh
cu'chu' nūn cerveza ē nūn pulhqui
tū lika'chīcan. Nalītatzuma
ixlīstacna' Espīritu Santo a'cxni'
jā ixā'tahui'la. ¹⁶Nacālakpalīni'
ixtalacapāstacni'ca'n
lhūhua' israelitas ē chuntza'
natatzucupala natakexmatni' Dios

ixMāpa'ksīni'ca'n. ¹⁷Tzamā' chi'xcu' napūlani' Māpa'ksīni'. Naka'lhī ixespīritu ē ixlitli'hui'qui Elías. Nacāmālakpalini' ixlistacna'ca'n tachi'xcuhui't ē chuntza' natapāxqui' ixlacstīnca'n. Xla' nacāmaxqui' xatze talacapāstacni' tī jā takexmata. Chuntza' natakāxtahui'la tachi'xcuhui't a'cxni' namin Māpa'ksīni'.

¹⁸Zacarías kelhasqui'nilh ángel: —¿Chī na'iclicā'tzī palh ixlicāna' huā'mā'? Quit kōlu'tza' ē nā quimpuscāt lē'ntza' quilhtamacuj.

¹⁹Ángel kelhtini'lh: —Quit Gabriel ē icyāl̄h na ixlacatīn Dios. Quimacamilh na'ictā'chihuīna'nān ē na'icmaxqui'yān huā'mā' xatze tachihuīn. ²⁰Chuhua'j hui'x nakō'ko'na'. Jāla catichihui'na' hasta a'cxni' na'a'cchā'n ixmālhcu'yu' miska'ta' ixpālacata jā quina'ka'i'ni' quintachihuīn tū nakentaxtu a'cxni' nachā'n mālhcuyu'.

²¹A'cxni' tamakapalilh Zacarías, tī ixtaka'lhīmā'nalh na ixtanquilhtin templo talitamakchuyilh jā palaj taxtulh. ²²A'cxni' taxtulh, Zacarías jātza' la ixcatā'chihuīna'n. Ē ū'tza' talica'tzil̄h ixlakachuyani't na ixpūchakān templo. Xmān ixcāmācahuani' ixpālacata jāla catā'chihuīna'n.

²³A'cxni' sputkō'lh ixtascujūt nac templo, Zacarías taspitli na ixchic.

²⁴Ā'listān ka'lhīni'lh Elisabet tī ixpuscāt ixuani't. Jā taxtulh nac chic hasta ixlilakaquitzi' mālhcuyu'. Puhuanli: ²⁵“Māpa'ksīni' chuntza' quintlahuani'ni't ixpālacata jātza' naquintalakmaka'n.”

Ángel māca'tzinini'lh chi nalacatuncuhui' Jesús

²⁶Ixka'lhītza' a'kchāxan mālhcuyu' a'cxni' Zacarías ixlakachuyani't, ē Dios macamilh ángel Gabriel lacatin nac cā'lacchicni' jā huanican Nazaret. ²⁷Lakmilh chā'tin tzu'maljāt tī ixuanican María ē ixtā'lacāxlani'ttza' natā'tamakaxtoka chā'tin chi'xcu' tī ixuanican José ē i'xū'nātā'nat David.

²⁸Ángel tanūlh jā ixui'lh María ē huanilh:

—i'iclakminān hui'x tī sicua'lanātlahuacani'ta'! Māpa'ksīni' maktaka'lhāni'; Dios ā'chulā' sicua'lanātlahuani'ta'n ē jā ixlipō'ktuca'n pusan.

²⁹A'cxni' María laktzī'lh ángel, li'a'cnilh huā'mā' tachihuīn.

³⁰Ángel kelhtilh:

—María, jā cajicua'nti; Dios pāxqui'yān. ³¹Chuhua'j naka'lhīni'na' ē naka'lhī'ya' chā'tin ska'ta' ka'hua'cha. Namāpācuhiya' Jesús. ³²Ka'tla' ixlacatzucut ē namāpācuhičan i'Ska'ta' Dios tī ā'chulā' xaka'tla'. Māpa'ksīni' Dios nahui'li ixlipuxcu' chuntza' chī ixpap David ³³ē pō'ktu quilhtamacuj nacāmāpa'ksi' israelitas. Ixlitli'hui'qui jā makstin catisputli.

³⁴Palaj tunca María kelhasqui'nilh ángel:

—¿Chī lila quit? Jāna'j icā'tamakaxtoka.

³⁵Ángel kelhtilh:

—Espīritu Santo nalakminān ē ixlitli'hui'qui quinDiosca'n Xaka'tla' nalitamacsti'li'yān hua'chi poklhu'.

Ū'tza' nali'a'nan tzamā' ska'ta' tī natahui'la xmān ixla' Dios nahuan ē namāpācuhuican ī'Ska'ta' Dios. ³⁶Nā mintalakapasni' Elisabet nā naka'lhī ī'ska'ta' ka'hua'cha masqui lē'ntza' quilhtamacuj ē huancan jātza' catika'lhīlh ī'ska'ta'. Ka'lhītza' a'kchāxan mālhcuyu' chī ka'lhīni'n ³⁷ixpālacata Dios tzē natlahua ixlipō'ktu catūxcuuhālh. ³⁸A'cxni' María kelhtilh ē huanilh:
—Quit ixla' Dios. Camākentaxtūlh ixtalacasqui'nin. Calalh chuntza' chī quihua'ni'ni'ta'.
Ángel a'lh.

María laka'lh Elisabet

³⁹Milh a'ktin quilhtamacuj a'cxni' María taxtulh ē palaj tunca a'lh lacatin nac cāl'lacchicni' xala' nac Judea. ⁴⁰Tanūlh na ixchic Zacarías ē tā'chihuina'lh Elisabet. ⁴¹A'cxni' Elisabet kexmatni'lh ixtachihuīn María, ska'ta' tasakā'lilh na ixpūlacni' Elisabet ē litatzumalh Espíritu Santo ixlistacna'. ⁴²A'cxni' Elisabet chihuina'nli palha' ē huanli:
—Dios ā'chulā' sicua'lanātlahuani'ta'n hui'x ē jā ā'makapitzin puscan ē nā sicua'lanātlahuani't misca'ta'. ⁴³¿Tichu quit naquililakmin ixtzī' quiMāpa'ksīni'? Quit jā tū quilacatzucut. ⁴⁴Xmān ickexmatli mintachihuīn ē quiska'ta' lipāxuhualh ē tasakā'lilh na quimpūlacni'. ⁴⁵Hui'x lipāxuhua'ya' ixpālacata a'ka'ī'ni'ta' ē namākentaxtū tū huanini'ta'n Māpa'ksīni'. ⁴⁶Palaj tunca María huanli:

Quilīstacna' makapāxuīmā'lh Māpa'ksīni'.
⁴⁷Quilīstacna' lipāxuhua ixpālacata quiMakapūtaxtūnu' Dios.
⁴⁸Dios cuenta quintlahuani'ni't quit tī ixtasācua' xcamanīn. Chuhua'j ē nā pō'ktu quilhtamacuj tachi'xcuui't natahuan iclipāxuhua quit.
⁴⁹Dios tī ka'lhī litli'hui'qui ka'tla' tū quintlahuani'ni't. Xla' xaticua'lanātlahua.
⁵⁰Pō'ktu quilhtamacuj nacālakalhu'man tī talakachi'xcuui'.
⁵¹Ixlitli'hui'qui litlahuani't lhūhua' catūhuālh. Cāskāhui'lh tī ka'tla' ixtamakca'tzī.
⁵²Cāmāpānūni'lh ixlitli'hui'quica'n tī ka'tla' ixtahuani't ē tī tapuhuan ā'chulā' ixlacasqui'nca.
⁵³Tī ixtatzi'ncsmā'nalh cālīmāka'silh xatze lihua' ē jā tū cāmacā'ni'lh lacricujnu'.
⁵⁴Cāmaktāyani't xala' nac Israel tī tamākentaxtū ixtalacasqui'nin Dios ē jā makstin makxtekli ixtalakalhu'man.
⁵⁵Chuntza' tlhualh chī cāhuanini't quimpapca'n Abraham ē ixnatā'natna'. Pō'ktu quilhtamacuj nacāmaktāya.
⁵⁶María tahuī'lh na ixchic Elisabet a'ktu'tun mālhcuyu' ē ā'listān taspitli na ixchic.
Chī lacatuncuui'lh Juan Mā'kpxāni'
⁵⁷A'cxni' a'cchā'lh ixmālhcuyu', tahuī'lh ī'ska'ta'

Elisabet. Ka'hua'cha huanli.

⁵⁸Ixamicujnu' ē ixtalakapasni'n
tamilh natatā'pāxuhua a'cxni'
taca'tzilh tze tū Dios tlahuani'lh
Elisabet. ⁵⁹Ixlilakatzayan
quilhtamacuj ta'a'lh tatlahua
ixtahui'lateca'n nachu'cucan ska'ta'
ē ixui'lini'cu'tuncan ixtacuhuini'
Zacarías chí ixtāta'. ⁶⁰Ixtzī'
cāhuanilh:

—Jā chuntza' catihui'lica.

Ixtacuhuini' Juan nahuanican.

⁶¹Kelhasqui'nica:

—¿Tū ixpālacata? Jā tī a'nan
mintalakapasni' tī huanican Juan.

⁶²Palaj tunca tamacahuani'lh
ixtāta' ska'ta' nataca'tzī tūyā
tacuhuini' nahui'lini'. ⁶³Xatāta'
squi'nli a'ktin ca'psnap ē tzo'kli:
“Ixtacuhuini' Juan.” Ixlipō'ktuca'n
talī'a'cnilh. ⁶⁴Palaj tunca
Zacarías tzucupālh chihuina'n ē
laktaquilhpūtalh Dios. ⁶⁵Ū'tza'
talī'a'cnilh ixamicujnu' ē
tahuankō'lh huā'mā' calhāxcuhuālh
nac cā'lacchicni' xala' lakakēstīn
nac Judea. ⁶⁶Ixlipō'ktuca'n
tī takexmatli talacapāstacli ē
talākelhasqui'nilh:

—Huā'mā' ska'ta' ¿tīyā chi'xcu'
nahuan?

Ixtasu'yu i'sicua'lanātlahuani't
Māpa'ksīni' ē ū'tza' talihuanli.

Zacarías makapāxuilh Dios

⁶⁷Espíritu Santo litatzumalh
ixlistacna' Zacarías ē chihuina'nli
chī Dios māsu'yuni'lh ē huanli:

⁶⁸Camakapāxuica

Māpa'ksīni' tī ixDiosca'n
israelitas ixpālacata
quincālakalhu'mani'

quina'n tī ixraza ē
quincāmakapūtaxtūn.

⁶⁹Quincāmaxquī'nī'ta'n chā'tin
Makapūtaxtūnu'; ka'lhī
ixlīli'hui'qui ē ū'tza' xla'
chā'tin chí ixnatā'natna'
David tī mākentaxtūlh
ixtalacasqui'nīn Dios.

⁷⁰Chuntza' chí huanli
a'kchihuina'ni'n xamakās,
chuntza' lihui'lilh Dios.

⁷¹Huanli
naquincālimakapūtaxtūyān
ixlīli'hui'qui
quintā'lāquiclhaktzi'ca'n
ē ixlipō'ktuca'n tī jā
quincātalaktzi'ncu'tunān.

⁷²Huampālh nacālakalhu'mani'
quimpapca'n ē jā napātza'nkā
chī talācāxlanīn.

⁷³Tzamā' talācāxlan tū Dios
ixtlahuani'ni't quimpapca'n
Abraham, ⁷⁴ū'tza'
ixquincālimāpānūni'n
quintā'lāquiclhaktzi'ca'n
ē chuntza' ixtlahuáuj
ixtalacasqui'nīn Dios ē jā
ixjicua'nui.

⁷⁵Chuntza' pō'ktu quilhtamacuj
lactze nahuanāuj nac
cā'quilhtamacuj, hua'chi jā
ixtitlahuáuj tū jā tze.

⁷⁶Ē hui'x, quiska'ta',
namāpācuhuica'na'
ixa'kchihuina' Dios tī ā'chulā'
xaka'tla' ē napūlani'ya'
Māpa'ksīni' ē namālaclhtzaja
jā na'a'n.

⁷⁷Nacāmāsu'yuni'ya'
tachi'xcuhuī't ē chuntza'
natalica'tzī namin
Makapūtaxtūnu' ē

nacāmātza'nkēna'ni'
ixcuentaca'n.

⁷⁸ Dios quincāpāxqui'yān ē
quincālakahu'manān.
Ū'tza' quincālimacamin'i'yān
chā'tin tī
naquincāmakapūtaxtūyān.

Xla' namāxkakē quinteja'ca'n.

⁷⁹ Quina'n hua'chi cā'pucsua'
hui'lānauj ē hua'chi palajtza'
nanīyāuj.

Naquincāmasu'yuni'yān chī
ixtej Dios.

⁸⁰ Tzamā' ska'ta' stacli ē ixca'tzī
ixlīpō'ktu catūxcuhuālh tū ixla'
Dios. A'cxni' ka'tla'tza' huanli,
ixui'llh nac cā'tzaya'nca ti'ya't
hasta a'cxni' tzuculh cāmāsu'yuni'
israelitas.

Chī lacatuncuhui'llh Jesús

Mt. 1:18-25

2 A'cxni' jāna'lj ixtahui'lla
Jesús, emperador Augusto
māpa'ksilh a'ktin censo
calhāxcuhuālh nac cā'quilhtamacuj.

² A'cxni' Cirenio gobernador
ixuanī't nac Siria a'cxni' pūla
tlahualh censo. ³ Ixlasquisi'nca
chā'tunu' cata'a'llh na
ixcā'lacchicni'ca'n jā ixtatahui'llanī't
ixpapca'n ē a'ntza' nacātzō'kni'can
ixtacuhuīni'ca'n. ⁴ Ū'tza' litaxtulh
José nac cā'lacchicni' Nazaret xala'
nac estado Galilea ē a'llh a'ktin nac
cā'lacchicni' Belén xala' nac estado
Judea. A'ntza' xatahui'llani' David
ē ixpālacata José i'xū'nātā'nat
ixuanī't, ixlasquisi'nca a'ntza'
natzo'kcan ixtacuhuīni'. ⁵ A'llh
nac Belén natzo'kcan ixtacuhuīni'.
Tā'a'llh María ti ixtā'lacāxlanī'ttza'
natā'tamakaxtoka xla' ē xla'

ixka'llhīni'ntza'. ⁶ Tū a'kspulalh
a'cxni' ixui'llh nac Belén, a'cchā'llh
ixmālhcuuyu' ska'ta'. ⁷ Tahui'llh
ixka'hua'cha ixlīmaksāsti' María.
Līpāchi'llh ixtanchut ē māpi'llh jā
mojōcan paja tū tahua' cahuāyuj.
A'ntza' ixtahui'llh ixpālacata jā
tamaclalh chic jā natamaklhtata.

Ángeles ē pastores

⁸ Ixtahui'llāna'llh pastores
lacatzuna'lj nac Belén. Pō'ktu
tzī'sa ixtamaktaka'llhmā'nalh nac
potrero ixpurecuca'n. ⁹ Xamaktin
tasu'yulh chā'tin ixángel Dios
ē cālītamacsti'li'llh ixtaxkakēt
Māpa'ksīni'. Tajicua'nli. ¹⁰ Ángel
cāhuanilh:

—Jā cajicua'ntit. Iccālimini'yān
xatze tamāca'tzīni'n ē ū'tza'
natalika'llhī tapāxuhuān
ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhui't.
¹¹ Chuhualj huā'mā' tzi'sa tahui'lla'cha'
chā'tin ska'ta' nac cā'lacchicni' jā
ixtahui'llanī't David. Xla' ū'tza'
Makapūtaxtūnu' ē tī huanican Cristo
Māpa'ksīni'. ¹² Namaclayā'tit chā'tin
ska'ta' litapāchi'ni't ixtanchut ē
māpi'cani't jā mojōcan paja tū tahua'
cahuāyuj. E ū'tza' nalilakapasā'tit.

¹³ Xamaktin tatasu'yulh lhūhua'
ángeles xalanī'n nac a'kapūn
tī ixtamakapāxui'mā'nalh Dios.
Tahualh:

¹⁴ —iCalaktaquilhpūtaca Dios tī
hui'llh nac a'kapūn ē tzej calatapā'tit
nac cā'quilhtamacuj milīpō'ktuca'n
tī Dios cālakahu'mani'ta'n!

¹⁵ Palaj tunca a'cxni' ángeles
tataspi'tli nac a'kapūn, pastores
tatzuculh talāhuani:

—Ca'auj chuhua'lj nac Belén
ē nalaktzī'nāuj tū a'kspulalh

ē tū Māpa'ksīni' Dios
quincātamāca'tzīnīn.

¹⁶Palaj ta'a'lh ē cāmaclaca María
ē José ē ska'ta' jā ixmāpi'canī't ē
jā chī'yāhuacan cahuāyuj. ¹⁷A'cxni'
talaktzī'lh, tahuanli tū ixtahuani't
āngeles ixpālacata ska'ta'.

¹⁸Ixlīpō'ktuca'n tī takexmatli
talī'a'cnīlh ixtachihuīnca'n
pastores. ¹⁹María ixlacapāstacmā'lh
ixlīpō'ktu tū a'kspulani't ē tū
ixuanicani't ē ixpuhuan.

²⁰Pastores tataspi'tli ē
ixtalakachi'xcuhui'mā'nal' Dios ē
ixtamakapāxuīmā'nal' ixpālacata
a'kspulal' chī cāhuanica.

**Ska'ta' Jesús māsu'yuca
xaka'tla' nac templo**

²¹Ixlīlakatzayan quilhtamacuj
tlahuani'ca circuncisión ska'ta' ē
hui'līni'ca ixtacuhuīni' Jesús. Ū'tza'
huā'mā' tacuhuīni' tū āngel huanil'lh
María a'cxni' jāna'j ixka'lhīni'n.

²²Ixlītu'pu'xam quilhtamacuj
tamākentaxtū'lh ixtahuil'latca'n
puscan chī Moisés ixui'līni't
līmāpa'ksīn natache'kē' ixlika'hua'jua'
puscāt. Talē'lh ska'ta' nac Jerusalén
namāsu'yuni'can Māpa'ksīni' Dios.

²³Chuntza' tatlahual'lh ixpālacata
tatzo'kni' na ixlīmāpa'ksīn Dios:

Chā'tunu' ska'ta' xaka'hua'cha
tī līmaksāsti', ū'tza' ixla'
Māpa'ksīni' Dios nahuan.

²⁴Chuntza' María ē José ta'a'lh
natalakatāyana'n. Chuntza' chī huan
na ixlīmāpa'ksīn Dios ixlacasqui'nca
namaxqui'can xaka'hua'cha
ē xatzu'ma'jāt tórtola o tantu'
tantzasanān.

²⁵Ixui'lh nac Jerusalén tzamā'
quilhtamacuj chā'tin chī'xcu' tī

ixuanican Simeón. Tzeyā chī'xcu'
ixuani't ē ixlakachi'xcuhui' Dios ē
ixka'lhīmā'lh ixMakapūtaxtūnu'ca'n
israelitas. Espiritu Santo ixtā'huil'lh.

²⁶Ixmāsu'yuni'nī'ttza' jā ixtinil'lh
palh jā pūla ixlaktzī'lh Cristo
tī Māpa'ksīni' Dios namacamin.

²⁷Espiritu Santo mālacpuhuanil'lh
na'a'n nac templo a'cxni'

līmīnca ska'ta' Jesús nac templo
namākentaxtū ixtahuil'latca'n ē tū
māpa'ksīl'lh līmāpa'ksīn tū tzo'kli
Moisés. ²⁸Simeón cha'xli ska'ta' ē
lakachi'xcuhui'lh Dios ē huanli:

²⁹QuiMāpa'ksīni', chuhua'j
līpāxuhua na'icni' ixpālacata
mākentaxtū'nī'ta' tū
quihua'nī'nī'ta' quit tī
mintasācua'.

³⁰Iclīlaktzī'nī'ttza' quilakastapun
tzamā' Makapūtaxtūnu' ³¹tī
hui'x māstā'nī'ta' ixpālacata
ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhui't.

³²Ū'tza' nacāmāsu'yuni' tī jā
israelitas chī tzē natatlā'huan
nac cā'quilhtamacuj chuntza'
chī pūcās nacāmāxkakēni' tī
talatlā'huan jā cā'pucsua'.

Israelitas tī mintachi'xcuhui't
nacālakachi'xcuhui'can
ixpālacata xla'.

³³José ē ixtzī' Jesús talī'a'cnīlh
tū huanli Simeón ixpālacata
ska'ta'. ³⁴Simeón squi'nī'lh Dios
cacāsicua'lanātlahual'lh ē huanil'lh
María tī ixtzī' Jesús:

—Cala'ktzī'. Dios lacsacni't huā'mā'
ska'ta'. A'cxni' chī'xcu'tza' nahuan,
lhūhua' israelitas nata'a'ka'i' ē
xla' nacāmaktāya. Tī jā nata'a'ka'i',
xlaca'n natalālīhuani. Xla' namāsu'yū
ixtalacasqui'nīn Dios ē tachi'xcuhui't
natalakmaka'n. ³⁵Chuntza'

naca'tzikō'can chī lacapāstaca chā'tunu' na ixlistacna'ca'n. Hui'x nalīpuhuana' chuntza' chī kentin machīta nalakpusa na milīstacna' — huanli Simeón.

³⁶Nā ixuī'lh a'ntza' chā'tin puscāt tī ixa'kchihuīna' Dios ē ixtacuhuīni' Ana. Xla' ixtzu'mal'jāt Fanuel xala' ixraza Aser. Ixlē'ntza' quilhtamacuj. Tzu'mal'jātcus ixuanī't a'cxni' tamakaxtokli ē tā'tahui'lh ixkōlu' a'ktojon cā'ta. ³⁷Chuhual'j ixlitā'ti'pu'xamatā'ti' cā'ta tī nīmaka'ncanī't. Jā ixtaxtu xaka'tla' nac templo. Pō'ktu quilhtamacuj ixlaktaquilhpūtāmā'lh Māpa'ksīni' Dios. Makatunu' jā ixuā'yan ixpālacata ixtlahua oración.

³⁸A'cxni' José ē María tatanūlh xaka'tla' nac templo, huā'mā' puntzuna' Ana cālaktalacatzuna'jilh. A'cxni' maxquī'kō'lh tapāxcateca'tzīn Dios, tzuculh lichihuīna'n ska'ta' tī huanican Jesús. Cālītā'chihuīna'nkō'lh tī ixtaka'lhīmā'nalh ixmakapūtaxtūnu'ca'n ē tī xalanī'n nac Jerusalén.

Tataspi'tli nac Nazaret

³⁹A'cxni' José ē María tamākentaxtūlh ixlipō'ktu tū māpa'ksilh Moisés tū tzo'kli na ixlīmāpa'ksīn Dios, talē'mpālh ska'ta' nac Nazaret xala' nac Galilea ixcā'lacchicni'ca'n. ⁴⁰Ska'ta' ī'stacmā'lh ē ixtatli'hui'clhtēlha ē skalalh ixuantēlha ē Dios ā'chulā' ī'sicua'lanātlahua.

Ka'hua'cha Jesús xaka'tla' nac templo

⁴¹Cā'ta cā'ta José ē María ixta'a'n nac Jerusalén ixpālacata

ixcā'tani'ca'n israelitas tū huanican pascua. ⁴²A'cxni' Jesús ixka'lhī a'kcāujtu' cā'ta, ixlipō'ktuca'n ta'a'lh nac Jerusalén ixpālacata cā'tani' chuntza' chī ixtalīsmānī'ttza'. ⁴³A'cxni' a'ksputiltza' cā'tani' ē ixtaquitaspi'tmā'nalh ē Jesús tachokolh nac Jerusalén. Ixtzi' ē José jā cuenta tatlahualh. ⁴⁴Ixtapuhuan Jesús cātā'mimā'lhltza' ā'makapitzīn ē chuntza' ta'a'lh nac tej a'ktin quilhtamacuj. A'cxni' taputzalh ixpu'nanca'n ixtalakapasnī'nca'n ē ixamicujca'n, ⁴⁵jā tamaclalh. Palaj tunca tataspi'tli nac Jerusalén; ta'a'lh taputza.

⁴⁶Ixlī'a'ktu'tun quilhtamacuj tamaclalh Jesús xaka'tla' nac templo. Ixcālaclhpu'nahui'lh ixmākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksīn ē ixcākexmatmā'lh ē ixcākelhasqui'nīmā'lh.

⁴⁷Ixlipō'ktuca'n tī takexmatli talī'a'cnilh ixtalacapāstacni' ē chī ixcākelhtīmā'lh.

⁴⁸A'cxni' talaktzī'lh María ē José, talī'a'cnilh ē ixtzi' huanilh:

—Quinka'hua'cha, ¿tū ixpālacata quilātlahuani'nī'ta'uj chuntza'? Quit ē mintāta' iclipuhuamā'na'uj ē icmiuj iccāputzayān.

⁴⁹Jesús cāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata quilāputzayāuj? ¿Ē jā ca'tzīyā'tit ixlacasqui'nca na'ictahui'la na ixchic quinTāta' Dios?

⁵⁰Xlaca'n jā taca'tzilh tū huanicu'tun.

⁵¹Palaj tunca xla' cātā'taspi'tli nac Nazaret ē cākexmatni'lh. Ixtzi' lhūhua' ixlacapāstaca ixlipō'ktu

huā'mā' ē māqui'kō'lh na ixlīstacna'.
 52 Jesús i'stacmā'lh ē ā'chulā'
 ixka'lhīmā'lh talacapāstacni'. Nā
 tze ixuanī't na ixlacatīn Dios ē na
 ixlacatīnca'n tachi'xcuhui't.

**Juan Mā'kpaxini' ixa'kchihuina'n
 nac cā'tzaya'nca ti'ya't**

Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28

3 Ixlilakacāujquitzis cā'ta
 ixui'lh ligobernador Tiberio ē
 Poncio Pilato gobernador ixuanī't
 nac Judea. Herodes gobernador
 ixuanī't nac Galilea, ē ixtā'tin
 Felipe gobernador ixuanī't
 nac Iturea ē nac Traconite, ē
 Lisaniās gobernador ixuanī't
 nac Abilinia. ²Anās ē Caifás
 xamāpa'ksīni'nī'n pālejni'
 ixtahuanī't. A'cxni' ixlīpō'ktuca'n
 ixtamāpa'ksīni'mā'nal, a'cxni' Dios
 tā'chihuina'lh Juan ixka'hua'cha
 Zacarías ti ixui'lh nac cā'tzaya'nca
 ti'ya't. ³Juan a'lh na ixquilhtūn
 ka'tla' xcān Jordán. Cāhuanilh
 tachi'xcuhui't ixtalakpalilh
 ixtalacapāstacni'ca'n ē ixta'a'kpaxli
 nacāmātza'nkēna'ni'can
 ixcuentaca'n. ⁴Huā'mā' a'kspulalh
 chī ixtzo'knuni't tzamā'
 ixa'kchihuina' Dios ti ixuanican
 Isaías. Chuntza' tzo'kli:

A'ntza' jā cā'tzaya'nca ti'ya't,
 nakexmatcan catihuālh ti
 palha' nachihuina'n ē nahuan:
 “Cacāxtlahua'tit tej ixpālacata
 mimā'lh Māpa'ksīni'.
 Camālakstu'nctit tej.

⁵Ixlīpō'ktu jā jā cāxtim
 natatzumana'n ē pūscā'nan
 nahuankō'.
 Jā lhka'hui'li' tej lacatza'j nala.
 Jā jā lakaxtim, lakaxtim nahuan.

⁶Ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhui't
 natalaktzi'n ti Dios macamilh
 Makapūtāxtūnu'.”

⁷A'cxni' lhūhua' tachi'xcuhui't
 tataxtulh ixpālacata Juan
 nacāmā'kpaxī, xla' cālacaquilhnīlh
 ē cāhuanilh:

—iHui'xina'n tlahua'pā'na'ntit
 a'ktu' milacanca'n! ¿Tichu
 cāhuanin natzā'la'ni'yā'tit
 ixtasī'ti' Dios tū mimā'lh?
⁸Catlahua'tit tū tze; nalītasu'yu
 palh ixlicāna' lakpalinī'ta'ntit
 mintalacapāstacni'ca'n. Jā
 catihuantit mē'estuca'n: “Quina'n
 i'xū'nātā'natna' Abraham. Ū'tza'
 iclīpāhuanāuj ē jā icjucuanī'yāuj
 ixtasī'ti' Dios.” Jā chuntza'
 ixua'ntit. Quit iccāhuanīyān Dios
 tzē nacālakpalī huā'mā' chihuixni'
 ē natahuan i'xū'nātā'natna'
 Abraham. ⁹Hua'chi xacacani'ttza'
 ā'chaj ē natzucucan natancā'can
 qui'hui'. Catūhuālh qui'hui' tū jā
 mās'tā' ixtahua'ca't xatze, ū'tza'
 natancā'can ē nalhcuyucan.

¹⁰Tachi'xcuhui't takelhasqui'nīlh:
 ¿Tū na'ictlahuayāuj?

¹¹Juan cākelhtilh:
 —Ti ka'lhī a'ktu' iccamisa
 camaxqui'lh a'ktin ti jā tū ka'lhī. Ti
 ka'lhī ixlihua' catā'hua'lh ti jā tū
 ka'lhī.

¹²Nā tamīlh mātā'jini'nī'n
 nata'a'kpaxa ē takelhasqui'nīlh:
 —Mākelhtahua'kē'ni', ¿tū
 na'ictlahuayāuj quina'n?

¹³Juan cākelhtilh:
 —Nasqui'nā'tit xmān tū ixtapalh
 līxokot.

¹⁴Soldados nā takelhasqui'nīlh:
 —Ē quina'n ¿tū ixlacasqui'nca
 na'ictlahuayāuj?

Cákelhtilh:

—Jā tilīmālacsu'yuyā'tit tū jā ixlicāna' ē jā tilitucsnu'nā'tit naka'lhā'na'nā'tit. Calipāxuhua'tit mintatljaca'n.

¹⁵Tachi'xcuhui't ixtaca'tzicu'tun ixpālacata Juan. Xlaca'n ixtapuhua'mā'nalh palhāsā' Juan, ū'tza' Cristo ti Dios lacsacnī't.

¹⁶Juan cāhuanilh:

—Ixlicāna' quit iccālīmā'kpaxiyān xcān. Tī namin, xla' makapitzin hui'xina'n nacātalīmā'kpaxiyān Espíritu Santo ē ā'makapitzin macscut. Xla' ā'chulā' xaka'tla' ē jā quit. Quit jāla icmālakchā'nī chī xla'. Quit jā minī'ni' na'icxcutni' ixlikechī'can ixcaclhi'.

¹⁷Xla' chuntza' chī ti ka'lhī ixpūmālakosūn na ixmacan nalacsu'nu trigo tū tlahuacan harina. Nasaca trigo ē namāqui' nahua' ē paja nalhcuyu nac macscut tū jā mixa.

¹⁸Chuntza' cāhuanilh Juan xatze tachihuin ē nā cāmālacpuhuanilh tachi'xcuhui't. ¹⁹Nā lacaquilhnilh gobernador Herodes ixpālacata Herodías ti ixpuscāt ixuanī't ixtā'tin Felipe. Herodes ixka'lhī hua'chi ixpuscāt. Nā lacaquilhnilh ixpālacata lhūhua' tū tlahualh tū jā tze. ²⁰Ū'tza' Herodes lisitzī'lh ē ā'chulā' tlahualh ē Juan mánūca nac pūlāchī'n.

Jesús a'kpaxli

Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11

²¹A'cxni' Juan ixmā'kpaxini'n, nā Jesús milh na'a'kpaxa. Lihuan ixorarlimā'lh, a'kapūn talaqui'lh ²²ē mincha' Espíritu Santo. Tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān

ixyujmā'lh na ixlactza'j Jesús ē kexmatca a'ktin tachihuin tū huanli:

—Hui'x quiSka'ta' ē icpāxqui'yān. Hui'x quimaxqui'ya' tapāxuhuān.

Ixnapapana' Jesucristo

Mt. 1:1-17

²³A'cxni' Jesús tzuculh tlahua ixtascujūt, ixka'lhī chī pu'xamacāj cā'ta. Huā'tzā' tatzo'kni' ixnapapana' Jesús. Ixpuhuacan Jesús ixka'hua'cha José. José ixka'hua'cha ixuanī't Elí ²⁴ti ixka'hua'cha Matat ti ixka'hua'cha Leví. Leví ixka'hua'cha ixuanī't Melqui ti ixka'hua'cha Jana ti ixka'hua'cha José. ²⁵José ixka'hua'cha ixuanī't Matatías ti ixka'hua'cha Amós ti ixka'hua'cha Nahum ti ixka'hua'cha Esli ti ixka'hua'cha Nagai. ²⁶Nagai ixka'hua'cha ixuanī't Maat ti ixka'hua'cha Matatías ti ixka'hua'cha Semei ti ixka'hua'cha José ti ixka'hua'cha Judá. ²⁷Judá ixka'hua'cha ixuanī't Joana ti ixka'hua'cha Resa ti ixka'hua'cha Zorobabel ti ixka'hua'cha Salatiel ti ixka'hua'cha Neri. ²⁸Neri ixka'hua'cha ixuanī't Melqui ti ixka'hua'cha Adi ti ixka'hua'cha Cosam ti ixka'hua'cha Elmodam ti ixka'hua'cha Er. ²⁹Er ixka'hua'cha ixuanī't Josué ti ixka'hua'cha Eliezer ti ixka'hua'cha Jorim ti ixka'hua'cha Matat. ³⁰Matat ixka'hua'cha ixuanī't Leví ti ixka'hua'cha Simeón ti ixka'hua'cha Judá ti ixka'hua'cha José ti ixka'hua'cha Jonán ti ixka'hua'cha Eliaquim. ³¹Eliaquim ixka'hua'cha ixuanī't Melea ti ixka'hua'cha Mainán ti ixka'hua'cha Matata ti ixka'hua'cha Natán.

³²Natán ixka'hua'cha ixuanī't David ti ixka'hua'cha Isaí ti ixka'hua'cha Obed ti ixka'hua'cha Booz ti ixka'hua'cha Salmón ti ixka'hua'cha Naasón. ³³Naasón ixka'hua'cha ixuanī't Aminadab ti ixka'hua'cha Aram ti ixka'hua'cha Esrom ti ixka'hua'cha Fares ti ixka'hua'cha Judá. ³⁴Judá ixka'hua'cha ixuanī't Jacob ti ixka'hua'cha Isaac ti ixka'hua'cha Abraham ti ixka'hua'cha Taré ti ixka'hua'cha Nacor. ³⁵Nacor ixka'hua'cha ixuanī't Serug ti ixka'hua'cha Ragau ti ixka'hua'cha Peleg ti ixka'hua'cha Heber ti ixka'hua'cha Sala. ³⁶Sala ixka'hua'cha ixuanī't Cainán ti ixka'hua'cha Arfaxad ti ixka'hua'cha Sem ti ixka'hua'cha Noé ti ixka'hua'cha Lamec. ³⁷Lamec ixka'hua'cha ixuanī't Matusalén ti ixka'hua'cha Enoc ti ixka'hua'cha Jared ti ixka'hua'cha Mahalaleel ti ixka'hua'cha Cainán. ³⁸Cainán ixka'hua'cha ixuanī't Enós ti ixka'hua'cha Set ti ixka'hua'cha Adán ti ixka'hua'cha Dios.

Skāhui'ni' ixlilaktzi'ncu'tun Jesús

Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13

4 Ixlistacna' Jesús ixlitzuma Espiritu Santo ē taspī'tli na ixquilhtūn nac xcān Jordán. Espiritu Santo lē'lh nac cā'tzaya'nca ti'ya't. ²A'ntza' ixuī'lh tu'pu'xam quilhtamacuj. Milh skāhui'ni' nalilaktzi'n palh tzē ixa'kskāhui'lh Jesús. Jesús jā huā'yalh a'klhūhua' quilhtamacuj ē ixtzi'ncsmā'lh'ta'. ³Palaj tunca huanilh skāhui'ni': —Palh hui'x i'Ska'ta' Dios, camāpa'ksi' tzamā' chihuix pāntzīn cahuanli.

⁴Jesús kelhtilh:

—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Jā xmān pāntzīn catililatamā'lh chā'tin chi'xcu' huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj.
Ā'chulā' cuenta natlahuacan ixtachihuīn Dios.

⁵Palaj tunca skāhui'ni' lē'lh Jesús a'ktin nac sipej tālhmā'n. A'ntza' xamaktin māsuyuni'kō'lh ixlipō'ktu cā'quilhtamacuj. ⁶Huanilh: —Na'icmaxquī'yān ixlipō'ktu huā'mā' ē namāpa'ksiya'. Pō'ktu quila' ē nā tzē na'icmaxquī' catixcuhuā'lh. ⁷Palh hui'x naquintatzokostani'ya' ē naquilaktaquilhpūtaya', na'icmaxquī'kō'yān ixlipō'ktu huā'mā' ē mila' nahuan.

⁸Jesús kelhtilh:

—Catapānu', Skāhui'ni'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Natatzokostani'ya' ē nalaktaquilhpūtaya' miMāpa'ksini' Dios ē natlahua'ya' xmān tū xla' lacasqui'n.

⁹Ā'listān skāhui'ni' lē'lh nac cā'lacchicni' Jerusalén ē yāhualh na ixa'kspūn xaka'tla' templo. Huanilh: —Palh hui'x i'Ska'ta' Dios, catamakahuasyujti nac ti'ya't.

¹⁰Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Dios nacāmāpa'ksi' ixāngeles natamaktaka'lhān.

¹¹Natamā'kaquī'yān ē chuntza' nūn kentin mintujan catitakāhui'lh nac chihuix.

¹²Jesús kelhtilh:

—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Jā tililaktzi'na' miMāpa'ksini' Dios.

¹³Skāhuī'ni' jātza' maclani'lh chī nalilaktzi'n Jesús ē tapānūlh puntzuna'.

Jesús tzuculh a'kchihuīna'n nac estado Galilea

Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15

¹⁴Jesús taspitli' nac Galilea ē ixka'lhī ixlitli'hui'qui Espiritu Santo. Calhāxcuahuālh nac estado Galilea ixlichihuīna'mā'ca ixpālacata tū tlahualh Jesús. ¹⁵Ixcāmāsu'yuni'mā'lh na ixtemplocan' israelitas ē ixlipō'ktuca'n ixtalakachi'xcuhui'mā'nal.

Jesús taspitli' nac Nazaret

Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6

¹⁶Palaj tunca Jesús taspitli' nac cā'lacchicni' tū huanican Nazaret jā i'stacnī't. Tanūlh nac templo a'ktin quilhtamacuj tū pūjaxcan chī ixlismanicanī't. Tāyalh nalikelhtahua'ka ixtachihuīn Dios. ¹⁷Maxquī'ca tū tzo'kli profeta Isaías. A'cxni' mālakapitzilh, maclalh jā ixtatzo'kni':

¹⁸IxEspiritu Māpa'ksīni' quintā'hui'lh ixpālacata quilacsacnī't na'iccāmāca'tzīnī xatze tachihuīn lacxcamaninī'n.

Nā quimacamilh na'iccāmāko'xamāka'tli' tī talīpuhuan ē na'iccāmāxtu tī cāchī'canī't.

Icmilh na'iccāmālacahuānī lakatzi'nī'n ē na'iccāmāktāya tī tapātini'mā'nal.

¹⁹Nā quimacamilh na'iccāmāsu'yuni'yān ixquilhtamacuj Māpa'ksīni'.

²⁰A'cxni' Jesús mālakachahualh libro, maxquī'lh chā'tin tī ixmaktaka'lh mā'lh templo ē tahuī'lh. ²¹Ixlipō'ktuca'n nac templo ixtalaktzi'mā'nal, ē xla' tzuculh chihuīna'n ē huanli:

—Chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj mākentaxtūcanī't na milacatinca'n tzamā' tū kexpa'ttitcus.

²²Ixlipō'ktuca'n tahuanli tze Jesús ē talī'a'cnīlh ixtachihuīn tzēhuani't tū cāhuanilh. Ixtalāhuanimā'nal: —¿Ē jā ū'tza' ixka'hua'cha José?

²³Jesús cāhuanilh: —Ixlicāna' naquilāhuaniyāuj huā'mā' tachihuīn: “Hui'x doctor ē pūla namā'tzeyīca'na' milimān.” Nā naquilāhuaniyāuj: “Chuhua'j catlahua' huā'tzā' na minti'ya't chuntza' chī quincāthuanin tlahuani'ta' nac Capernaum.”

²⁴Chihuīna'mpāl'h ē cāhuanilh: —Ixlicāna' iccāhuaniyān nūn tī chā'tin a'kchihuīna' tī nalaktzī'ncu'tuncan na ixcā'lacchicni' jā stacli. ²⁵Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. Lhūhua' ixtahui'lāna'lh tī nīmaka'ncanī't nac país Israel a'cxni' ixlatlā'huan Elías ē a'cxni' a'ktu'tun cā'ta ā'i'tāt jā lalh xcān. Calhāxcuahuālh ixtzi'ncsnīmā'ca. ²⁶Dios jā cālakmacā'lh Elías jā tī chā'tin tī nīmaka'ncanī't xalanī'n nac Israel. Lakmacā'nca chā'tin xamini' nac Sarepta tū ixlacatzuna'j cā'lacchicni' Sidón. ²⁷Nā chuntza' ixa'nan nac Israel lhūhua' tī ixtapātinimā'nal ta'jatāt tū makamasa quinquinitca'n ē a'cxni' ixui'lacha' a'kchihuīna' Eliseo. Jā tī chā'tin xlaca'n mātzeyīca, xmān Naamán tī chā'tin xamini' nac Siria.

²⁸A'cxni' takexmatli huā'mā' tachihuīn, ixlipō'ktuca'n tī ixtatanūmā'nal nac templo tasītzī'lh. ²⁹Tatā'kaquī'lh ē tatamacxtulh Jesús nac cā'lacchicni'. Talē'lh hasta na ixa'cpūn sipej nac cā'lacchicni' natamacā'n makjū. ³⁰Jesús tētaxtulh ixpu'nanca'n ē a'lh.

Chā'tin chi'xcu' tī ixka'lhī jā tzeyā ū'ni'

Mr. 1:21-28

³¹Palaj tunca Jesús a'lh nac Capernaum xala' nac estado Galilea. Ixcāmāsu'yuni'mā'lh tachi'xcuhui't a'ktin quilhtamacuj tū pūjaxcan. ³²Talī'a'cnīlh chī ixcāmāsu'yuni'mā'lh ixpālacata ixlīchihuīna'mā'lh limāpa'ksīn.

³³Ixui'lh nac templo chā'tin chi'xcu' tī ixchi'panī't jā tzeyā ū'ni'. Ta'salh ē huanli:

³⁴—Jesús xala' nac Nazaret, ¿tū ixpālacata quilālakmiuj? ¿Ē ū'tza' lita't naquilāmālacspūtūyāuj? Quit iclakapasān. Hui'x ixa' Dios ē xatasicua'lanātlahua hui'x.

³⁵Jesús lacaquilhnīlh jā tzeyā ū'ni' ē huanilh:

—iCaquilhca'csla! iCamakxtekti huā'mā' chi'xcu'!

Jā tzeyā ū'ni' māyujūlh chi'xcu' na ixlacatīnca'n tachi'xcuhui't ē makxtekli chi'xcu'. Jā tū lani'lh.

³⁶Ixlipō'ktuca'n talī'a'cnīlh ē talāhuanilh:

—¿Tuchūyā tachihuīn tzamā'? iHuā'mā' chi'xcu' lichihuīna'n limāpa'ksīn ē cātāmāxtulh jā tzeyā ū'ni'n!

³⁷Calhāxcuua'lh na ixlacatzuna'j nac Capernaum talichihuīna'nli Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro

Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31

³⁸A'cxni' Jesús taxtulh nac templo, a'lh ē tanūlh na ixchic Simón. Ixpuhuiti' Simón ixmacscutlamā'lh ē huanica Jesús camātzeyīlh. ³⁹Jesús taquilhpūtalh jā ixmā'lh ē lacaquilhnīlh ta'jatāt ē tapānūni'lh chī ixmacscutla. Xamaktin tā'kaquī'lh puscāt ē tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ta'jatātlanī'n

Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34

⁴⁰A'cxni' ixtā'cnūmā'lh tza' chī'chini', ixlipō'ktuca'n tī ixtata'jatātla kempālhūhua' ta'jatāt cālīmīni'ca Jesús. Cāmacaxa'malh ē cāmātzeyīlh. ⁴¹Lhūhua' tī ixtaka'lhī jā tzeyā ū'ni'n ē cāmātzeyīlh. A'cxni' jā tzeyā ū'ni'n cāmāxtuni'lh na ixlīstacna'ca'n, tahuanihl: —Hui'x i'Ska'ta' Dios.

Jesús cālacaquilhnīlh jā tzeyā ū'ni'n ē jā cāmāxtekli natachihuīna'n ixpālacata xla'ca'n taca'tzīlh ū'tza' Cristo tī Dios lacsacnī't.

Jesús a'kchihuīna'nli nac estado Galilea

Mr. 1:35-39

⁴²A'cxni' xkakah, Jesús taxtulh nac cā'lacchicni' ē a'lh jā jā tī ixa'nan. Tachi'xcuhui't ixtaputzamā'nal ē tamaclalh jā ixui'lh. Jā ixtamāxtekcu'tun ca'a'lh makat. ⁴³Jesús cāhuanilh: —Ixlasquisi'nca na'iccāmāsu'yuni' xatze tachihuīn ā'makapitzīn

xalaní'n ā'lacatin cā'lacchicni'.
Na'iccāmāsu'yuni' chī Dios
māpa'ksī. Ū'tza' quilīmacamilh.

⁴⁴Chuntza' ixcāmāsu'yuni'tēlha
Jesús nac templos xalaní'n nac
Galilea.

Lhūhua' squi'ti' cāchi'paca

Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20

5 Milh a'ktin quilhtamacuj
a'cxni' Jesús ixui'llh na
ixquilhtūn lago ixtacuhuīn'
Genesaret. Lhūhua' tachi'xcuhi't
tamilh ē ixtalālacxquitimā'nalhtza'
ixpālacata natalaktalacatzuna'jī
Jesús. Ixtakexmatcu'tun ixtachihuīn
Dios. ²Jesús cālaktzi'llh a'ktu'
barcos na ixquilhtūn lago ē jā tī
chā'tin ixpūtojōma'llh. Ixtēcu'ca'n
ixta'a'nī't ixtache'kē' xaka'tla'
ixpūtayanca'n tū pūchi'pacan
squi'ti'. ³Palaj tunca Jesús
tahua'ca'llh a'ktin nac barco tū ixla'
Simón ē huanli camātempūxtuca
macsti'na'j na ixquilhtūn. Palaj
tunca Jesús tahuī'llh nac barco
ē a'ntza' tzuculh cāmāsu'yuni'
tachi'xcuhi't.

⁴A'cxni' cāmāsu'yuni'kō'llh,
huanilh Simón:

—Calī'pi huā'mā' barco
jā pūlh mā'n ē camojō'tit
mīmpūtayanca'n napūchi'payā'tit
squi'ti'.

⁵Simón kelhtilh:

—Mākelhtahua'kē'ni',
tintascactza' icmojōmā'nauj ē
jā tū icchi'panī'tauj. Masqui
chuntza', palh hui'x quilāhuaniyāuj
na'icmojōpalayāuj quimpūtayanca'n.

⁶A'cxni' tatlahualh chuntza',
lhūhua' squi'ti' talaknūcha' nac
pūtayan ē ixtaxti'tmā'llhtza'.

⁷Palaj tunca tamacahuani'llh
ixtā'chi'panani'n squi'ti' a'ktin nac
barco natamin natamaktāyana'n.
Squi'ti' lītatzumalh a'ktu' barco
hasta ixtatā'ctzicu'tuntza'.

⁸A'cxni' Simón Pedro laktzi'llh,
tatzokostani'llh Jesús ē huanilh:
—Māpa'ksini', caquintapānū'ni'
ixpālacata quit jā tzeza chi'xcu'.

⁹Chuntza' huanilh ixpālacata
Simón ē ixlīpō'ktuca'n tī
ixtatā'chi'pamā'nalh squi'ti'
talī'a'cnilh ixpālacata lhūhua'
squi'ti' tū tachi'palh. ¹⁰Nā Jacobo
ē Juan tī ixka'hua'chan Zebedeo ē
tī ixtā'chi'panani'n squi'ti' Simón
nā xlaca'n tajicua'nli. Jesús huanilh
Simón:

—Jā cajicua'nti. Chī mintascujūt
ixuanī't milīchi'pana' squi'ti',
chuhua'j mintascujūt nahuan
nacāmā'a'ka'i'nī'ya' tachi'xcuhi't
ixtachihuīn Dios.

¹¹A'cxni' tachā'llh barcos
nac ti'ya't, palaj tunca
ta'a'kxtekmaka'llh ixbarcoca'n ē
tastālani'llh Jesús.

**Jesús mātzeyilh chā'tin tī
ixmasni'mā'llh ixquinit**

Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45

¹²A'cxni' Jesús ixui'llh nac
cā'lacchicni', lakchā'llh chā'tin
chi'xcu' tī ixka'llhī ta'jatāt tū māmasī
quinquinīta'c'n ē tū huanican lepra.
A'cxni' ta'jatatlani' laktzi'llh Jesús,
tatzokostani'llh ē huanilh:

—Māpa'ksini', palh hui'x
lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.

¹³Palaj tunca Jesús xa'malh ē
huanilh:

—Chuntza' quit iclacasqui'n.
Catzeya'nti.

A'cxni' huanli huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatāt tzamā' chi'xcu'. ¹⁴Palaj tunca Jesús māpa'ksīlh jā tī chā'tin catihuanilh. Huanilh:

—Xmān calakpi ixpālejca'n israelitas ē camāsu'yu'ni' mimacni'. Xla' nalaktzi'n palh tzeyani'ta'tza'. Nalilakatāyana'n chuntza' chī māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' nataka'tzi' tachi'xcuui't tzeyani'ta'tza'.

¹⁵Masqui Jesús huanilh jā tī chā'tin ixuanilh, ā'chulā' calhāxcuahuālh tachi'xcuui't takexmatli ixpālacata Jesús. Līlhūhua' ixtatakēstoka natakexmata ē ixpālacata ixcāmātzeyini'ca ixta'jatātca'n. ¹⁶Jesús tamakatīlh ē a'lh ā'lacatin jā jā tī ixa'nan ē a'ntza' tlahualh ixoración.

**Jesús mātzeyilh chā'tin tī
i'xcahui'humani't**

Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12

¹⁷Milh a'ktin quilhtamacuj a'cxni' Jesús ixmāsu'yumā'lh ē ixtakexmatui'lāna'lh ā'makapitzīn fariseos ē tī xamākelhtahua'kē'ni'ni'n līmāpa'ksīn. Ixtamini'ta'ncha' xalanī'n nac Jerusalén ē lhūhua' cā'lacchicni' xalanī'n nac Galilea ē Judea. Ixtasu'yu ixlīli'hui'qui Dios ixpālacata Jesús ixcāmātzeyimā'lh ta'jatatlani'n.

¹⁸Palaj tunca a'cxni' tachā'lh tachi'xcuui't ē talimilh nac talajni' chā'tin ta'jatatlani' tī i'xcahui'humani't. Ixtamānūcu'tun ixpūchakān chic natamāpi' na ixlacatin Jesús. ¹⁹Lhūhua'

ixtahuanī't tachi'xcuui't ē jāla ixtatanū nac chic. Ū'tza' talītahua'ca'lh ixa'kstīn nac chic ē ta'a'kstīxua'kli chic. A'ntza' talacmānūlh ixtalajni' ta'jatatlani' na ixpu'nanca'n tachi'xcuui't hasta na ixlacapūn Jesús.

²⁰A'cxni' Jesús laktzi'lh chī ixta'a'ka'i', xla' huanilh ta'jatatlani': —Iccāmātza'nkēna'ni'yān ixlipō'ktu mincuenta.

²¹Palaj tunca fariseos ē xamākelhtahua'kē'ni'ni'n līmāpa'ksīn xlaca'n tatzuculh tapuhuan: “¿Tichūyā chi'xcu' tī mālākchā'nimā'lh Dios? Nūn chā'tin tzē naquincāmātza'nkēna'ni'yān quincuentaca'n, xmān Dios.”

²²Jesús ixca'tzi' chī ixtapuhuamā'nalh ē cāhuanilh: —¿Tū ixpālacata puhua'nā'tit chuntza' na milīstacna'ca'n?

²³Icuanilh tza' ta'jatatlani': “Iccāmātza'nkēna'ni'yān ixlipō'ktu mincuenta.” Jā tū tasu'yu masqui mātza'nkēna'ni'catza'. Palh xa'icuanilh: “Catā'kaqui' ē casmi'li' mintalajni' ē catlā'hua'nti”, chuntza' nalītasu'yu palh ixlicāna' tzeyanli. ²⁴Quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. Chuhua'j na'iccālīmāsu'yuni'yān chī icka'lhī līmāpa'ksīn huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj ē tzē na'iccāmātza'nkēna'ni' ixcuentaca'n tachi'xcuui't.

Palaj tunca huanilh chi'xcu' tī i'xcahui'humani't:

—Icuaniyān, catā'kaqui' ē casmi'li' mintalajni' ē capit na minchic.

²⁵Xamaktin tā'kaqui'lh ta'jatatlani' na ixlacatinca'n ē sacli ixtalajni' ē a'lh na ixchic. Makapāxui'tēlha Dios.

²⁶Ixlipō'ktuca'n talī'a'cnīlh ē tamakapāxuihl Dios. Nā tajicua'nli ē tahuanli:

—Huā'mā' quilhtamacuj laktzi'nī'tauj ka'tla' li'a'cnīn.

Leví tzuculh stālani' Jesús

Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17

²⁷Ā'listān Jesús taxtulh ē laktzi'lh chā'tin mātā'jīni'. Ixtacuhuīni' Leví ē ixuī'lh jā ixmātā'jīni'ncan. Huanica:

—Caquistā'ni'.

²⁸Palaj tunca tāyalh ē makxtekkō'lh ē stālani'lh Jesús.

²⁹Ā'listān Leví tlhualh a'ktin ka'tla' cā'tani' na ixchic nalakachi'xcuhui' Jesús. Lhūhua' mātā'jīni'nī'n ē ā'makapitzin chi'xcuhui'n ixtatā'huā'yamā'nalh.

³⁰Palaj tunca fariseos ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksin tapuhuanli jā tze tū tlhualh Jesús. Tatzuculh tatā'chihuīna'n i'scujnu'nī'n Jesús ē tahuanilh:

—¿Tū ixpālacata tā'huā'yanā'tit mātā'jīni'nī'n ē tī jā tzeyā chi'xcuhui'n?

³¹Jesús cākelhtilh:

—Xlaca'n tī jā tata'jatatla, jā tamaclacasqui'n doctor. Xmān tī tata'jatatla tamaclacasqui'n. ³²Quit jā icmilh iccāputza tī tapuhuan xlaca'n lactze. Icmilh iccāputza tachi'xcuhui't tī taca'tzi' jā lactze xlaca'n ē chuntza' natalakpali ixtalacapāstacni'ca'n.

Kelhasqui'nīca Jesús tū ixpālacata jāla talihuā'yalh

Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22

³³Palaj tunca xlaca'n takelhasqui'nīlh Jesús:

—Tī tastālani'lh Juan, jā tahuā'yan a'cxni' tatlahua ixoracionca'n. Nā chuntza' fariseos. Miscujnu'nī'n pō'ktu quilhtamacuj tahuā'yan ē tako'tnūn. ¿Tū ixpālacata?

³⁴Jesús cākelhtilh:

—¿Ē chā jā catitahuā'yalh tī cā'invitarlica jā tamakaxtokmā'ca? Lihuan cātā'lahui'lhcus squi'nīni', natahuā'yan. ³⁵Namin a'ktin quilhtamacuj a'cxni' nalē'ncan squi'nīni' ē a'cxni' jātza' catitahuā'yancu'tunli ixamigos. (A'cxni' Jesús cāhuanilh huā'mā', ixa'cstu ixlichihuīna'mā'ca.)

³⁶Nā chuntza' cāhuanilh tū līca'tzīni'can:

—Jā tī chā'tin nasita xasāsti' lu'xu' nalilactza'pa' tū xamasni'. Palh chuntza' ixtlahuaca jātza' tze catihuanli xasāsti' lu'xu' ē xamasni' ā'chulā' nataxti'ta. ³⁷Xaxcān uva tū jāna'j xcu'ta jā tī chā'tin catipūmojōlh xamasni' ixko'xka' purecu'. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' ē chuntza' a'cxni' naxcu'tan, jā catipankli ko'xka'. Chuntza' jā pāxcat catilalh ko'xka' ē jā catitaxtuni'lh xaxcān uva. ³⁸Ū'tza' nalimojōcan xasāsti' xaxcān uva nac xasāsti' ko'xka' ē a'cxni' naxcu'tan xaxcān uva, ko'xka' nataxta'nca ē jā catitaxti'tli. ³⁹Nā chuntza' xaxcān uva tū makāstza' xcu'tani't, ā'chulā' canī ē jā xasāsti'. Tī nahua' xaxcu'ta jātza' catihua'cu'tunli xasāsti'. Nahuan: “Ā'chulā' tze xaxcu'ta.”

Scujnu'nī'n tatē'i'lh tza'ktza' a'ktin quilhtamacuj tū pūjaxcan

Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28

6 A'ktin quilhtamacuj tū ixpūjaxcan a'cxni' Jesús

ixtlatlā'huan nac cā'tacuxtu ē
i'scujnu'nī'n tatē'i'lh pātu'yūn
tza'ktza'. Palaj tunca tapa'sli ē
tahua'lh. ²Makapitzin fariseos
cākelhasqui'nīlh:

—¿Tū ixpālacata scujpā'nantit
huā'mā' quilhtamacuj tū pūjaxcan?
Jā minī'ni'.

³Jesús cākelhtīlh:

—¿Ē jā likelhtahua'kanī'tantit tū
tlahualh David a'ktin quilhtamacuj?
Xla' ē ti ixtatā'a'mā'nal
ixtatzī'ncsmā'nal. ⁴Tanūlh na
ixchic Dios ē tayalh pāntzīn tū
ixlīlakatāyacanī't Dios. Hua'lh
ē cātā'hua'lh ti ixtatā'a'mā'nal,
masqui jā minī'ni' nahua' catihuālh
chi'xcu', xmān pālej.

⁵Nā cāhuanilh:

—Quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n ē tzē
na'icmāpa'ksīni' tū natlahuacan a'cxni'
tzamā' quilhtamacuj tū pūjaxcan.

Chi'xcu' ti macasahuahua ixuanī't

Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6

⁶A'ktin quilhtamacuj huampala
tū pūjaxcan a'cxni' Jesús tanūlh
na ixtemploca'n israelitas ē
tzuculh māsuyū. Ixui'lh a'ntza'
chā'tin chi'xcu' ti ixmacascācni't.
⁷Xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
limāpa'ksīn ixtamaktaka'lh mā'nal
Jesús palh ixmātzeyīni'lh huā'mā'
quilhtamacuj tū pūjaxcan. Chuntza'
tzē ixtalimālacsuyulh. ⁸Xla'
ca'tzīlh tū ixtapuhuan ē huanilh
chi'xcu' ti ixmacascācni't:

—Catāqui' ē catāya' na
quilacpu'na'i'tātca'n.

Chi'xcu' tāqui'lh ē tāyalh a'ntza'.

⁹Palaj tunca Jesús cāhuanilh:

—Na'iccākelhasqui'nīyān
catūhuālh. ¿Tū ā'chulā' minī'ni'

na'ictlahua tzamā' quilhtamacuj tū
pūjaxcan? ¿Ē na'ictlahua tū tze o tū
jā tze? ¿Ē na'icmakapūtaxtū chi'xcu'
o na'icmaktī ixlīstacna'?

¹⁰Palaj tunca Jesús cālaktzī'lh
ixlīpō'ktuca'n ti ixtalītamacstī'li'nī't
ē huanilh chi'xcu':

—Castu'ncti mimacan.

Chi'xcu' stu'ncti ixmacan ē
tzetza' ixuanī't. ¹¹Xlaca'n tasītzī'lh
ē tatzuculh talālītā'chihuīna'n tū
natatlahuani' Jesús.

**Jesús cālacsacli kelhacāujtu'
apóstoles**

Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19

¹²Tzamā' quilhtamacuj Jesús a'lh
a'ktin nac sipej na'orarlī. Pō'ktu
tzi'sa ixorarlimā'lh. ¹³Ixlīlakali
cāta'sani'lh i'scujnu'nī'n ē cālacsacli
kelhacāujtu' ē cāmāpācuhuilh
apóstoles. ¹⁴Xlaca'n cāhuanican
Simón ti ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni'
Pedro ē Andrés i'stancu Simón
ē Jacobo ē Juan ē Felipe ē
Bartolomé ¹⁵ē Mateo ē Tomás ē
Jacobo ixka'hua'cha Alfeo ē Simón.
Huā'mā' Simón ixtapa'ksīni' partido
cananistas. ¹⁶Ē Judas ixtā'tin
Jacobo ē Judas Iscariote ti ā'listān
macamāstā'lh Jesús.

**Jesús cāmāsu'yuni'lh lhūhua'
tachi'xcuhūi't**

Mt. 4:23-25

¹⁷Jesús cātā'yujli xlaca'n nac
sipej ē tā'tachokolh i'scujnu'nī'n
jā pūsca'nan. Ixui'lh lhūhua'
tachi'xcuhūi't calhāxcuhūālh nac
Judea ē xalanī'n nac Jerusalén ē
xalanī'n ixquilhtūn mar lacatzuna'
jā ixuanican Tiro ē Sidón. Xlaca'n
ixtachā'nī't natakexmata Jesús

ixpālacata ixcāmātzeyīni'ca
ixta'jatatca'n. ¹⁸Ti ixtaka'lhī jā
tzeya ū'ni' nā cāmātzeyīca xla'ca'n.
¹⁹Ixlipō'ktuca'n tachi'xcu'huī't
ixtaxa'macu'tun Jesús ixpālacata
xla' cālicu'chū'kō'lh ixlitli'huī'qui.

Ti tapāxuhua ē ti talipuhuan

Mt. 5:1-12

²⁰Palaj tunca Jesús cālaktzi'lh
i'scu'jnu'ni'n ē cāhuanilh:

—Pāxuhua'yā'tit tī jā
ka'tla' makca'tziyā'tit. Dios
nacāmāpa'ksiyān.

²¹Pāxuhua'yā'tit tī putzapā'na'ntit
ixtalacasqui'nīn Dios. Xla'
nacāmaktāyayān.

'Pāxuhua'yā'tit tī
calhua'mpā'na'ntit chuhua'j.
Ā'listān napāxuhua'yā'tit jā Dios
māpa'ksini'nkō'.

²²Napāxuhua'yā'tit
a'cxni' tachi'xcu'huī't jā
cātalaktzi'ncu'tunān ē
a'cxni' nacātamāxtumli'yān
quimpālacata quit Chi'xcu' xala'
Tālh mā'n. Napāxuhua'yā'tit
a'cxni' cātalakapalayān ē a'cxni'
nacātalakmaka'nān ixpālacata
natapuhuan jā tze hui'xina'n,
ē ixlipō'ktu quimpālacata
quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n.
²³Capāxuhua'tit ē caka'lhī'tit
tapāxuhua'n a'cxni' chuntza'
napātini'nā'tit. Nac a'kapūn
naka'lhī'yā'tit pō'ktu tū tze. Tī
cātamakapātini'mā'n hui'xina'n,
nā chuntza' ixnapapana'ca'n
tamakapātini'lh ixa'kchihuīna'ni'n
Dios.

²⁴Nalipuhuanā'tit hui'xina'n
lacrucujnu' ixpālacata tlahua'tittza'
mintapāxuhua'nca'n.

²⁵Nalipuhuanā'tit hui'xina'n
tī lhūhua' ka'lhī'yā'tit chuhua'j
ixpālacata nacāmakasputāni'.

'Nalipuhuanā'tit hui'xina'n
tī lītzi'mpā'na'ntit chuhua'j.
Ā'listān mintalipuhua'tca'n
nacāmakacalhuanān.

²⁶Nalipuhuanā'tit hui'xina'n palh
ixlipō'ktu talakachi'xcu'huī'yān.
Makāstza' chuntza' ixnapapana'ca'n
ixtatlahuani' a'kchihuīna'ni'n tī
tahuanli tū jā ixlicāna'.

Cacāpāxqui'tit

mintā'lāquiclhaktzi'ca'n

Mt. 5:38-48; 7:12

²⁷Jesús cāhuanipālh:
—Iccāhuaniyān hui'xina'n tī
quilākexmatāuj: Cacāpāxqui'tit
mintā'lāquiclhaktzi'ca'n
ē nacāmaktāyayā'tit tī jā
cālaktzi'ncu'tunān. ²⁸Casqui'ni'tit
Dios cacāsicua'lanātlahualh tī
cachihuālh cātalichihuīna'nān ē
nacāli'orarliyā'tit ixpālacataca'n tī
cātalakapalayān. ²⁹Palh catihuālh
nalacala'sāni' na milacapīn,
natamakxteka' ā'lacapi kentin
nalacala'sāni'. Palh catihuālh
namāmaktuyān minchamarra,
camaxqui' masqui milu'xu'.
³⁰Camaxqui' catixcuhuālh tī
squi'ni'yān ē palh catihuālh
namāmaktuyān tū mila',
jātza' tisqui'ni'ya'. ³¹Chuntza'
natlahua'ni'ya' ā'chā'tin chuntza'
chī lacasqui'na' xla' natlahua'ni'yān
hui'x.

³²Palh hui'xina'n xmān
cāpāxqui'yā'tit tī tapāxqui'yān,
¿ē tzeya chi'xcu'huī'n hui'xina'n
na ixlacatīn Dios? Tī jā tze nā
chuntza' talāpāxqui'. ³³Palh xmān

cāmaktāyayā'tit tī tamaktāyayān hui'xina'n, ¿ē tzeyā chi'xcuui'n hui'xina'n na ixlacatīn Dios?

Lacxtim talāmaktāyā tī jā tze.

³⁴Palh xmān namāsācua'ni'yā'tit tī tze nacāmāsācua'ni'palayān, ¿ē tzeyā chi'xcuui'n hui'xina'n na ixlacatīn Dios? Tī jā tze nā tamāsācua'ni tī ixtā'chuntza'ca'n ixpālacata taca'tzī namāstā'pala.

³⁵Hui'xina'n nacāpāxqui'yā'tit mintā'lāquiclhaktzi'ca'n

ē nacāmaktāyayā'tit ē

nacāmāsācua'ni'yā'tit

ē jā catiputzalh tū

nacātalixokonu'ni'yān. Chuntza' naka'lhī'yā'tit ka'tla' mintatljaca'n

nac a'kapūn ē nalitaxtuyā'tit

ixlacstīn tī xala' tālhmān ē tī

ka'tla'. Nā xla' cālakalhu'man

tampi'lhīni'ni'n ē tī jā tze.

³⁶Cacālakalhu'mantit tachi'xcuui't chuntza' chī minTāta'ca'n Dios nā cālakalhu'manān.

Jā ticāputzāna'ni'yā'tit ā'makapitzīn

Mt. 7:1-5

³⁷Jesús cāhuanipālh:

—Jā ticāputzāna'ni'yā'tit

ā'makapitzīn ē Dios jā

nacāputzāna'ni'yān. Jā

timakapātinīni'nā'tit ē Dios jā

caticāmakapātinīn hui'xina'n.

Nalāmātza'nkēna'ni'yā'tit ē

Dios nacāmātza'nkēna'ni'yān.

³⁸Cacāmaxqui'tit ā'makapitzīn ē nā

Dios nacāmaxqui'yān hui'xina'n. Xla'

nacāmaxqui'yān chī tī tzej pūlhcāna'n

ē nalacchiqui pūculhtila ē namātzuma

hasta natakelhmaka'n ē namojō

na mimurralhca'n. Lacxtim chī

hui'xina'n namaxqui'yā'tit ā'chā'tin,

chuntza' Dios nacāmaxqui'yān.

³⁹Jesús cāhuanilh huā'mā' tū lica'tzīni'can:

—Chā'tin lakatzī'n ¿ē tze napūlani'

ixtā'lakatzī'n? ¿Ē jā catikostajōlh

a'ktin nac lhu'cu'?

⁴⁰Chā'tin tī kelhtahua'kamā'lhcus jāla

mālakchā'ni ixmākelhtahua'kē'ni'.

A'cxni' nasca'tkō', tze namālakchā'ni.

⁴¹¿Chī tze nalilaktzī'na' macsti'na'j

pa'lhxatum na ixlakastapun mintā'tin

palh tanūmā'lh hua'chi a'ktin

qui'hui' na milakastapun?

⁴²Palh jā pūla namāxtuya' qui'hui' na

milakastapun, jāla catimaxtuni'

pa'lhxatum na ixlakastapun mintā'tin.

iA'kskāhuī'ni'na'! Pūla camāxtu'

xaka'tla' pa'lhxatum na milakastapun

ē chuntza' tzej nalaktzī'na'

namāxtuya' macsti'na'j pa'lhxatum tū

tanūmā'lh na ixlakastapun mintā'tin.

Qui'hui' lilakapascan ixtahua'ca't

Mt. 7:17-20; 12:34-35

⁴³Jesús cāhuanipālh:

—Jā tū xatze qui'hui' tū namāstā'

ixtahua'ca't tū jā tze. Pūlactin

qui'hui' tū jā tze jāla namāstā' xatze

ixtahua'ca't. ⁴⁴Pūlactin qui'hui'

lilakapascan ixtahua'ca't. Jāla

pu'xcān higo nac lhtucu' qui'hui'

ē jāla cāpu'xcān uvas cālhtucu'n.

⁴⁵Tze nala tū nahuan tī tzeyā chi'xcu'

ixpālacata tze ixtalacapāstacni'.

Jā tze tū nahuan tī jā tzeyā chi'xcu'

ixpālacata jā tze ixtalacapāstacni'.

Chuntza' chī pō'ktu quilhtamacuj

lacapāstaca, chuntza' nachihuīna'n.

Kempātu' ixlitzucuni' chic

Mt. 7:24-27

⁴⁶Jesús cāhuanipālh:

—Palh quilāmāpācuhuīyāuj:

“Māpa'ksini'”, čtū ixpālacata

jā tlahua'yā'tit tū quit
iccālimāpa'ksiyān? ⁴⁷Ti namin
naquinkexmatni' ē natlahua tū
quilimāpa'ksin, na'iccāhuaniyān
chī tasu'yu. ⁴⁸Xla' lītasu'yu hua'chi
chā'tin chi'xcu' tī yāhualh ixchic.
Pūla ponknu'lh pūlh mā'n ē tzej
yāhualh ixtantūn. A'cxni' stacli
ka'tla' xcān, snū'n tahuil'lanil'lh chic.
Ē jā lacachiquilh ixpālacata tzej
ixyāhuacanī't. ⁴⁹Ti quinkexmatni' ē
jā natlahua tū quilimāpa'ksin, ū'tza'
lītasu'yu hua'chi chā'tin chi'xcu'
tī yāhualh ixchic ē jā pūlh mā'n
ponknu'lh. A'cxni' stacli ka'tla' xcān
ē snū'n tahuil'lanil'lh chic, a'kāl'lh ē
mū'xtulh ē laclakō'lh.

**Jesús mātzeyilh ixtasācua' chā'tin
capitán xala' nac Roma**

Mt. 8:5-13

7 A'cxni' Jesús
cāmāsu'yuni'kō'lh
tachi'xcu'huī't, a'lh nac Capernaum.
²A'ntza' ixuī'lh chā'tin capitán
xala' nac Roma. Ixka'lhī chā'tin
ixtasācua' tī laktza' ixpāxqui'. Ū'tza'
ta'jatatlal hasta ixnicu'tumā'lh tza'.

³A'cxni' capitán kexmatli
lichihuina'mā'ca Jesús, cāmacā'lh
ā'makapitzin māpa'ksini'nī'n
israelitas natahuani camilh ē
camātzeyilh ixtasācua'. ⁴Xlaca'n
talaktalacatzuna'jil'lh Jesús ē
tatzuculh tahuani:

—Mini'ni' ixmaktāya'
huā'mā' capitán ⁵ixpālacata
quincālakachi'xcu'huī'yān quina'n
israelitas. Ū'tza' mātlahuīni'lh
quintemploca'n.

⁶Palaj tunca Jesús cātā'a'lh.

A'cxni' lacatzuna'jtza'
ixta'a'mā'nancha' ixchic capitán,

cāmacā'lh ā'makapitzin amigos
natahuani Jesús:

—Māpa'ksini', jā catamakchuyi'.

Hui'x ka'lhī'ya' līmāpa'ksin ē jā
mini'ni' natanū'ya' nac quinchic.

⁷Ū'tza' iclipuhuan palhāsā' jā
mini'ni' chī icquīputzān. Xmān
namāpa'ksi'ya' ē natzeyan
quintasācua'.

⁸Nā quit
quintamāpa'ksi' xalaka'tla' ē quit
iccāmāpa'ksi' quisoldados. A'cxni'
na'icuanī chā'tin soldado ca'a'lh,
xla' na'a'n. A'cxni' na'icuanī
ā'chā'tin camilh, xla' namin. A'cxni'
na'icuanī quintasācua' catlahualh
catūhuā'lh, xla' natlahua tū icuanī.

⁹A'cxni' Jesús kexmatli
huā'mā' tachihuīn, lī'a'cnilh ē
cālaktalakspi'tli tī ixtastālani'tēlha
ē cāhuanilh:

—Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. Jā
iclapapasa nūn chā'tin israelita tī
quina'ka'i'ni' chī huā'mā' chi'xcu'.

¹⁰A'cxni' lacscujnī'n tataspi'tli
nac chic, talaktzi'lh ixtzeyani'ttza'
tasācua'.

**Jesús mālacastālancuanilh
ixka'hua'cha chā'tin tī
nīmaka'ncani't**

¹¹Ā'līstān Jesús a'lh a'ktin
nac cā'lacchicni' ixtacuhuīni'
Naín ē cātā'a'lh ī'scujnu'ni'n ē
lilhūhua'. ¹²A'cxni' lacatzuna'jtza'
ixta'a'mā'nal'lh nac cā'lacchicni'
ē laktzi'lh ixlimimā'ca nīn
namā'cnūcan. Ixtzi' ka'hua'cha
tī ixnīni't tanīmaka'tza' ixuanī't.
Xmān chā'tin ixuanī't ixka'hua'cha.
Lilhūhua' xalanī'n tzamā'
cā'lacchicni' ixtatā'a'mā'nal'lh.

¹³A'cxni' laktzi'lh tī tanīmaka'tza',
Māpa'ksini' lakalhu'manli ē huanilh:

—Jā cacalhua'nti.

¹⁴Palaj tunca Jesús

laktalacatzuna'jilh ē xa'malhh
tū ixpūmā'lh. Tī ixtalē'mā'nalh
tatāyalh. Jesús huanilh nīn:

—Ka'hua'cha, quit icuaniyān:
iCatā'kaqui'!

¹⁵Palaj tunca tā'kxpāqui'lh ē
tahuī'lh tī ixnīni'ttza' ē tzuculh
chihuīna'n. Jesús macamaxqui'lh
ixtzi'. ¹⁶A'cxni' talaktzi'lh huā'mā',
tachi'xcuhui't taji'cua'nkō'lh ē
tatzuculh talakachi'xcuhui' Dios ē
tahuanli:

—Tasu'yulh chā'tin ka'tla'
a'kchihuīna' na quimpu'na'i'tātca'n.

Nā tahuanli:

—Dios quincālakalhu'manān.

¹⁷Calhāxcuhuā'lh nac Judea
ē ixlacatzuna'jātna', ixlipō'ktu
taca'tzilh tū tlhualh Jesús.

**Ixlacscujni'n Juan Mā'kpaxini'
talaka'lh Jesús**

Mt. 11:2-19

¹⁸I'scujnu'ni'n Juan tamāca'tzinilh
tū ixtlahuamā'lh Jesús. Palaj tunca
cāta'sani'lh chā'tu' i'scujnu'ni'n ¹⁹ē
cāmacā'lh natakelhasqui'ni Jesús
palh ixlicāna' xla' Cristo tī namin o
palh nataka'lhī ā'chā'tin. ²⁰Tzamā'
chā'tu' ixlacscujni'n Juan talakmilh
Jesús ē tahuanihl:

—Juan Mā'kpaxini'
quincātalakmacamin ē ū'tza'
ca'tzīcu'tun palh ixlicāna'
hui'x Cristo tī namin o palh
na'icka'lhī'yāujcus ā'chā'tin.

²¹Chū'tza' tzamā' puntzuna' Jesús
cāmātzeyilh lhūhua' ta'jatatlani'n ē
cāmāxtuni'lh lhūhua' jā tzeya ū'ni'. Nā
lhūhua' lakatzi'ni'n cāmālacahuānilh.

²²Chuntza' cākelhtilh Jesús:

—Cataspi'ttit ē nahuaniyā'tit
Juan tū laktzi'ni'ta'ntit ē tū
kexpa'tni'ta'ntit. Nahuaniyā'tit
chī lakatzi'ni'n talacahuāna'n
ē nā lū'ntu'nuni'n tatāya ē
tatlā'huan. Nā tī ixcāmasni'mā'lh
ixquinītca'n, xla'ca'n tatzeyanli. Tī
jā ixtakexmata chuhua'j takexmata
ē nā cāmālacastālancuanīcani't
tī ixtanīni'ttza'. Cāmāsu'yuni'can
chī nacālīmakapūtaxtūcan tī
talīpuhuamā'nalh. ²³Līpāxuhua' tī
ta'a'ka'ti' chī Dios quimacamilh.

²⁴A'cxni' ixta'a'ni't ixlacscujni'n
Juan, Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n
tachi'xcuhui't ixpālacata Juan ē
cāhuanilh:

—A'cxni' quīla'tit nac cā'tzaya'nca
ti'ya't, ¿tīchu ixlaktzi'ncu'tunā'tit?
¿Ē ixlaktzi'ncu'tunā'tit chā'tin
chi'xcu' tī hua'chi pūlactin pa'lhma'
tū lacachiquilh ū'ni'? ²⁵¿Tū
ixpālacata quīla'tit? Jā quīla'tit
nalaktzi'nā'tit chā'tin chi'xcu' tī
tzēhuani't lhakā'nani't. Hui'xina'n
ca'tziyā'tit tī pō'ktu quilhtamacuj
tzēhuani't talhakā'nani't ē pō'ktu
quilhtamacuj tapaxialhna'n,
xla'ca'n tahuī'lāna'lh na ixchicca'n
lacrīcujnu'. ²⁶¿Tū ixpālacata
quīla'tit nac cā'tzaya'nca ti'ya't?
¿Ē jā quīla'tit nalaktzi'nā'tit
chā'tin a'kchihuīna'? Ixlicāna'.
Ixlaktzi'ncu'tunā'tit chā'tin
a'kchihuīna'. ²⁷Huā'mā' a'kchihuīna'
ixtacuhuīni' Juan. Chuntza'
tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios
ixpālacata Juan:

Na'icmacā'n quina'kchihuīna'
tī napūlani'yān nacāxmāpi'
mintej.

²⁸Iccāhuaniyān na
ixlacpu'na'i'tātca'n tachi'xcuhui't jā tī

chā'tin a'kchihuina' ā'chulā' xaka'tla' chī Juan Mā'kpaxini'. Tī ā'chulā' xastancu jā Dios māpa'ksini'nkō', xla' ā'chulā' xaka'tla' ē jā Juan.

²⁹A'cxni' takexmatli huā'mā' tachihuin, ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhui't ē mātā'jini'nī'n tī Juan ixcāmā'kpaxini't, xlaca'n ixtalāhuani tze Dios ixpālacata tū ixcāhuani'nī't Juan. ³⁰Fariseos ē mākelhtahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksin tī jā ixcāmā'kpaxini't Juan, xlaca'n talakmaka'lh tū Dios ixcātlahuani'cu'tun. ³¹Māpa'ksini' huanli:

—¿Chī na'iccālimālakchā'nīyāuj chi'xcuhui'n tī tahuil'āna'lh chuhua'j? ¿Chī tatasu'yu? ³²Tatasu'yu hua'chi lacstīn tī takamāna'mā'nal nac lītāmāuj. Ta'ta'sa ē tahuani ixtā'lacstīn: “A'cxni' quina'n icmakata'sauj liskoli', hui'xina'n jā lakatitit ē jā tlītit. A'cxni' icpixtlī'uj chī iclīlipuhanui, hui'xina'n jā lakatitit ē jā calhua'ntit. ¿Tūchu lacasqui'nā'tit?” tahuani.

³³Chuntza' lila'yā'tit hui'xina'n. Hua'nā'tit Juan Mā'kpaxini' ka'lhī jā tze ya ū'ni' ixpālacata jā hua' pāntzīn ē jā ko'ta. ³⁴Ā'listān quit icmilh ē quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Quit icuā'yālh ē icua'lh xcān ē catūxcuhuālh quimālacnūni'ca. Hua'nā'tit quit laka iclihuā'yan ē laka icliko'tnūn, quit ixamigoca'n mātā'jini'nī'n ē tī jā tze. ³⁵Tī ta'a'ka'i', xlaca'n taca'tzi Dios macamilh Juan ē nā quit —huanli Jesús.

Jesús ixui'lh na ixchic

Simón tī fariseo

³⁶Chā'tin fariseo ixtā'huā'yancu'tun Jesús. Jesús

a'lh na ixchic ē tahuil'lh nac mesa. ³⁷Tzamā' nac cā'lacchicni' ixui'lh chā'tin puscāt tī jā lacatejtin. A'cxni' ca'tzilh Jesús ixa'ni't huā'yan na ixchic chā'tin fariseo, puscāt lē'lh a'ktin frasco aceite tū xamu'csu. ³⁸Ixcaluamā'lh ē a'cxni' tahuil'lh lacatzuna'j ixtujan Jesús ē yujli ixlakaxtal'jat na ixtujan. Ū'tza' liche'kē'lh ixtujan Jesús. Palaj tunca līmāscāquilh ixya'j ē tantūmu'sulh ē lītlahualh aceite tū mu'csun.

³⁹A'cxni' laktzī'lh huā'mā', fariseo tī ixtā'huā'yamā'lh Jesús, puhuanli: “Palh ixlicāna' cahuālh huā'mā' chi'xcu' ixa'kchihuina' Dios ixuanī't, ixca'tzilh tīchu xla' ē tichūyā puscāt xa'malh. Ixca'tzilh palh jā tze ya puscāt.” ⁴⁰Palaj tunca Jesús huanilh fariseo:

—Simón, icuanicu'tunān a'ktin tachihuin.

Fariseo kelhtīlh:

—Mākelhtahua'kē'ni', caquihua'ni'.

⁴¹Jesús huanilh:

—Ixtahuil'āna'lh chā'tu' chi'xcuhui'n. Ixchā'tu'ca'n ixtamaklaclē'n chā'tin māsācua'nīni'. Chā'tin maklaclē'lh quinientos denarios (tū tumīn xala' makāstza'). Ā'chā'tin maklaclē'lh tu'pu'xamacāuj. ⁴²Xlaca'n jāla taxokolh, ē māsācua'nīni' cāmāspūtūnu'ni'lh ixchā'tu'ca'n. Chuhua'j caquihua'ni', ¿tīchu ā'chulā' napāxqui' chī ixchā'tu'ca'n?

⁴³Simón kelhtīni'lh:

—Icpuhan chi'xcu' tī ā'chulā' ixmaklaclē'ni't.

Jesús huanilh:

—Ixlicāna'.

⁴⁴Palaj tunca Jesús laktalakspi'tli puscāt ē huanilh Simón:

—¿Ē laktzi'na' huā'mā' puscāt? Ictanūlh na minchic ē jā quimaxqui'nī'ta' xcān na'icililakche'kē' quintujan. Huā'mā' puscāt quililacmu'nulh ixlakaxta'jat na quintujan ē cālīmāscāquilh ixya'j. ⁴⁵Hui'x jā quimacamu'sunī'ta' a'cxni' ictanūlh. Xla' jā jaxnī't chī quintantūmu'sumā'lh.

⁴⁶Hui'x jā quilītlahua' aceite na quina'kxāk; xla' quilītantūtlahualh ixperfume. ⁴⁷Ū'tza' iclihuaniyān lhūhua' ixtapāxqui'n puscāt ē ū'tza' līmāsu'yu chī Dios mātza'nkēna'ni'nī'ttza' ixcuenta masqui lhūhua'. Tī laka pāxqui'nin māsū'yu lhūhua' ixcuenta cāmātza'nkēna'ni'lh.

⁴⁸Palaj tunca Jesús huanilh puscāt:

—Icmātza'nkēna'ni'yān mincuenta.

⁴⁹Tī iccāl'invitarlicani't tatzuculh talāhuani:

—¿Tichu huā'mā' chi'xcu' tī tzē cāmātza'nkēna'ni' quincuentaca'n?

⁵⁰Jesús huanilh puscāt:

—Makapūtaxtūcanī'ta'tza' ixpālacata a'ka'i'nī'ta'. Capit cāt'apāxuhuān.

Puscan tī tamaktāyalh Jesús

8 Ā'listān Jesús ixtētaxtumā'lh lalalhūhua' nac cāl'acchicni' ē nac ranchos. Ixmāsū'yutēlha ē iccālītā'chihuīna'ntēlha chī Dios māpa'ksīni'nkō'. Kelhacāujtu' i'scujnu'nī'n ixtatā'a'mā'nal. ²Nā ixtatā'a'mā'nal ā'makapitzin puscan tī iccāmāxtuni'canī't jā tzeza ū'ni' ē tī iccāmātzeyicanī't ixta'jatatca'n. Na ixpu'na'i'tātca'n ixa'mā'lh María tī ixlikempātu' ixtacuhuīni' Magdalena. Ū'tza' tī

cāmāxtuni'ca kelhatojon jā tzeza ū'ni'. ³Nā ixtā'a'n Juana, ixpscāt Chuza tī xapuxcu' ixtasācu' Herodes. Nā ixtatā'a'mā'nal Susana ē lhūhua' ā'makapitzin puscan tī ixtalimaktāyanī't ixtumīnca'n.

Cha'nāna'

Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9

⁴Xalanī'n lalalhūhua' cāl'acchicni' tataxtulh natakexmata Jesús. A'cxni' tatalacxtimīlh lhūhua' tachi'xcu'huī't, cāhuanilh tū lica'tzini'can. ⁵Cāhuanilh:

—Chā'tin cha'nāna' taxtulh nacha'nan ixlīcha'nat. Lihuan ixmakahuanimā'lh ixlīcha'nat makapitzin tayujli nac tej ē cāl'acchi'ntaca ē tasacua'lh spūnī'n. ⁶Ā'makapitzin tayujli na ixkelhni' chihuix jā xmān macsti'na'j ixka'lhī ti'ya't. A'cxni' pu'nli tzamā' līcha'nat jā maclalh xcān ē scācli ixpālacata jā pūlhmā'n ixka'lhī ti'ya't. ⁷Ā'makapitzin huampala tayujpāl nac cāl'htucu'n ē jāla stacli ixpālacata tamā'ktzi'lh lhtucu'. ⁸Ā'makapitzin līcha'nat tayujli nac tze ti'ya't ē pu'nli. A'cxni' stacli, tahua'ca'lh. A'cxni' i'ca, lhūhua' taxtulh xmān pūlactin līcha'nat tū ixmakahuanicani't hasta a'ktin ciento tahua'ca'lh.

A'cxni' huankō'lh huā'mā' Jesús cāhuanilh palha':

—Palh kexpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit.

Jesús lichihuīna'lh xmān tū lica'tzini'can

Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12

⁹Palaj tunca i'scujnu'nī'n takelhasqui'nīlh tūchu huanicu'tun huā'mā' tamāsū'yun. ¹⁰Cāhuanilh:

—Dios cāmāsu'yuni'ni'ta'n hui'xina'n tū tatzē'knī't xpālacata chī nala jā Dios māpa'ksini'nkō'. Ā'makapitzin iccālichihuīna'n xmān tū lica'tzīni'can. Chuntza' masqui takexmatli jā catitaca'tzīlh tū huanicu'tun, ē masqui talaktzī'n ē hua'chi jā talacahuāna'n.

Tū huanicu'tun huā'mā' tamāsu'yun

Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20

¹¹Jesús cāhuanipālh:

—Huā'mā' tamāsu'yun huanicu'tun chuntza': līcha'nat, ū'tza' ixtachihuīn Dios; ¹²ē tej, ū'tza' hua'chi tachi'xcuhui't tī takexmata tachihuīn. Namin skāhuī'ni' ē nacāmāpātza'nkēni ē jā catita'a'ka'i'lh ē jāla catita'a'kapūtaxtulh. ¹³Ti'ya't nac cā'chihuixni', ū'tza' hua'chi ā'makapitzin tachi'xcuhui't. Xlaca'n takexmata ē tapuhuan tze, ē talakatī. Jā makās ta'a'ka'i'. A'cxni' jā cālaktzī'ncu'tuncan xpālacata ixtachihuīn Dios, palaj natamakxteka.

¹⁴'Huā'mā' lhtucu', ū'tza' hua'chi ā'makapitzin huampala tachi'xcuhui't. Masqui takexmata tachihuīn, jā talakpalīcu'tun ixtalacapāstacni'ca'n. Pō'ktu quilhtamacuj talacapāstacmā'nalh ixtascujūtca'n ē ixtumīnca'n ē chī natalakastāna'n. Chuntza' jāla tzej tasca'ta. Ū'tza' hua'chi līcha'nat tū tamā'ktzī'lh lhtucu'. Jāla staca.

¹⁵Tū yujli nac xatze ti'ya't, ū'tza' hua'chi tachi'xcuhui't tī tzej takexmatli tachihuīn. Ta'a'ka'i' ē takexmatni' ē tzeza chi'xcuhui'n natahuan. Jā tamakxteka ixtachihuīn Dios.

Pūcās

Mr. 4:21-25

¹⁶Jesús cāhuanipālh:

—Jā tī māpasī pūcās ē nahui'li ixtampīn chā'xta. Ē nūn catihui'lica ixtampīn tama'. Namāhua'ca'can tālhmā'n xpālacata tī tatanūmā'nalh natalaktzī'n. ¹⁷Ixlīpō'ktu tū iccāmāsu'yuni'yān mina'cstuca'n, ā'līstān ixlacasqui'nca nacāmāsu'yuni'yā'tit ā'makapitzin.

¹⁸'Chuntza' tzej cakexpa'ttit xpālacata tī tzej a'ka'i'ni' ixtachihuīn Dios, ū'tza' ā'chulā' naca'tzī; ē tī jā tzej a'ka'i'ni' ixtachihuīn Dios, xla' namāpātza'nkēnicān tū kexmatli.

Ixtzī' ē ixtā'timīn Jesús

Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35

¹⁹Palaj tunca tamilh ixtzī' ē ixtā'timīn jā ixui'lh Jesús ē jāla talaktalacatzuna'jilh xpālacata līlhūhua' tachi'xcuhui't ixui'lh.

²⁰Huanica Jesús:

—Talayāna'lh mintzī' nac kēpūn ē mintā'timīn. Tatā'chihuīna'ncu'tunān.

²¹Xla' cāhuanilh:

—Tī kexmata ixtachihuīn Dios ē mākentaxtū, ū'tza' quintzī' ē quintā'timīn.

Jesús cāmāca'eslīlh ū'ni' ē mar

Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41

²²Milh a'ktin quilhtamacuj a'cxni' Jesús cātā'tojōlh i'scujnu'ni'n a'ktin nac barco. Cāhuanilh:

—Ca'auj tuntacut nac xcān. Ta'a'lh.

²³Lihuan ixtatacutmā'nalh, lhtatalh Jesús. Palaj tunca tzuculh

ū'nun ē ixlitatzumamā'lh'tza' xcān
barco hasta ixtā'cnūmā'lh'tza'.

²⁴Palaj tunca ta'a'lh

tamālakahuānilh Jesús ē tahuanihl:

—iMākelhtahua'kē'ni'!

iIcjsua'mā'nauj!

Palaj tunca Jesús tā'kaquī'lh ē
cālacaquilhnīlh ū'ni' ē ixpupunu'
xcān, ē taca'csnankō'lh.

²⁵Palaj tunca cāhuanilh

i'scujnu'nī'n:

—¿Chī lila'tit? ¿Ē jā a'ka'ti'yā'tit?

Xlaca'n tajicua'nli ē talī'a'cnīlh ē
talākelhasqui'nīlh:

—¿Tichūyā chi'xcu' huā'mā'?

Hasta tzē cāmāpa'ksi ū'ni' ē xcān ē
takexmatni'.

Chi'xcu' xala' nac Gadara tī lhūhua'

ixcāka'lhī tū jā tzeyā ū'nī'n

Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20

²⁶Ā'līstān tachā'lh nac ti'ya't
jā huanican Gadara. A'ntza'
ixtuntacut nac xcān ē na ixlaktza'
Galilea. ²⁷A'cxni' Jesús tacutli
nac barco, chā'tin chi'xcu' xala'
a'ntza' laktalacatzuna'jīlh. Makās
xla' ixcāka'lhī tū jā tzeyā ū'nī'n.
Jā maktin lhakā'lh ixlū'xu' ē jā
tahuī'lh nac chic. Xmān nac lhu'cu'
ixtahui'la.

²⁸A'cxni' chi'xcu' laktzī'lh Jesús,
tatzokostani'lh na ixlacatin ē
ta'salh ē huanli:

—¿Tū ixpālacata ta'na' hui'x
jā icui'lh? Hui'x Jesús i'Ska'ta'
Dios xaka'tla'. ¿Ē mincuenta tū
ictlahuamā'lh? Icsqui'ni'yān jā
naquintimakapātīnina'.

²⁹Chuntza' huanilh ixpālacata
Jesús ixmāpa'ksimā'lh jā tzeyā ū'ni'
cataxtuni'lh. Maklhūhua' chi'palh
jā tzeyā ū'ni'. Ixlimacachi'can

cadenas ē nā ixlitantūchī'can
cadenas ē xla' ixcālapcu'xa. Jā
tzeyā ū'ni' makatzā'lalh nac
cā'tzaya'nca ti'ya't. ³⁰Jesús
kelhasqui'nīlh:

—¿Chī hua'ni'ca'na'?

Xla' kelhtilh:

—Quihuanican Legión.

Chuntza' huanilh ixpālacata
Legión huanicu'tun lhūhua',
ē lhūhua' jā tzeyā ū'nī'n
ixtatanūni'nī't. ³¹Huā'mā' jā
tzeyā ū'nī'n tasqui'ni'lh Jesús jā
cacāmacā'lh nac pūpātīn. ³²Lhūhua'
pa'xni'n ixtahuā'yamā'nalh na
ixlacapūn sipej. Jā tzeyā ū'nī'n
tasqui'nli cacāmakxtekca natatanū
na ixpūlacni'ca'n pa'xni'n ē Jesús
cāmakxtekli. ³³Palaj tunca jā tzeyā
ū'nī'n tataxtunikō'lh chi'xcu' ē
tapūlactojōlh na ixpūlacni'ca'n
pa'xni'n. Xlaca'n tatamakjūlh nac
cā'lacatampān ē tatamakahuasli ē
tatojōcha' nac xcān ē tajicsua'kō'lh.

³⁴A'cxni' maktaka'lhna'nī'n pa'xni'
talaktzī'lh tū ixa'kspulani't, tajicua'nli
ē tatu'jnulh ē tamāca'tzinīni'lh nac
cā'lacchicni' ē ixlacatzuna'j huā'mā'
cā'lacchicni'. ³⁵Tachi'xcuui't
tataxtulh nac cā'lacchicni'
natalaktzī'n tū ixa'kspulani't.

A'cxni' tachā'lh jā ixui'lh Jesús,
talaktzī'lh chi'xcu' ti jā'tza' ixka'lhī
jā tzeyā ū'ni'. Ixcāmāxtuni'nī'ttza'
jā tzeyā ū'nī'n ē chi'xcu'
ixmālhekē'cani'ttza' ē ca'cs ixui'lh
lacatzuna'j ixtujan Jesús. Xlaca'n
tajicua'nli. ³⁶Tī ixtalaktzī'nī't
tahuanihl chī ixlitzeyani't chi'xcu'
tī ixka'lhī jā tzeyā ū'ni'. ³⁷Chuntza'
ixlipō'ktuca'n xalanī'n nac Gadara
tatzuculh tasqui'ni' Jesús nataxtu
a'ntza' ixpālacata tajicua'nli.

Chuntza' Jesús tojōlh nac barco ē a'lh. ³⁸Masqui chi'xcu' tī ixtzeyani'ttza' squi'ni'lh Jesús camakxtekli natā'a'n, Jesús māpa'ksilh catahuī'lh ē huanilh:

³⁹—Cataspi'tti na minchic.

Nacāhua'ni'kō'ya' ka'tla' tū tlahuani'nī'ta'n Dios ē chī a'kspulani'ta'n.

Chi'xcu' a'lh ē tzuculh līchihuīna'n tū ixtlahuani'nī't Jesús calhāxcuahuīlh nac cāl'acchicni'.

**Ixtzu'ma'jāt Jairo ē puscāt tī xa'malhx
ixlu'xu' Jesús**

Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43

⁴⁰A'cxni' Jesús taspī'tpālhx, tachi'xcu'huī't talaktzī'lh ē tapāxuhualh ixpālacata ixlipō'ktuca'n ixtaka'lhīmā'nalhx.

⁴¹Palaj tunca milh chā'tin chi'xcu', ixtacuhuīni' Jairo ē xapuxcu' ixuani't na ixtemploca'n israelitas. Xla' tatzokostani'lh Jesús. Huanilh ca'a'lh na ixchic ⁴²ixpālacata xmān chā'tin ixtzu'ma'jāt ē ixnīmā'lhntza'. Ixka'lhī chī a'kcāujtu' cā'ta. A'cxni' ixa'mā'lh Jesús na ixchic Jairo, līlhūhua' ixtastālani'mā'nalhx hasta ixtalālaxquititēlha.

⁴³Na ixpu'nanca'n ixa'mā'lh chā'tin puscāt tī ixtal'jatatla. Ixka'lhī'tza' a'kcāujtu' cā'ta jāla ixcāsi'ni' ixka'lhni'. Ī'sputni'kō'ni'ttza' ixtumīn tū ixlīxokolh doctornu'. Jā tī chā'tin mātzeyīlh. ⁴⁴Xla' talacatzuna'jilhx na ixchakēn Jesús ē xa'malhx ixquīlhtūn ixlū'xu'. Palaj tunca cāsi'ni'lh ixka'lhni'.

⁴⁵Jesús kelhasqui'nīni'lh:

—¿Tīchu quixa'mani't?

Ixlipō'ktuca'n tahuani'li jā tī chā'tin. Pedro ē ā'makapitzīn tahuani'lh:

—Mākelhtahua'kē'ni', līlhūhua' litamacsti'li'ca'nī'ta' ē lālaxquitimā'ca ē hui'x kelhasqui'nīni'na: “¿Tī quixa'malhx?”

⁴⁶Jesús cāhuani'lh:

—Icmakca'tzī catihuā quixa'mani't ē iclīmātzeyīni't quilitli'huī'qui.

⁴⁷A'cxni' puscāt ca'tzilhx Jesús cuenta tlahualh xa'maca, ī'xpipitēlha lakmilhx ē tatzokostalhx na ixtujan Jesús. Huanilh na ixlacatin ixlipō'ktuca'n tachi'xcu'huī't chī līxa'malhx Jesús ē chuntza' palaj tunca ixtzeyani't. ⁴⁸Palaj tunca Jesús huanilh:

—Quintzu'ma'jāt, tzeyani'ta' hui'x ixpālacata a'ka'i'nī'ta'. Līpāxuhua capit.

⁴⁹Ixchihuīna'mā'lhcus Jesús a'cxni' chilh chā'tin xala' na ixchic Jairo xapuxcu' ixtemploca'n israelitas. Huanica Jairo:

—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. Jātza' camāmakchu'yi' Mākelhtahua'kē'ni'.

⁵⁰A'cxni' Jesús kexmatli huā'mā', huanilh:

—Jā caji'cua'nti. Mintzu'ma'jāt natzeyan, xmān ca'a'ka'li'.

⁵¹A'cxni' chā'lh nac chic, Jesús jā makxtekli natā'tanū jā tī chā'tin, xmān Pedro ē Jacobo ē Juan ē ixtāta' ē ixtzī' tzu'ma'jāt. ⁵²Ixlipō'ktuca'n ixtacalhuamā'nalhx ē ixtata'samā'nalhx ixpālacata tzu'ma'jāt. Jesús cāhuani'lh: —Jā cacalhua'ntit. Tzu'ma'jāt jā xanīn, xmān lhtatamā'lh.

⁵³Xlaca'n talilitzī'nli ixpālacata ixtaca'tzī ixnīni'ttza'. ⁵⁴Palaj tunca Jesús macachi'palhx tzu'ma'jāt ē palha' huanilh:

—Tzu'ma'jāt, icuaniyān catā'kaqui'.

⁵⁵Taspi'tli ixlīstacna' ē palaj tunca tā'kaqui'lh. Jesús māpa'ksini'lh

camāhuī'ca. ⁵⁶Ixtāta' ē ixtzī'
talī'a'cnilh ē Jesús cāmāpa'ksilh jā
tī chā'tin ixuanli tū ixa'kspulanī't.

**Jesús cāmacā'lh i'scujnu'nī'n
nata'a'kchihuīna'n**

Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13

9 Jesús cātā'talacxtimilh
kelhacāujtu' i'scujnu'nī'n
ē cāmaxquī'lh litli'hui'qui
ē līmāpa'ksin natamāxtu
catūxcuahuālh jā tzeyā ū'nī'.
Nā cāmaxquī'lh litli'hui'qui
natamātzeyī ta'jatatlani'n.
²Cāmacā'lh natahuan chī
māpa'ksini'n Dios. ³Cāhuanilh:
—Jā tū tilī'pinā'tit na mintejca'n,
nūn mimpāla'cca'n nūn tumīn nūn
mimpūtumīnca'n nūn pāntzīn. Jā
catilī'pintit pūtu' mincamisaca'n,
xmān pūtin. ⁴Calhāhuālh nac
chic jā nachipinā'tit a'ntza'
natachokoyā'tit hasta a'cxni'
nataxtuyā'tit tzamā' nac
cā'lacchicni'. ⁵Palh jā cātamānūyān
na ixchicca'n, cataxtutit tzamā' nac
cā'lacchicni'. A'cxni' nataxtuyā'tit,
catinextit mintujanca'n ē nayuja
pokxni' ixlacatampūn mintujanca'n.
Chuntza' nalimāsu'yu'yā'tit xlaça'n
natalē'n cuenta ixpālacata jā
takexmatcu'tunli.

⁶Palaj tunca tataxtulh scujnu'nī'n
ē ta'a'lh calhāxcuahuālh nac
cā'lacchicni'. Tatā'chihuīna'nli ē
tahuanilh chī nacālīmakapūtaxtūcan
ē tamātzeyīlh ta'jatatlani'n
calhāxcuahuālh.

Chī nilh Juan Mā'kpaxini'

Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29

⁷Gobernador Herodes
māca'tzīnīca ixlipō'ktu

tū Jesús ixtlahuamā'lh. Jā
ixca'tzī chī nalacpuhuan
ixpālacata ā'makapitzīn
ixtalāhuanimā'nalh Juan
Mā'kpaxini' ixlacastālancuana'nī't
ixlacpu'na'i'tātca'n ninī'n
ē ixtahuan palhāsā' ū'tza'
Jesús. ⁸Ā'makapitzīn
ixtalāhuanimā'nampālh Jesús ū'tza'
Elías tī tasu'yulh. Ā'makapitzīn
huampala ixtalāhuanimā'nalh
chā'tin a'kchihuīna' xala' makāstza'
lacastālancuana'nli. ⁹Herodes
huanli:

—Quit icmā'a'cchu'cunīni'lh
Juan. ¿Tīchu huā'mā' tī ixpālacata
ickexmata lhūhua' catūhuālh?
Herodes ixlaktzī'ncu'tun Jesús.

**Jesús cāmāhuī'lh a'kquitzis mil
chī'xcuhuī'n**

Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14

¹⁰A'cxni' tataspi'tli apóstoles,
tahuanilh Jesús tū ixtatlahuanī't.
Palaj tunca Jesús cālē'lh
ixlimānca'n ē tatā'a'lh nac
ā'lacatin cāl'lacchicni' jā huanican
Betsaida. ¹¹A'cxni' tachi'xcuhuī't
taca'tzīlh, tastālani'lh. Jesús
cāhuanilh catatahui'lh ē tzuculh
cālītā'chihuīna'n ixpālacata
ixlimāpa'ksin Dios. Cāmātzeyīlh
ta'jatatlani'n.

¹²A'cxni' ixkōtanūmā'lhtza',
talaktalacatzuna'jilh Jesús
kelhacāujtu' scujnu'nī'n ē tahuanilh:
—Cacāmacapi tachi'xcuhuī't
nata'a'n natatamāhua ixlīhua'ca'n
nac cāl'lacchicni' jā lacatzuna'j.
Huā'tzā' jā hui'lāna'uj jā tū a'nan tū
hua'can.

¹³Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.

Xlaca'n takelhtini'lh:

—Quina'n jā tū icka'lhīyāuj
xmān macquitzis pāntzīn ē
tantu' squi'ti' palh jā na'ica'nāuj
na'ictamāhuayāuj. Ē lhūhua' xlaca'n.

¹⁴Ixtahui'lāna'lh hua'chi
a'kquitzis mil chi'xcu'huī'n. Jesús
cāhuanilh i'scujnu'ni'n:

—Catatahui'lh i'tātna' ciento.

¹⁵Chuntza' tatlahualh ē
tatahui'lakō'lh. ¹⁶Palaj tunca Jesús
cātayalh makquitzis pāntzīn ē tantu'
squi'ti'. Talacayāhualh nac a'kapūn
ē maxqui'lh tapāxcatca'tzīn Dios
ē cāmāpitzini'lh ē cāmaxqui'lh
i'scujnu'ni'n natamāpitzini' na
ixpu'nanca'n tachi'xcu'huī't.

¹⁷Ixlipō'ktuca'n tahuā'yalh ē
taka'sli. A'cxni' tahuā'yankō'lh,
apóstoles tasacli lhūhua'
xalacpitzun. Tatzumalh pācāujtu'
chā'xta tū quitāxtūlh.

Pedro limāsu'yulh Jesús ū'tza' Cristo

Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29

¹⁸Milh a'ktin quilhtamacuj
a'cxni' ixlīmān ixorarlimā'lh Jesús.
Ī'scujnu'ni'n lacatzuna'j tatahui'lh.
Jesús cākelhasqui'nīlh:

—Tachi'xcu'huī't, ¿chī tahuan
quimpālacata?

¹⁹Takelhtilh:

—Makapitzīn tahuan palh hui'x
Juan Mā'kpxāni'. Ā'makapitzīn
tahuan palh hui'x Elías.
Ā'makapitzīn huampala tahuan
hui'x chā'tin a'kchihuīna' xala'
makāstza' ti lacastālancuana'ni't.

²⁰Palaj tunca cākelhasqui'nīlh:

—Ē hui'xina'n ¿chī hua'nā'tit tīchu
quit?

Pedro kelhtilh:

—Hui'x Cristo tī Dios macamilh.

Jesús māca'tzinini'lh chī nani

Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1

²¹Jesús cāmāpa'ksilh jā
catitahuanih jā tī chā'tin palh
ū'tza' Cristo tī ixka'lhīmā'ca.

²²Cāhuanilh:

—Quit Chi'xcu' xala'
Tālmā'n ē ixlacasqui'nca
naquimakapātīnīncan.
Xanapuxcu'nu' israelitas
ē xanapuxcu'nu' pālejni' ē
mākelhtahua'kē'ni'ni'n limāpa'ksīn,
xlaca'n naquintalakmaka'n
ē naquintamaknī.

Masqui naquimaknīcan,
ixlī'a'ktu'tun quilhtamacuj
na'iclacastālancuana'n.

²³Ā'līstān cāhuanilh
ixlīpō'ktuca'n:

—Palh catīxcu'huālh
quintā'tapa'ksīcu'tun quit, jā'tza'
la catilacapāstacli xmān tū ū'tza'
lacasqui'n. Calīhui'lilh natlahua
quilīmāpa'ksīn lakali lakali
masqui capātīni'lh chuntza' chī
quit na'icpātīni'n ē caquistālani'lh.

²⁴Tī ta'a'kapūtaxtucu'tun tū
natalipātīni'n quimpālacata, jā
catitaka'lhilh ixlatamatca'n tū
jā catilakspūtlī. Tī natalipātīni'n
masqui natanī quimpālacata,
xlaca'n nataka'lhī ixlatamatca'n
tū jā catilakspūtlī. ²⁵Palh chā'tin
chi'xcu' ixtlajakō'lh ixlīpō'ktu
xala' nac cā'quilhtamacuj, jā tū
limacuan huā'mā' palh jā ka'lhī
ixlatamat tū jā catilakspūtlī.

²⁶Palh chā'tin naquilmāxana'n ē
nalīmāxana'n quintachihuīn, ū'tza'
na'iclimāxana'n a'cxni' na'icmin
hua'chi Puxcu' ē na'icka'lhī
ixlītlī'huī'qui quinTāta' Dios ē

naquintatā'min ángeles tī tze.
 Quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n.
²⁷Iccāhuaniyān tū ixlicāna'.
 Tahuilāna'lh huā'tzā' chuhua'lj
 makapitzīn tī jā catitanīlh a'cxni'
 jāna'lj natalaktzī'n ixlitli'hui'qui
 Dios ē chī namāpa'ksini'nkō'.

Xkakalh Jesús

Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8

²⁸Ixli'a'ktzayan quilhtamacuj
 Jesús tahua'ca'lh a'ktin nac
 sipej natlahua oración. Tatā'a'lh
 Pedro ē Jacobo ē Juan. ²⁹Lihuan
 ixtlahuamā'lh oración Jesús, xla'
 talakpalīlh ē xtum ixtasu'yu
 ixlacan. Stala'nka' huanli ixlu'xu'
 hasta xkakalh. ³⁰Palaj tunca
 tatasu'yulh chā'tu' chi'xcuhui'n
 ē ixtatā'chihuina'mā'nalh Jesús.
 Xlaca'n Moisés ē Elías tī makāstza'
 ixtanīni't. ³¹Cālītamacsti'li'lh
 taxkaket. Ixtatā'chihuina'mā'nalh
 chī Jesús napātīni'n ē nani
 nac Jerusalén. ³²Pedro ē tī
 cātā'a'lh masqui ixtalhtatacu'tun
 ixtalakahuahui'lāna'lh ē talaktzī'lh
 chī xkakalh Jesús ē chā'tu'
 chi'xcuhui'n ixtatā'yāna'lh.

³³A'cxni' huā'mā' chi'xcuhui'n
 ixtamakxtek mā'nalhtza' Jesús,
 Pedro huanilh:

—Mākelhtahua'kē'ni', ixalitze
 hui'lāna'uj huā'tzā'! Na'ictlahuayāuj
 a'ktu'tun mū'xta'ka'; a'ktin mila'
 nahuan ē a'ktin ixla' Moisés ē a'ktin
 ixla' Elías.

Chuntza' huanli Pedro ixpālacata
 jā ixca'tzi tū ixuan. ³⁴Lihuan
 ixchihuina'mā'lh, milh a'ktin
 poklhnu' ē cālītamacsti'li'lh.
 Tajicua'nli a'cxni' tamakca'tzilh na
 ixpūlacni' poklhnu'. ³⁵Palaj tunca

takexmatli a'ktin tachihuīn nac
 poklhnu' ē huanli:

—Ū'tza' huā'mā' quiSka'ta' ē
 icpāxquī'. Cakexpa'tni'tit tū huan.

³⁶A'cxni' huankō'lh tachihuīn,
 talaktzī'lh ixlīmān ixui'lh Jesús.
 Ca'cs tatāyalh ē jā tī chā'tin
 tahuanihl tū ixtalaktzī'ni't.

Jesús mātzeyilh chā'tin ka'hua'cha tī ixka'lhī jā tzeyā ū'ni'

Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29

³⁷Ixlilakali huampala, a'cxni'
 tayujli nac sipej, līlhūhua'
 tachi'xcuhui't talakapāxtokli Jesús.
³⁸Palaj tunca chā'tin chi'xcu' na
 ixpu'na'itātca'n palha' huanilh:
 —Mākelhtahua'kē'ni', icsqui'ni'yān
 a'ktin talakalhu'mān. Capit
 laktzī'na' quinka'hua'cha, tzaj
 chā'tin icka'lhī. ³⁹Chi'pa jā tzeyā
 ū'ni' ē makata'sa ē palha' xpipi ē
 kelhpupu. Māmakahuasī ē jāla
 makxteka. ⁴⁰Iccāsqui'ni'lhtza'
 miscujnu'ni'n catamāxtuni'lh jā
 tzeyā ū'ni' ē jāla tamāxtuni'lh.

⁴¹Jesús kelhtilh:

—iHui'xina'n tachi'xcuhui't
 jā tzej lacapāstacna'nā'tit ē
 jā a'ka'ī'yā'tit! ¿Hasta jā'cxni'
 na'iccātā'tahui'layān ē jā
 nakexpatā'tit hui'xina'n? ¿Hasta
 jā'cxni' na'iccātāyani'yān? Cali'ta'
 huā'tzā' minka'hua'cha.

⁴²A'cxni' ka'hua'cha
 ixlaktalacatzuna'jīmā'lhtza',
 tzuculh xpipi ē paxnīni'n ē jā
 tzeyā ū'ni' māmakahuasīlh
 nac ti'ya't. Jesús lacaquilhnīlh
 jā tzeyā ū'ni'. Mātzeyilh
 ka'hua'cha ē maxqui'pālhl ixtāta'.
⁴³Ixlipō'ktuca'n talī'a'cnīlh
 ixlika'tla' Dios.

Jesús māca'tzinīni'mpāl̄h chī nani*Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32*

Lihuan ixlipō'ktuca'n talī'a'cnīlh tū Jesús tlauhualh, xla' cāhuanilh i'scujnu'ni'n:

⁴⁴—Tzej cakexpa'ttit ē jā tipātza'nkāyā'tit; quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n ē naquimacamāstā'can na ixmacanca'n tachi'xcu'huī't.

⁴⁵Scujnu'ni'n jā takexmatli tū cāhuanilh ixpālacata xtum ixtalacapāstacmā'nal̄h. Jā ixtakelhasqui'nīcu'tun tū ixuanicu'tun ixpālacata ixtajicua'n.

Ti ā'chulā' ixlacasqui'nca*Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37*

⁴⁶Palaj tunca i'scujnu'ni'n tatzuculh talālītā'chihuīna'n ixpālacata tīchu xlaca'n ā'chulā' ixlacasqui'nca. ⁴⁷Jesús ca'tzil̄h chī ixtalacapāstacmā'nal̄h. Palaj tunca macachi'palh chā'tin ska'ta' ē yāhualh na ixpāxtūn ⁴⁸ē cāhuanilh:

—Catīxcu'huāl̄h tī quintā'tapa'ksi quit ē ū'tza' natalīpāxqui' chā'tin ska'ta' chī huā'mā' ka'hua'cha, ū'tza' lacxtim hua'chi quit quintapāxqui'lh. Catīxcu'huāl̄h tī quintapāxqui', nā tapāxqui' tī quīmacamilh ē jā xmān quit. Ū'tza' tī jā ka'tla' makca'tzī na mimpu'na'i'tāca'n, ū'tza' tī ka'tla' nalitaxtu na ixlacatin Dios.

Ti quincāmaktāyayān*Mr. 9:38-40*

⁴⁹Palaj tunca Juan huanilh: —Mākelhtahua'kē'ni', iclaktzī'ni'tauj chā'tin tī ixcālītamakxtumā'lh jā tzeya ū'ni'n milītlī'huī'qui. Icuani'ni'tauj jātzā'

catlahualh chuntza' ixpālacata jā quincātā'latlā'huanān quina'n.

⁵⁰Jesús cāhuanilh:

—Jā tihua'nā'tit chuntza' ixpālacata tī jā quinquiclhaktzi'ca'n xla' quincāmaktāyayān.

Jesús cālacaquilhnīlh Jacobo ē Juan

⁵¹A'cxni' ixmimā'lh quilhtamacuj a'cxni' Jesús ixa'lh nac a'kapūn, lihui'līlh na'a'n nac Jerusalén.

⁵²Cāmāpūlīlh ā'makapitzīn i'scujnu'ni'n ē ta'a'lh ā'lacatin nac cāl'acchicni'. Ta'a'lh taputza jā natamaklhtata. Cāl'acchicni' xala' nac Samaria, ⁵³ē xalanī'n a'ntza' jā tamānūcu'tunli na ixchicca'n ixpālacata ixtasu'yu Jesús ixa'mā'lh nac Jerusalén. ⁵⁴A'cxni' scujnu'ni'n Jacobo ē Juan talaktzī'lh huā'mā', tahuanilh:

—Māpa'ksini', ĩē lacasqui'na' na'icmāyujūyāy macscut xala' nac a'kapūn natalīspūta xlaca'n chuntza' chī tlauhualh a'kchihuīna' Elías?

⁵⁵Palaj tunca Jesús cālaktalakspi'tli ē cālacaquilhnīlh. Huanli:

—Hui'xina'n jā ca'tziyā'tit jā tze chī lacapāstacna'nā'tit. ⁵⁶Quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n ē quit jā ictimilh na'iccāmālakspūtūkō' ixlatamatca'n tachi'xcu'huī't. Icmilh na'iccāmākapūtāxtū.

Palaj tunca ta'a'lh ā'lacatin nac cāl'acchicni'.

Ti tastālani'cu'tunli Jesús*Mt. 8:19-22*

⁵⁷A'cxni' ixta'a'mā'nal̄h nac tej, chā'tin chī'xcu' huanilh Jesús:

—Quit na'icstālani'yān calhāxcu'huāl̄h jā napina'.

⁵⁸ Jesús kelhtilh:

—Tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n ē spūni'n taka'lhī ixmāsekca'n. Quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n ē quit jā icka'lhī quinchic jā na'iclhata.

⁵⁹ Jesús huanilh ā'chā'tin:

—Caquistāla'ni'.

Xla' kelhtilh:

—Māpa'ksini', caquimakxtekti na'ictahui'la na quinchic hasta a'cxni' namā'cnūcan quintāta'.

⁶⁰ Jesús kelhtilh:

—Xlaca'n tī jā ta'a'ka'ī' tzē natamā'cnū mintāta'. Hui'x capit ē cacāmāsu'yu'ni' tachi'xcuhui't chī natali'a'kapūtaxtu.

⁶¹ Palaj tunca huanipālh ā'chā'tin:

—Māpa'ksini', icstālani'cu'tunān, xmān pūla ica'ncu'tun na'iccāmāca'tzīnī na quinchic.

⁶² Jesús huanilh:

—Tī natzucu naliscuja arado ē palh palaj natalakaspī'ta na ixchakēn, jā tze chī liscuja. Nā chuntza' jā minī'ni' palh hui'x natā'scuja Dios ixpālacata taspī'tcu'tuna' na minchic.

**Jesús cāmacā'lh tu'tumpu'xamacāuj
chi'xcuhui'n**

10 Ā'listān Māpa'ksini'
cālacsacli

tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhui'n xtum huampala ē cāmacā'lh chā'tu'yūn. Ixtapūlani' nac cā'lacchicni' ē calhāxcuhuālh ixa'mā'lh. ²Jesús cāhuanilh:

—Ixlicāna' tū iccāhuaniyān.

Lhūhua' a'nan tī jāna'j ta'a'ka'ī' ē jā lhūhua' tī nacāmāsu'yuni' xlaca'n. Chuntza' chī a'cxni' lhūhua' la cuxi' ē jā tī tī i'nin. Dios hua'chi ixtēcu' cuxi'. Ū'tza' nalikelhasqui'niyā'tit

Dios cacāmacamilh chi'xcuhui'n nacāmāsu'yuni'can tī jāna'j ta'a'ka'ī'.

³Capintit ē cuenta catlahua'tit.

Iccāmacā'nān hua'chi xalacstīn purecu' na ixlacpu'na'ītātca'n misini'n. ⁴Jā tilipinā'tit nūn murralh, nūn pūtūmīn, nūn cacłhi'. Jā titamakapaliyā'tit natā'chihuīna'nā'tit ā'chā'tin nac tej.

⁵A'cxni' natanū'yā'tit a'ktin

nac chic jā chipinā'tit, pūla

nacāhuani'yā'tit: “Dios

cacāsicua'lanātlahuan tī

hui'lā'na'ntit huā'tzā' nac

chic.” ⁶Palh a'nan tī ta'a'ka'ī',

Dios nasicua'lanātlahua; ē

palh jā a'nan tī ta'a'ka'ī', Dios

jā caticāsicua'lanātlahuah.

⁷Catahui'la'tit a'ktin nac chic ē tū

nacātalakahui'liyān, nahua'yā'tit

ē nako'tnu'nā'tit ixpālacata

tī scuja xla' nahuā'yan. Jā

tilactā'kchokoyā'tit a'katunu' nac

chic.

⁸A'cxni' nachipinā'tit a'ktin nac

cā'lacchicni' jā nacātamānyān

nac chic, tū nacātalakahui'liyān

nahua'yā'tit. ⁹Nacāmātzeyiyā'tit

tī tata'jatatla a'ntza' ē

nacāhuani'yā'tit tachi'xcuhui't:

“Laktzi'mpā'na'ntit ixlitli'hui'qui

Dios.” ¹⁰Palh nachipinā'tit a'ktin nac

cā'lacchicni' ē palh jā tī lacasqui'n

natachokoyā'tit, napimpalayā'tit

nac tej ē nacāhuani'yā'tit: ¹¹“Pokxni'

xala' ā'tzā' tū quincātantūpasani'ta'n

na'ictincxmak'a'nāuj ē ū'tza'

huanicu'tun hui'xina'n lipinā'tit

cuenta. Caca'tzītīt huā'mā',

hui'xina'n laktzi'ni'ta'ntitza' chī

Dios māpa'ksini'n.”

¹²Iccāhuaniyān a'cxni' Dios

nalaccāxtlahuakō', ā'chulā'

nacāmakapātīnīn xalanī'n tzamā'
cā'lacchicni' ē jā xalanī'n nac
Sodoma.

Ti jā takexmatni'lh Jesús

Mt. 11:20-24

¹³Jesús cāhuanipālh:

—iKoxa tila'yā'tit hui'xina'n
xalanī'n nac Corazín! iKoxa
tila'yā'tit xalanī'n nac Betsaida!
Nalīpuhuanā'tit ixpālacata jā
a'ka'i'tit. Tlahuacani't li'a'cnīn
na milacpu'na'i'tātca'n. Palh
ixcātlahuaca tzamā' li'a'cnīn
nac cā'lacchicni' Tiro ē nac
Sidón, makāstza' ixtalakpalīlh
ixtalacapāstacni'ca'n. Xlaca'n
ixtalhakā'lh xapūtze'nke
ixlu'xu'ca'n ē ixcā'a'cpūmāhua'ca'ca
lhca'ca'n ē chuntza' ixlītasu'yulh
ixtalīpuhuātca'n ixpālacata tū jā tze
tū tlahualh.

¹⁴A'cxni' Dios naputzāna'nikō',
ā'chulā' nacātamakapātīnīnān
hui'xina'n ē jā xalanī'n nac Tiro ē
nac Sidón. ¹⁵Hui'xina'n xalanī'n nac
Capernaum, zē puhua'nā'tit palh
napinā'tit nac a'kapūn ixpālacata tze
hui'xina'n? Napinā'tit nac pūpātīn.

¹⁶Jesús cāhuanilh i'scujnu'ni'n:
—Tī cākexmatni'yān hui'xina'n,
xla' naquinkexmatni'. Tī
nacālakmaka'nān hui'xina'n,
chuntza' naquilakmaka'n nā quit.
Tī naquilakmaka'n quit chuntza'
nalakmaka'n Dios ixpālacata ū'tza'
tī quimacamilh.

**Taquītaspi'tli tu'tumpu'xamacāuj
chi'xcuhui'n**

¹⁷Tu'tumpu'xamacāuj
taquītaspi'tli cā'tapāxuhuān.
Tahuanilh:

—Māpa'ksini', hasta jā tze ya ū'ni'n
quincātalakachi'xcuhui'n ixpālacata
milimāpa'ksīn.

¹⁸Jesús cāhuanilh:

—Nā quit iclaktzi'lh a'cxni'
skāhui'ca skāhui'ni'. Tasu'yulh
hua'chi a'ktin makli'pit.
¹⁹Iccāmaktaka'lhān ē chuntza'
mintā'lāquiclhaktzi'ca'n
jāla caticāskāhui'n.
Iccāmaxquī'kō'ni'ta'tntza'
litli'hui'qui tū naliskāhui'yā'tit
ixlīmāpa'ksīn skāhui'ni'. ²⁰Jā
calīpāxuhua'tit xmān ixpālacata jā
tze ya ū'ni'n cātalakachi'xcuhui'yān.
Calīpāxuhua'tit ixpālacata a'ka'i'tit
ē Dios cālakapasān chī ixlacstīn.

Jesús pāxuhualh

Mt. 11:25-27; 13:16-17

²¹Palaj tunca Jesús ka'lhilh
tapāxuhuān ixpālacata Espīritu
Santo ē Jesús orarlilh:

—QuinTāta', hui'x māpa'ksini'na'
nac a'kapūn ē nac cāti'ya'tna'.
Icmaxquī'yān tapāxcatca'tzīn
ixpālacata cāmāsu'yuni'ni'ta'
tī tasca'tcu'tun ū'tza' tū
ixcāmātzē'kni'ni'ta' tī lakskalalhna'.
Ū'tza' tla'hua' chuntza' chī
mintalacasqui'nīn.

²²Nā Jesús huanli:

—QuinTāta' quimacamaxquī'kō'lh
ixlīpō'ktu tū a'nan. Jā tī chā'tin
ca'tzī chī i'Ska'ta' Dios, xmān Dios
xaTāta'. Jā tī chā'tin lakapasa Dios
xaTāta' chī i'Ska'ta'. Nā natalakapasa
xlaca'n tī na'iccāmāsu'yuni'.

²³Palaj tunca talakspi'tli ē
cāhuanilh i'scujnu'ni'n xmān
ixlīmānca'n:

—Lipāxuhua tī talaktzi'n
tū hui'xina'n laktzi'nā'tit.

²⁴Iccāhuaniyān lhūhua'
a'kchihuina'nīn ē ka'tla' xapuxcu'
ixtalaktzī'ncu'tun huā'mā' tū
hui'xina'n laktzī'nā'tit, ē jā
talaktzī'lh. Ixtakexmatcu'tun tū
kexpa'tā'tit, ē jā takexmatli.

Tzeya chi'xcu' xala' nac Samaria

²⁵Palaj tunca chā'tin
xamākelhtahua'kē'ni' līmāpa'ksīn
tāyalh ē tā'chihuina'nli Jesús
nalilaktzī'n. Kelhasqui'nīlh:
—Mākelhtahua'kē'ni', źtū
na'ictlahua na'icka'lhī quilatamat tū
jā catilakspu'tli?

²⁶Jesús kelhtīlh:
—źTū tatzo'kni' na ixlīmāpa'ksīn
Moisés? źChī likēlhtahua'kaya'?

²⁷Xamākelhtahua'kē'ni'
līmāpa'ksīn kelhtīni'lh:
—“Calīpāxqui' Māpa'ksīni' tī
minDios ixlīpō'ktu milīstacna' ē
ixlīpō'ktu milītlī'hui'qui ē ixlīpō'ktu
mintalacapāstacni'. Cacāpāxqui'
ā'makapitzīn chuntza' chī
pāxqui'ca'na' mina'cstu.”

²⁸Palaj tunca Jesús huanīlh:
—Tze chī kelhtīni'ni'ta'. Palh
chuntza' natlahua'ya', naka'lhī'ya'
milatamat tū jā catilakspu'tli.

²⁹Xamākelhtahua'kē'ni'
līmāpa'ksīn ixlī'a'kapūtaxtūcu'tun
tū kelhasqui'nīlh ē huanīlh Jesús:
—źTichu ā'makapitzīn tī
na'iccāpāxqui'?

³⁰Kelhtīlh Jesús:
—Ixuī'lh chā'tin chi'xcu'; taxtulh
nac Jerusalén ē ixa'mā'lh nac
Jericó. Ka'lhāna'ni'n tachi'palh ē
tamakka'lhankō'lh hasta ixlu'xu'
tū i'lhakā'ni't. Tatucli ē ta'a'lh.
Xala'ca'lhztzīncni' tamakxtekli.

³¹Chuntza' a'kspulalh ixa'mā'lh nac

tej chā'tin pālej. A'cxni' laktzī'lh
chi'xcu', xmān makskāhuī'maka'lh.

³²Nā tētaxtulh chā'tin
ixmaktaka'lhna' xaka'tla' templo.
A'cxni' laktzī'lh chi'xcu', nā xla'
sti'li'maka'lh.

³³A'cxni' milh chā'tin samaritano,
xla' laktzī'lh ē lakalhu'manli.

³⁴Palaj tunca talacatzuna'jīlh
chi'xcu' ē licu'chū'lh aceite jā
ixtakāhuī'ni't. Hui'lini'lh venda.
Palaj tunca kēhui'līlh ixburro tī
ixtakāhuī'ni't ē lē'lh nac mesón ē
a'ntza' maktaka'lhli. ³⁵Ixlīlakalī
xkakalh a'cxni' samaritano
ixtaxtumā'lh, maxqui'lh tumīn
ixtēcu' mesón ē huanīlh:
“Camaktaka'lhti huā'mā' takāhuī'n.
Palh jā a'cchā'n tzamā' tumīn,
na'icmaxqui'yān ixlakxoko a'cxni'
na'icchimpala.”

³⁶Jesús huanīlh
xamākelhtahua'kē'ni' līmāpa'ksīn:
—Chuhua'j caquihua'ni', źtichūyā
chi'xcu' chī kelhatu'tun tī ā'chulā'
pāxqui'lh takāhuī'n?

³⁷Xamākelhtahua'kē'ni'
līmāpa'ksīn huanli:
—Tī lakalhu'manli.
Jesús huanīlh:
—Capit ē chuntza' catlahua'.

Jesús a'lh na ixchicca'n Marta ē María

³⁸Jesús tēlh ixtej ē chā'lh
a'ktin nac cā'lacchicni'. A'ntza'
chā'tin puscāt tī ixuanican Marta
mānūlh na ixchic. ³⁹Marta
ixka'lhī ixtā'tin tī ixuanican María.
Xla' tahuī'lh na ixtujan Jesús
nakexmata tū xla' ixmāsu'yumā'lh.
⁴⁰Marta ixlītamakchuyimā'lh
ixpālacata ixka'lhī ixlītlahuat ē
laktalacatzuna'jīlh Jesús ē huanīlh:

—Māpa'ksini', ÷ē jā laktzi'na'
quintā'tin quimakstekni'kō'
lītlahuat? Cahua'ni'
caquimaktāyalh.

⁴¹ Jesús kelhtilh:

—Marta, hui'x māmakchuyīnina'
ē lī'a'ktuyuna' lhūhua'. ⁴²Hui'lh
tū ā'chulā' ixlacasqui'nca. María
lacsacni't tū ā'chulā' xatze ē jā tī
chā'tin catimaktilh.

**Jesús quincāmāsu'yuni'yān chī
na'orarlīyāuj**

Mt. 6:9-15; 7:7-11

11 A'ktin quilhtamacuj Jesús
ixorarlīmā'lh. A'cxni'
orarlīkō'lh, chā'tin i'scujni' huanilh:

—Māpa'ksini', caquilāmāasca'tiuj
chī orarlīcan chuntza' chī
cāmāasca'tilh i'scujnu'nī'n Juan
Mā'kpaxini'.

² Jesús cāhuanilh:

—A'cxni' orarlīyā'tit, chuntza'
nahua'nā'tit:

QuinTāta'ca'n tī hui'lachi nac
a'kapūn, calakachi'xcuhui'ca'.

Camilh a'cxni' natzucuya'
namāpa'ksini'nkō'ya'.

Catlahuaca mintalacasqui'nin
huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'
chuntza' chī nac a'kapūn.

³ Caquilāmāxqui'uj quilihua'tca'n
tū na'icua'yāuj lakalī lakalī.

⁴ Caquilāmātza'nkēna'ni'uj
quincuentaca'n
ixpālacata nā quina'n
iccāmātza'nkēna'ni'yāuj tī
quincāquiclhaktzī'nān.

Jā camakxtekti tū
naquincā'a'kspulayān
naquincāmātlahuiyān tū jā
tze.

⁵ Nā Jesús cāhuanilh:

—Nalīhui'liyāuj chā'tin chī
hui'xina'n ka'lhī'yā'tit chā'tin
minamigoca'n. I'tāt tzi'sa napina'
na ixchic ē nahuani'ya': “Amigo,
caquimpāhua'maxqui' mactu'tun
pāntzīn. ⁶Na'jtza' quilakchilh
chā'tin quinamigo na quinchic
ē jā tū icka'lhī tū na'ictā'hua'.”
⁷Ē xla' na ixpūchakān chic
nakelhtiyān: “Jā caquijicsmāhui'.
Lacchahuayālhntza' mākelhcha ē
quilīpō'ktuca'n iclhtatamā'naujtza'.
Jāla ictāqui' na'icmaxqui'yān
tū quisqui'ni'ya'”, nahuaniyān
minamigo.

⁸Iccāhuaniyān masqui minamigo
jā tāqui'cu'tunli namaxqui'yān
catūhuālh, ixpālacata lī'amigo
hui'xina'n, xla' namaxqui'yān
ixlīpō'ktu tū maclacasqui'na'.
Chuntza' jātza' jics catimāhui'.

⁹Chuntza' iccāhuaniyān:
Casqui'ni'tit Dios ē xla'
nacāmāxqui'yān. Caputzatit tū Dios
cāmāxqui'cu'tunān ē namaclayā'tit.
Camacasā'na'ntit nac mākelhcha ē
nacātāmālaqui'ni'yān. ¹⁰Chuntza'
tī nasqui'n, xla' namaktini'n; ē tī
naputza tū Dios namaxqui', xla'
namacla; ē tī namacasā'nan nac
mākelhcha, namālaqui'ni'can.

¹¹Hui'xina'n ka'lhīyā'tit
milacstīnca'n. ¿Ē namaxqui'ya'
chihuix minka'hua'cha a'cxni'
squi'ni'yān pāntzīn? ¿Ē tzē
namaxqui'ya' a'ktin lūhua'
palh squi'ni'yān squi'ti'? ¹²¿Ē
namaxqui'ya' a'ktin a'ca'cūlūtl palh
squi'ni'yān ka'lhūā'? ¹³Hui'xina'n
masqui jā tze ca'tziyā'tit, tzē
namaxqui'yā'tit talakalhu'mān
milacstīnca'n. Ā'chulā' minTāta'ca'n
tī hui'lacha' nac a'kapūn

nacāmaxqui' Espiritu Santo ti
tasqui'ni'.

**Huancan Jesús ixliscuja
ixlītlī'hui'qui skāhuī'ni'**

Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27

¹⁴Jesús ixmāxtuni'mā'lh chi'xcu'
jā tzeza ū'ni' tū ixmakakō'ko'nī't.
A'cxni' taxtulh jā tzeza ū'ni', tzētza'
tzuculh chihuīna'n tī kō'ko' ixuanī't.
Masqui tachi'xcu'huī't talī'a'cnīlh
huā'mā', ¹⁵makapitzīn tahuanli:
—Huā'mā' chi'xcu' cālīmāxtu jā
tzeza ū'ni'n ixlītlī'hui'qui Beelzebú
tī xapuxcu' jā tzeza ū'nī'n.

¹⁶Ā'makapitzīn
ixtalīlaktzī'ncu'tun Jesús ē
ixtasqui'ni' a'ktin lī'a'cnīn xala'
nac a'kapūn. ¹⁷Xla' ixca'tzītza' tū
xlaca'n ixtalacpuhuan ē cāhuanilh:
—Palh māpa'ksīni'ni'n tatapitzi
ē talātucsa, jāla tamāpa'ksīni'n
makās. Natalāmālakspūtūkō'.
Palh tamputin familia tatapitzi
ē natalātucsa lītā'timīn, jā
catitatāyani'lh. ¹⁸Chuntza' palh
tatapitzi xlaca'n tī tatapa'ksīni'
skāhuī'ni' ē ixtā'lāquiclhaktzī'
nahuan, ¿chī nalīka'lhī
ixlītlī'hui'qui skāhuī'ni'?
Iccāhuanīyān huā'mā' ixpālacata
hui'xina'n quilāhuanīyāuj
quit iclīmāxtulh jā tzeza ū'ni'
ixlītlī'hui'qui Beelzebú. ¹⁹Palh
quit iccālīmāxtu jā tzeza ū'nī'n
ixlītlī'hui'qui Beelzebú, ¿tīchu
ixlītlī'hui'qui taka'lhī xlaca'n
tī tatapa'ksīni' hui'xina'n ē
talīmāxtu jā tzeza ū'ni'? Chuntza'
xlaca'n talīmāsu'yu jā ixlicāna'
tū quilālīmālacsu'yuyāuj. ²⁰Quit
iccālīmāxtu jā tzeza ū'ni'n
ixlītlī'hui'qui Dios. Huā'mā' ū'tza'

huanicu'tun Dios cāmāsu'yuni'yān
chī tzuculhtza' māpa'ksīni'n huā'tzā'
nac cā'tī'ya'tna'.

²¹A'cxni' maktaka'lh mā'lh ixchic
chā'tin chi'xcu' tī tli'hui'qui ē tī
ka'lhī licā'n tū nalīmaktāyacan,
jā tū catī'a'kspulalh catūhuālh.
²²Palh namin ā'chā'tin ā'chulā'
xatli'hui'qui, ū'tza' naskāhuī' ē
namakti ixlicā'n tū lipāhuan ē
namāpitzi tū namakti.
²³Tī jā quintapa'ksīni'cu'tun quit,
ū'tza' quintā'lāquiclhaktzī'. Tī jā
quintā'scuja, ū'tza' lactlahuana'n.

Jā tzeza ū'ni' quitaspi'tpālh

Mt. 12:43-45

²⁴Jesús cāhuanipālh:
—A'cxni' chā'tin jā tzeza ū'ni'
nataxtuni' chi'xcu', nalatā'kchoko
jā cā'scahuahua ē naputza jā
najaxa. A'cxni' jā namacla jā najaxa,
napuhuan: “Na'ictaspi'tpala jā
ictaxtukēnī'tancha'.”

²⁵A'cxni' naquītaspi'ta, namacla
chi'xcu' hua'chi a'ktin chic jā
cā'huan ē tzej pa'lh nancanī't.
²⁶Palaj tunca na'a'n nacātaya
ā'kelhatojon jā tzeza ū'nī'n ā'chulā'
xalihua'ca'lh tza'. Ixlipō'ktuca'n
natatanū natatahui'la na ixpūlacni'
chi'xcu'. Chuntza' ā'chulā'
nalītahua'ca'ni' chi'xcu' ē jā a'cxni'
ixka'lhī xmān chā'tin jā tzeza ū'ni'.

Ixlīcāna' tapāxuhuān

²⁷A'cxni' Jesús ixcāhuanīmā'lh
huā'mā', chā'tin puscāt na
ixlacpu'na'i'tāca'n tachi'xcu'huī't
ta'salh ē huanli:
—iLipāxuhua puscāt tī
mālacatuncu'huī'n ē tī mātzi'qui'n!
²⁸Jesús huanli:

—iĀ'chulā' natalipāxuhua tī
takexmata tū Dios huan ē tatlahua!

**Tachi'xcuhui't tasqui'nli a'ktin
li'a'cnīn**

Mt. 12:38-42; Mr. 8:12

²⁹Tachi'xcuhui't ā'chulā'
talaktakēstokli Jesús ē xla' tzuculh
chihuīna'n ē huanli:

—Hui'xina'n jā tze. Ū'tza'
līsqui'nā'tit a'ktin li'a'cnīn. Xmān
nacātamāsu'yuni'yān li'a'cnīn
chī a'kspulalh Jonás. ³⁰Tū
a'kspulalh Jonás cāmāsu'yuni'lh
ixlītlī'hui'qui Dios xalanī'n
nac Nínive. Nā chuntza' tū
na'a'kspula Chi'xcu' xala' Tālh mā'n
nacāmāsu'yuni'yān ixlītlī'hui'qui
Dios. ³¹Namin quilhtamacuj
a'cxni' nacāputzāna'nīkō'can
ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhui't
xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Ē
reina tī ixmāpa'ksini'n nac Sabā
natāya ē nacālimālacsu'yuyān.
Nacālimālacsu'yuyān ixpālacata xla'
kexmatli tū huanli Salomón. Makat
ixuani't ixchic reina ē milh kexmata
Salomón. Quit ā'chulā' ixlacasqui'nca
ē jā Salomón ē hui'xina'n jā
quilākexmatni'cu'tunāuj.

³²Nā a'cxni' naputzāna'nīkō'can,
xlaca'n tī ixtahui'lāna'lh nac
cā'lacchicni' jā huanican Nínive
natatāya ē nacātalimālacsu'yuyān
hui'xina'n tī hui'lāna'ntit
chuhua'j. Nacātalimālacsu'yuyān
ixpālacata xlaca'n talakpalīlh
ixtalacapāstacni'ca'n a'cxni'
milh Jonás ē li'a'kchihuīna'nli
ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n jā
lakpali'tit mintalacapāstacni'ca'n
a'cxni' quit ica'kchihuīna'nli. Quit
ā'chulā' ixlacasqui'nca ē jā Jonás.

Pūcās

Mt. 5:15; 6:22-23

³³Jesús cāhuanipālh:
—Jā tī chā'tin namāpasī ixpūcās
ē namātze'ka o nahui'li ixtampīn
cajón. Namāhua'ca' tālh mā'n
ē chuntza' tī natatanū tze
natalaktzī'n. ³⁴Palh tzej a'ka'iyā'
ē latlā'hua'na na ixtej Dios
nalītaxtuya' hua'chi taxkaket tū
cāmāxkakē ā'makapitzīn. ³⁵Cuenta
catlahua'tit ē jā natzucuya'tit
lacapāstacā'tit tū jā tze, ixpālacata
chuntza' jāla catitlahua'tit tū tze.
³⁶Palh hui'x lacapāstaca' tū tze ē
palh tlahua'ya' tū tze, chuntza' nala
chī a'ktin pūcās tū tzej māxkakē
mintej.

**Jesús cāmālacsu'yulh fariseos
ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
limāpa'ksīn**

Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47

³⁷A'cxni' Jesús chihuīna'nkō'lh,
chā'tin fariseo huanilh catā'a'lh
tā'huā'yan na ixchic. Jesús tanūlh
ē tahuī'lh huā'yan. ³⁸Fariseo
li'a'cnīlh chī Jesús jā makacha'ka'lh
chī xlaca'n ixtalīmanīni't a'cxni'
natahuā'yan. ³⁹Māpa'ksini' huanilh:
—Hui'xina'n fariseos hua'chi
tī namakche'kē' vaso ē
pulātu ē jā catipūche'kē'lh.
Masqui tasu'yuyā'tit tze ya
chi'xcuhui'n hui'xina'n, jā
tze mintalacapāstacni'ca'n
ixpālacata tampi'lhīni'nā'tit ē
tlahua'cu'tunā'tit tū jā tze. ⁴⁰iJā
kexpatcu'tunā'tit! ¿Ē jā ca'tziyā'tit
Dios cātlahuanī'ta'n hui'xina'n
nalakachi'xcuhui'yā'tit Dios? A'cxni'
jā tze mintalacapāstacni'ca'n, jāla

catilakachi'xcuhui'tit. ⁴¹ Palh ixlicāna' lakachi'xcuhui'cu'tunā'tit Dios, ixlacasqui'nca xatze mintalacapāstacni'ca'n. Palh tze mintalacapāstacni'ca'n, ixlipō'ktuca'n nacātalaktzi'nān lactze.

⁴² iHui'xina'n fariseos nalīpuhuanā'tit! Māstā'yā'tit macsti'nal'j lihua't chī culāntu' ē chī ā'cunculim ē ā'makapitzīn lihua't tū ixla' Dios nahuan. Chuntza' tze. Masqui chuntza' tlahua'yā'tit, jātza' tasu'yu palh pāxqui'yā'tit Dios ē palh natlahua'yā'tit tū lactze. Ixlacasqui'nca namakataxtūyā'tit tū ixla' Dios. Ā'chulā' ixlacasqui'nca natlahua'yā'tit tū xatze ē napāxqui'yā'tit Dios.

⁴³ iNalīpuhuanā'tit hui'xina'n fariseos! Lacasqui'nā'tit natahui'la'yā'tit jā cātalaktzi'nān nac templo. Lacasqui'nā'tit cacātalakachi'xcuhui'n a'cxni' pimpā'na'ntit nac tej.

⁴⁴ iNalīpuhuanā'tit hui'xina'n xamākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksin ē fariseos tī laktza' lī'a'kskāhui'ni'nā'tit! Hui'xina'n hua'chi pūtā'cnūn tū jā tatasu'yu. Tachi'xcuhui't tachi'nta ē jā taca'tzī. Chuntza' tatlahua tū jā tze chuntza' chī tatzo'kni' na ixlimāpa'ksin Moisés. Nā chuntza' hui'xina'n cāmātlahuaniyā'tit ā'makapitzīn chī cāmāsu'yuni'yā'tit. Xlaca'n jā taca'tzī palh talaclē'n —huanli Jesús.

⁴⁵ Palaj tunca kelhtil chā'tin xamākelhtahua'kē'ni' limāpa'ksin ē huanilh:

—Mākelhtahua'kē'ni', a'cxni' chuntza' hua'na' huā'mā' quilālaquilhniyāuj.

⁴⁶ Jesús huanli:

—iNalīpuhuanā'tit nā hui'xina'n xamākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksin! Lhūhua' tahui'lat mātlahuīni'nā'tit ē jātza' la mākentaxtūkō'can. Ū'tza' hua'chi ixcāmācu'qui'tit tū tzinca. Jā tī chā'tin tze natāyani' ē hui'xina'n jā maktāyayā'tit.

⁴⁷ iNalīpuhuanā'tit hui'xina'n! Jā tze chī tlahua'yā'tit. Xmān cālakachi'xcuhui'cu'tunā'tit tī tanīni'ntza' a'kchihuīna'nī'n. Minapapana'ca'n tamaknīlh a'kchihuīna'nī'n ē ⁴⁸ hui'xina'n tlahua'yā'tit ixpanteonca'n a'kchihuīna'nī'n tī cāmāknīcanī't. Nā chuntza' hui'xina'n chī minapapana'ca'n, ē puhua'nā'tit tze tū tatlahualh xlaca'n.

⁴⁹ Ū'tza' līchihuīna'nli Dios tī ixlicāna' ka'lhī talacapāstacni'. Huanli: “Na'iccāmamacami' a'kchihuīna'nī'n ē apóstoles. Nacāmāknīcan ā'makapitzīn ē nacāmākapātīnīncan ā'makapitzīn huampala.”

⁵⁰ Chuntza' tachi'xcuhui't tī tahui'lāna'lh chuhua'j, ū'tunu'n natalē'n cuenta ixpālacata ixlipō'ktuca'n a'kchihuīna'nī'n tī cāmāknīcanī't hasta a'cxni' ixlitzucuni' cā'quilhtamacuj.

⁵¹ Natzucucan nacākelhasqui'nīcan ixpālacata Abel ē ixlipō'ktuca'n a'kchihuīna'nī'n hasta Zacarías tī maknīca na ixlaczuna'j templo ē pūmacamāstā'n. Ū'tza' iccāhuaniyān Dios nacākelhasqui'nīyān hui'xina'n huā'tzā' ixpālacata a'kchihuīna'nī'n tī cāmāknīcanī't.

⁵² iNalīpuhuanā'tit hui'xina'n, mākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksin!

Ixtachihuīn Dios hua'chi tanūmā'lh a'ktin nac chic. Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit xallave chic. Jā tanūyā'tit ē jā cāmāxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.

⁵³A'cxni' Jesús cāhuanilh tzamā', mākelhtahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksīn ē fariseos tasitzi'ni'lh Jesús. Tatzuculh takelhasqui'ni lhūhua' catūhuālh. ⁵⁴Ixtamaktaka'lh mā'nal palh tzē ixtamaclani'lh tū ixtalīmālacsu'yulh.

Ti a'ktu' tlahua ixlacan

12 Lihuan ixtatakēstokmā'nal lhūhua' tachi'xcuhui't hasta ixtalālācxquititza'. Jesús tzuculh cāhuani pūla i'scujnu'ni'n:

—Cuenta natlahua'yā'tit fariseos ixpālācata xlaça'n a'ktu' tatlahua ixlacanca'n. Jā titlahua'yā'tit chī xlaça'n. ²Catūhuālh tū tzē'kcanī't, ū'tza' nalaktzi'ncan. Tū tzē'kcanī'tcus, naca'tzikō'can. ³Chuntza' tū hui'xina'n huanini'ta'ntit xmān chā'tin, ū'tza' naxematcan calhāxcuhuālh. Tū tzē'k huanī'ta'ntit ixchakān nac chic, ū'tza' palha' nahuancan calhāxcuhuālh nac kēpūn.

Tichu ixlacasqui'nca najicua'ni'can

Mt. 10:28-31

⁴Jesús cāhuanipālh: —Quinamigos, iccāhuaniyān jā tijicua'ni'yā'tit tī tamaknīni'n ē ā'listān jāla tū ā'chulā' tatlahua. ⁵Na'iccāhuaniyān tī najicua'ni'yā'tit: Cajicua'ni'tit Dios tī tzē nacāmālakspūtūkō'yān ē ā'listān nacāmācā'nān nac pūpātīn. Ū'tza' calijicua'ni'tit Dios.

⁶Jā tapalaxla' lakatin tantzicni'. Stā'can tanquitzis xmān a'ktu' tumīn. Dios jā cāpātzā'nkā nūn lakatin xlaça'n. ⁷Hui'xina'n hasta miya'jca'n cātapūlhekeni'ni'tan kenatunu'. Ū'tza' jā tilijicua'nā'tit; hui'xina'n ā'chulā' tapalaxla' ē jā tantzicni'.

Calacan natahuan tatā'tapa'ksī Jesús

Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20

⁸Jesús cāhuanipālh: —Iccāhuaniyān catixcuhuālh tī nahuan na ixlacatinca'n tachi'xcuhui't: “Quit ictapa'ksīni' Cristo”, ē chuntza' nā quit na'icuan na ixlacatinca'n ixāngeles Dios: “Xla' quintapa'ksīni'.” Quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. ⁹Palh catixcuhuālh naquinkelhtatzē'ka na ixlacatinca'n tachi'xcuhui't, nā quit na'ickelhtatzē'ka na ixlacatinca'n ixāngeles Dios.

¹⁰Tī cachihuālh talichihuīna'n Chi'xcu' xala' Tālh mā'n, tzē namātza'nkēna'ni'can. Tī tahuan jā tze tū tlahua Espīritu Santo, xlaça'n jāla caticāmātza'nkēna'ni'ca.

¹¹A'cxni' nacātalē'nān na ixlacatinca'n māpa'ksīni'ni'n ē xanapuxcu'nu', jā catilī'a'ktuyuntit chī nakehtini'nā'tit. ¹²A'cxni' nachihuīna'nā'tit, Espīritu Santo nacāmāsu'yuni'yān chī nakehtini'nā'tit —huanli Jesús.

Chā'tin chi'xcu' tī rico

¹³Chā'tin ixpu'na'i'tāca'n tachi'xcuhui't huanilh Jesús: —Mākelhtahua'kē'ni', cahua'ni' quintā'tin caquimaxqui'lh tū quila' nahuan.

¹⁴Jesús kelhtīlh:

—¿Tichu quihui'lini't quit hua'chi juez o ti māpitzi ti'ya't?

¹⁵Nā huanli:

—Cuenta catlahua'tit. Jā tilakca'tzana'ntit catūhuālh xala' nac cā'quilhtamacuj tū jāla caticāmaxqui'n milatamatca'n.

¹⁶Palaj tunca Jesús cālīmāsu'yuni'lh a'ktin tachihuīn ē cāhuanilh:

—Ixui'lh chā'tin chi'xcu; rico ixuani't. Ixmakalanāna'n na ixti'ya't. ¹⁷Xla' palaj tunca lacpuhuanli: “¿Tūchu na'ictlahua? Jā icka'lhī jā na'icmāqui' lhūhua' quincuxi'. ¹⁸Pūla na'iccālaclahua xalacsti'nalj xipūtahuīlh quincuxi' ē na'ictlahua ā'chulā' xaka'tla' ē a'ntza' na'icmāqui'kō' quincuxi' ē ixlipō'ktu tū icmakalalh. ¹⁹A'cxni' na'icpuhuan quina'cstu: Chuhua'lj icka'lhī lhūhua' tū icmakalalh tū naquilīmacuani' ā'lhūhua' cā'ta. Chuhua'lj na'icjaxa ē na'icuā'yan ē na'icko'tnu'n ē na'icpāxuhua.”

²⁰Dios huanilh: “Hui'x jā tze lacapāstacna'na'. Chuhua'lj huā'mā' tzi'sa nani'ya'. Tū māqui'ni'ta', ¿tichu ixla' nahuan?” ²¹Chuntza' na'a'kspula chā'tin chi'xcu' tī mākēstoka lhūhua' catūhuālh tū ixla'. Ixlipō'ktu tū ka'lhī, jā tū ixtapalh na ixlacatīn Dios.

Dios cāmaktaka'lhā ixlacstīn

Mt. 6:25-34

²²Ā'listān Jesús cāhuanilh i'scujnu'nī'n:

—Iccāhuaniyān. Jā tili'a'ktuyunā'tit tū nahua'yā'tit ē tū nalhakā'yā'tit. ²³Dios cāmaxqui'yān milatamatca'n ē mimacni'ca'n tū tze naliscujā'tit ē ā'chulā'

nacāmaxqui'yān milihua'tca'n ē milu'xu'ca'n. ²⁴Cuenta cacātlahua'tit cha'kni'. Xlaca'n jā tacha'nāna'n ē nūn tamakalanāna'n. Jā taka'lhī xipūcuxi'ca'n ē Dios cāmāhui'. Ā'chulā' tapalaxla' hui'xina'n ē jā tzamā' spūnī'n. ²⁵Jā tī chā'tin chī hui'xina'n tze ā'chulā' makās natahui'la masqui calī'a'ktuyunti. ²⁶Palh chuntza' jāla natlahua'yā'tit, ¿tū xipālacata lhūhua' tū li'a'ktuyunā'tit?

²⁷Cuenta cacātlahua'tit xanatna' chī natalistaca. Jā tascuja ē jā tatzapa' ixlu'xu'ca'n. Tzēhuanī't tastaca masqui jā tū tatlahua. Iccāhuaniyān rey Salomón jāla cāmālakchā'nī xilītzēhuanī't xanat ē xla' rico ixuani't. ²⁸A'nan palhma' nac cā'tacuxtu tū tzēhuanī't ē lakali tū'xama'n nacā'i'can ē nacālhcuycan. Dios cāmaktaka'lhā ē cāmakastaca palhma' tū palaj nascāca ē ā'chulā' nacāmaktaka'lhān hui'xina'n. ¿Tū xipālacata jā a'ka'i'yā'tit huā'mā'? ²⁹Chuntza' jā tili'a'ktuyunā'tit xipālacata tū nahua'yā'tit ē tū naliko'tnu'nā'tit. ³⁰Tachi'xcuhui't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj x mān ū'tza' taputzatlā'huan. Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit chā'tin minTāta'ca'n nac a'kapūn ē xla' ca'tzi' tū maclacasqui'nā'tit. ³¹Xatze pūla caputzatit chī nalikexpatni'yā'tit Dios xala' tālhmā'n ē nā namaktīni'nā'tit tū maclacasqui'nā'tit.

Rico nahua'na' nac a'kapūn

Mt. 6:19-21

³²Jesús cāhuanipālh: —Quilacstīn, jā cajicua'ntit. Masqui jā lhūhua' hui'xina'n,

minTāta'ca'n nac a'kapūn lacasqui'n natapa'ksini'yā'tit xla'. ³³Castā'tit tū ka'lhī'yā'tit ē cacāmaxqui'tit tī tamaclacasqui'n. Chuntza' naka'lhī'yā'tit mimpūtumīnca'n tū jā maktin catimasli ē miliricujca'n nac a'kapūn ē jā maktin catisputli. A'ntza' jā catitanūlh ka'lhāna' ē nūn tū catilacua'lh. ³⁴Jā huī'lh miliricujca'n, a'ntza' huī'lh mintalacapāstacni'ca'n.

**Ixlacasqui'nca tacāxni'j
natahui'la'yā'tit**

³⁵Jesús cāhuanipālh:

—Cacāxtahui'la'tit.

Camāpasitittza' mimpūcāasca'n.

³⁶Hua'chi tasācua' cahuantit tī taka'lhīmā'nalh ixpatronca'n tī a'ni't jā tamakaxtokmā'ca. A'cxni' nataspi'ta ē nalīmacasā'nan mākelhcha, lacasqui'n palaj camālaqui'ni'ca. ³⁷Lipāxuhua tasācua' tī talakahuahui'llāna'lh a'cxni' nachin ixpatronca'n. Ixlicāna' tū iccāhuaniyān.

Ixpatronca'n nacāhuani catahui'lh ē nacāmāhui'can. ³⁸Masqui cachilh i'tāt tzi'sa o xkakanī'ttza', lipāxuhua tasācua' palh talakahuahui'llāna'lh a'cxni' nachin ixpatronca'n.

³⁹Caca'tzītīt huā'mā'. Palh ixtēcu' chic ixca'tzilīh tūyā hora nachin ka'lhāna', ixlakahuantahui'lh ē jā ixtimaxtekli natanū ka'lhāna'. ⁴⁰Nā hui'xina'n caskalalhtahui'la'tit. Namin Chi'xcu' xala' Tālhāmā'n a'cxni' jā ca'tziyā'tit.

Xatze tasācua' ē tī jā xatze tasācua'

Mt. 24:45-51

⁴¹Palaj tunca Pedro kelhasqui'nilh:

—¿Ē quilālīmāsu'yuni'uj xmān quimpālacataca'n o ixlipō'ktuca'n?

⁴²Jesús huanli:

—¿Chī huī'lh xatze tasācua' tī tzej kexmata? Xla' ū'tza' tī ixtēcu' chic namacamaxqui'tāqui' ixtasācua' ē xla' nacāmāhui' ixtā'tasācua'n a'cxni' nalacchā'n hora. ⁴³Lipāxuhua tasācua' palh mākentaxtūmā'lh ixtascujūt a'cxni' nataspi'ta ixpatrón. ⁴⁴Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. Ixtēcu' chic namacamaxqui' huā'mā' tasācua' ixlipō'ktu tū ka'lhī. ⁴⁵Palh jā tze huā'mā' tasācua', xla' napuhuan natamakapalī ixpatrón. Chuntza' natzucu cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'n ē natzucu nahuā'yan ē nako'ta ē naka'chī. ⁴⁶Xamaktin nataspi'ta ixtēcu' chic. Namin a'ktin quillhtamacuj a'cxni' jā tzeya tasācua' jā ka'lhīmā'lh ē jā ca'tzi. Ixtēcu' chic palha' namakapātīnīn tasācua' ē nacātā'pātīni'n xlaca'n tī jā ta'a'ka'i'.

⁴⁷Tasācua' tī ca'tzi tū lacasqui'n ixpatrón ē jā mākentaxtū ē jā lakachi'xcuui', xla' maklhūhua' natucscan. ⁴⁸Tī jā ca'tzi tū lacasqui'n ixpatrón ē masqui natlahua tū maclacasqui'n castigo, xla' jā maklhūhua' catihui'lini'ca. Palh jā lhūhua' macamaxqui'can, xla' jā lhūhua' catisqui'ni'can. Tī lhūhua' macamaxqui'can, ā'chulā' lhūhua' nasqui'ni'can.

Jesús cāmakpitzilh tachi'xcuui't

Mt. 10:34-36

⁴⁹Jesús cāhuanipālh:

—Quimpālacata quit jā lacxtīm catihuantit. Makapitzīn natakexmatni' quintachihuīn

ē ā'makapitzin natalakmaka'n.
 Makapitzin lacatancs natahuan
 ixlicāna' quintachihuin ē
 ā'makapitzin lacatancs natahuan
 jā ixlicāna'. Chuntza' calalh
 chuhua'j. ⁵⁰Ixlacasqui'nca
 na'icpātini'n. ¿Chī na'iclitāyani'
 hasta a'cxni' na'icmākentaxtū?
⁵¹¿Ē puhua'nā'tit icmilh ixpālacata
 lacxtim natahuan tachi'xcuhui't?
 Iccāhuaniyān jā chuntza'.
 Na'iccāmāpitziyān. ⁵²Chuhua'j
 hasta kelhaquitzis xalanī'n
 a'ktin nac chic natatapāpitzī.
 Chā'tu'tun ixtā'lāquiclhaktzi'ca'n
 natahuan chā'tu', ē chā'tu'
 ixtā'lāquiclhaktzi'ca'n
 natahuan chā'tu'tun. ⁵³Xatāta'
 ixtā'lāquiclhaktzi' nahuan
 ixka'hua'cha ē ka'hua'cha
 ixtā'lāquiclhaktzi' nahuan
 ixtāta'. Ixtzi' ixtā'lāquiclhaktzi'
 nahuan ixtzu'ma'jāt ē tzu'ma'jāt
 ixtā'lāquiclhaktzi' nahuan
 ixtzi'. Puscāt ē ixpuhuiti'
 natalāquiclhaktzi'n.

Jā ixtaca'tzi tū huanicu'tun li'a'cnin

Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13

⁵⁴Nā Jesús cāhuanilh
 tachi'xcuhui't:
 —A'cxni' hui'xina'n laktzi'nā'tit
 tā'kaquī'mā'cha' poklhnu' jā tā'cnū
 chi'chini', palaj tunca hua'nā'tit
 namin xcān. Ē chuntza' a'kspula.
⁵⁵A'cxni' minācha' ū'ni' xala'
 nac sur, huancan nalhcācna'n.
 Ē chuntza' la. ⁵⁶iHui'xina'n
 tlahua'yā'tit a'ktu' milacanca'n! Tzē
 nahuanā'tit palh namin xcān o jā
 namin, xmān ixpālacata laktzi'nā'tit
 a'kapūn. ¿Tū ixpālacata jā cuenta
 tlahua'yā'tit tū a'kspulamā'lh nac

cā'quilhtamacuj a'cxni' laktzi'nā'tit
 li'a'cnin?

**Calī'hui'li' natā'lācāxla'ya'
 mintā'lāquiclhaktzi'**

Mt. 5:25-26

⁵⁷Jesús cāhuanipālh:
 —¿Tū ixpālacata jāla puhua'nā'tit
 palh catūhuālh tze o jā tze?
⁵⁸Palh catihuālh mālacapū'yān,
 calacapāstacti chī palaj
 nalitā'lācāxla'ya' lihuan jāna'j
 pinā'tit nac pūchihuin ē chuntza'
 jā catilē'n na ixlacin juez. Palh
 nalē'nān na ixlacin juez, xla'
 namacamāstā'yān na ixmacan
 policía ē xlaca'n natamānūyān
 nac pūlāchi'n. ⁵⁹Palh chuntza'
 na'a'kspulayān icuaniyān jā
 catitaxtu hasta jā naxokokō'ya'
 ixlipō'ktu.

**Ixlacasqui'nca nalakpali'yā'tit
 mintalacapāstacni'ca'n**

13 Tzamā' quilhtamacuj
 tamilh chi'xcuhui'n.
 Ixtahuanimā'nalh Jesús chī
 Pilato cāmāmakninin'lh
 makapitzin chi'xcuhui'n xalanī'n
 nac Galilea. Cāmāknica a'cxni'
 ixtalilakatāyamā'nalh Dios
 animalhna'. ²Jesús cāhuanilh:
 —¿Ē puhua'nā'tit chuntza'
 cā'a'kspulanī't tzamā' chi'xcuhui'n
 ixpālacata ā'chulā' ixtalacilē'n
 ē jā ā'makapitzin xalanī'n nac
 Galilea? ³Iccāhuaniyān jā chuntza'.
 Palh hui'xina'n jā nalakpali'yā'tit
 mintalacapāstacni'ca'n, nā
 milipō'ktuca'n nanikō'yā'tit.
⁴Kelhačaujtzayan tī tanilh a'cxni'
 torre Siloé a'kā'lh ē cā'a'klhta'lalh,
 ¿ē puhua'nā'tit ā'chulā'

ixtalacelē'n ē jā ā'makapitzīn
xalanī'n nac Jerusalén?

⁵Iccāhuani'yān jā chuntza'. Palh
hui'xina'n jā nalakpalī'yā'tit
mintalacapāstacni'ca'n, nā
nani'yā'tit.

**Xaqui'hui' higo tū jā
ixka'lhī ixtahua'ca't**

⁶Palaj tunca Jesús cāhui'līni'lh
tzamā' tū talica'tzīni'lh ē cāhuanilh:

—Chā'tin chi'xcu' i'xcha'nī't
pūlactin xaqui'hui' higo na
ixti'ya't. A'cxni' a'lh laktzī'n
palh ixua'ca'lhntza', jā maclani'lh
ixtahua'ca't. ⁷Palaj tunca huanilh
ixtasācua: “A'ktu'tuntza' cā'ta
icmakputza ixtahua'ca't huā'mā'
qui'hui' ē jā tū icmaclani't.
Catanca'; xmān yālh. Jā
tū limacuan iccha'nli.” ⁸Tī
ixmaktaka'lhā ti'ya't kelhtilh:
“Camakxtekti xmān huā'mā'
cā'ta. Na'iclakponkni' ti'ya't ē
na'icmaka'ni' abono. ⁹Palhāsā'
natahua'ca' huā'mā' cā'ta. Palh
jā tahua'ca'lh nahuan a'cxni'
natancā'ya'.”

**Quilhtamacuj tū pūjaxcan
Jesús mātzeyilh chā'tin puscāt
tī ā'clhchā'cupulu ixuanī't**

¹⁰A'ktin quilhtamacuj
tū ixpūjaxcan, Jesús
ixcāmāsu'yuni'mā'lh nac templo.
¹¹Ixui'lh a'ntza' chā'tin puscāt tī
ixta'jatatla a'kcāujtzayan cā'ta.
Ixchi'pani't a'ktin jā tzeya ū'ni' ē
ixmakata'jatatla ē ixtacupucsnī'ttza'
ē jātza' la ixtā'klhsaja nūn
macsti'na'j.

¹²Jesús, a'cxni' laktzī'lh puscāt,
ta'sani'lh ē huanilh:

—Puscāt, tzeyani'ta'tza'. Jātza'
ka'lhī'ya' mintajatat.

¹³Palaj tunca Jesús a'cpūhui'lilh
ixmacan ē palaj tunca puscāt
tastu'ncli ē tzuculh laktaquilhpūta
Dios. ¹⁴Xapuxcu' xala' nac templo
sitzī'lh ixpālacata Jesús mātzeyilh
tzamā' quilhtamacuj tū pūjaxcan, ē
cāhuanilh tachi'xcuhui't:

—Xmān a'kchāxan quilhtamacuj
nascujā'tit. Ē tzamā' quilhtamacuj
a'cxni' cata'ntit tacu'chu'yā'tit ē jā
a'cxni' jaxcan.

¹⁵Palaj tunca Jesús kelhtilh:
—i'Tlahua'yā'tit a'ktu' milacanca'n!
¿Ē jā catixcuttit mihuācaxca'n o
mimburroca'n tzamā' quilhtamacuj
tū pūjaxcan ē namāko'tniyā'tit?
¹⁶Huā'mā' puscāt i'xū'nātā'nat
Abraham ē hua'chi lichī'hui'lilh
skāhuī'ni' huā'mā' ta'jatata. Chuhua'j
a'kcāujtzayantza' cā'ta. ¿Ē jā
tze ixmaktica ixta'jatata tzamā'
quilhtamacuj tū pūjaxcan?

¹⁷A'cxni' Jesús huanli huā'mā',
cāmāmāxani'lh tī ixtaquiclhaktzī'n.
Ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhui't
ixtalipāxuhua li'a'cnīn tū tlahualh
Jesús.

Xalicha'nat mostaza

Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32

¹⁸Palaj tunca Jesús huanli:
—¿Chī hui'lh ixlīmāpa'ksīn
Dios? ¿Chī na'iclimāsu'yu chī
natalilhūhua'n xlaca'n tī Dios
cāmāpa'ksi? ¹⁹Natalhūhua'n chuntza'
chī staca a'ktin xalicha'nat mostaza
tū cha'nli chā'tin chi'xcu' nac ti'ya't.
Lacsti'na'j tzamā' xalicha'nat ē a'cxni'
nastackō', hua'chi a'katin qui'hui'
nahuan. A'cxni' ka'tla'tza' ē a'ntza'
spūni'n natatlahua ixmāsekca'n.

Levadura*Mt. 13:33*

²⁰Nā Jesús cāhuanilh:
—¿Chī na'iclimāsu'yu chī
nalístaca ixlīmāpa'ksin Dios?
²¹Ū'tza' hua'chi a'ktin levadura tū
chā'tin puscāt nalitlahua maktu'tun
xatapūlhcān harina ē namakxteka
hasta nalaklhtāyākō' ixtasquit.

Xapitzuna'j mākēlhcha*Mt. 7:13-14, 21-23*

²²Jesús tayapālh ixtej nac
Jerusalén. Ixtētaxtu nac
cā'lacchicni' jā macsti'na'j ē jā
laka'tla' ē ixmāsu'yu. ²³Chā'tin
kelhasqui'nilh:
—¿Ē xmān makapitzīn
nata'a'kapūtaxtu?
Jesús kelhtilh:
²⁴—Calihui'li'tit natanū'yā'tit
xapitzuna'j xamākēlhcha nac
a'kapūn. Iccāhuaniyān lhūhua'
nataputza chī natalitanūcu'tun
ē jāla catitatanūlh. ²⁵A'cxni'
ixtēcu' chic namālacchahua,
hui'xina'n tī yā'na'ntit nac kēpūn
nalimacasā'na'nā'tit mākēlhcha.
Nahua'nā'tit: “Caquilāmālaquīni'uj.”
Xla' nacākelhtiyān: “Jā
icca'tzī jā xalanī'n hui'xina'n.”
²⁶Hui'xina'n naquilhtzucuyā'tit
nahua'nā'tit: “Iccātā'huā'yanī'ta'n
ē hui'x māsu'yu'nī'ta' na
quincā'lacchicni'ca'n.” ²⁷Xla'
nacākelhtiyān: “Iccāhuaninī'ta'ntza'
jā icca'tzī jā xalanī'n hui'xina'n.
¡Caquilātapānūni'uj! Hui'xina'n
tlahua'yā'tit tū jā tze.” ²⁸Chuntza'
hui'xina'n nacalhua'nā'tit a'ntza' ē
nalāmāxcani'yā'tit mintatzanca'n
a'cxni' nalaktzī'nā'tit Abraham

ē Isaac ē Jacob ē ixlīpō'ktuca'n
a'kchihuīna'nī'n tahui'lāna'ncha' jā
Dios māpa'ksini'nkō' ē hui'xina'n jā
caticātamakxtekni' natanū'yā'tit.
²⁹Nataminācha' tachi'xcuhi't
xalanī'n calhāxcuahuālh ē
natahuā'yan jā Dios māpa'ksini'nkō'.
³⁰Tzamā' quilhtamacuj
nacālakachi'xcuhi'can xla'ca'n
tī jā ixlacasqui'nca chuhua'j;
ē tī cālakachi'xcuhi'cantza'
chuhua'j ē ā'listān jātza'
caticālakachi'xcuhi'ca —huanli
Jesús.

Jesús līlīpūhuanli ixpālacata**Jerusalén***Mt. 23:37-39*

³¹Chū ū'tza' tzamā' quilhtamacuj
ā'makapitzīn fariseos talakchilh
Jesús ē tahuanilh:
—Cataxtu huā'tzā' ixpālacata
Herodes maknīcu'tunān.
³²Jesús cākelhtilh:
—Calakpintit tzamā' chi'xcu' tī
a'kskāhui'nin ē nahuanī'yā'tit:
“Chuhua'j ē lakalī na'iccāmāxtukō'
jā tze ya ū'ni'. Ē ā'nā na'iccāmātzeyī
taljatatlani'n. Tū'xama'n
na'ictlahuakō'.” ³³Ixlacasqui'nca
na'ica'n na quintej chuhua'j ē
lakalī ē tū'xama'n ixpālacata jā
minī'ni' calhāxcuahuālh nanī chā'tin
a'kchihuīna', xmān jā huanican nac
Jerusalén.
³⁴Iccālakalhu'manān hui'xina'n
xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n
cāmāknīyā'tit a'kchihuīna'nī'n ē
cācuca'layā'tit lacscujnī'n tī Dios
cāmacamini'yan. Maklhūhua'
xa'iccāmākēstokcu'tunān
na'iccāmaktaka'lhān hua'chi xatzī'
caxli cālimātzē'ka ixpeken ixlacstin

ē jā lacasqui'ntit. ³⁵Calaktzi'ntit hui'xina'n chī Dios makxteklitza' mincā'lacchicni'ca'n. Iccāhuaniyān jātza' quintilālaktzi'mpalayāuj hasta a'cxni' tzamā' quilhtamacuj a'cxni' nahuancan: “Sicua'lanātlahuani't tī min ē ka'lhī ixlitli'hui'qui ē ixlīmāpa'ksin Dios.”

Jesús mātzeyilh chā'tin
chi'xcu' tī cu'nli

14 Milh a'ktin quilhtamacuj tū pūjaxcan ē a'cxni' Jesús quīmakuā'yalh na ixchic chā'tin xapuxcu' fariseos. Āmakapitzin fariseos ixtamaktaka'lh mā'nalh. ²Nā ixuī'lh chā'tin chi'xcu' na ixlacatin tī ixcu'ni't. ³Palaj tunca Jesús cākelhasqui'nilh xamākelhtahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksin ē fariseos:
—Ixlīmāpa'ksin Moisés zē makxteka namātzeyīcan chā'tin ta'jatatlani' tzamā' quilhtamacuj tū pūjaxcan?

⁴Xlaca'n ca'cs tatāyalh. Palaj tunca Jesús macachi'palh ta'jatatlani' ē mātzeyilh ē huanilh ca'a'lh. ⁵Cāhuanilh fariseos:

—Palh mimburoca'n o mihuācaxca'n nakōstojō xapūlh mā'n nac xcān, zē jā palaj namācutuyā'tit masqui quilhtamacuj tū pūjaxcan?

⁶Jā tū takelhtini'lh.

Tī cā'invitarlīcani't jā
tamakaxtokmā'ca

⁷A'cxni' Jesús laktzi'lh tī cā'invitarlīcani't ē chī ixtaputzamā'nalh pūtahui'lh tū ā'chulā' xatze, cāmaxqui'lh huā'mā' talacapāstacni':

⁸—A'cxni' na'invitarlīca'na' jā tamakaxtokcan, jā titahui'la'ya' jā xatze pūtahui'lh. Palhāsā' nachin ā'chā'tin tī ā'chulā' ixlacasqui'nca ē jā hui'x. ⁹Tī invitarliyān nalaka'nān nahuaniyān: “Cama'xqui' mimpūtahui'lh huā'mā' chā'tin tī ā'listān chilh.” Chuntza' līmāxana'tza' napina' natahui'la'ya' nac cā'chakēn. ¹⁰A'cxni' na'invitarlīca'na', natahui'la'ya' nac cā'chakēn. A'cxni' namin tī invitarlīni'ta'n nahuaniyān: “Cata't, catahui'la' nac mesa.” Chuntza' nalakachi'xcuhui'ca'na' na ixlacatinca'n ā'makapitzin jā tamakaxtokcan. ¹¹Tī ixa'cstu ka'tla' makca'tzī, ū'tza' namāmāxani'can. Tī jā ixa'cstu putza ixlīka'tla', ū'tza' nalakachi'xcuhui'can.

¹²Nā Jesús huanilh chi'xcu' tī ixinvarlīni't:

—A'cxni' natlahua'ya' mincā'tani' o mintahua', jā nacā'invitarliya' xmān minamigos ē mintā'timīn ē mintalakapasni'n ē lacricujnu'. Xlaca'n a'cxni' natatlahua ixcā'tani'ca'n, nā tzē nata'invitarliyān ē chuntza' naka'lhī'ya' ixlakxoko mincā'tani'. ¹³A'cxni' natlahua'ya' mincā'tani', nacā'invitarliya' tī lacxcamanīni'n ē ta'jatatlani'n ē lū'ntu'nunī'n ē lakatzī'nī'n. ¹⁴Chuntza' nalipāxuhua'ya' ixpālacata xlaca'n jā tū catitamaxqui'n. Chuntza' naka'lhī'ya' mintatlaj a'cxni' natalacastālancuana'n ixlipō'ktuca'n tī ta'a'ka'i'ni' ixtachihuīn Dios.

Xaka'tla' tahua'

¹⁵A'cxni' takexmatli huā'mā', chā'tin tī ixuī'lh nac mesa huanilh Jesús:

—Lipāxuhua tī nahuā'yan jā Dios māpa'ksīni'nkō'.

¹⁶Palaj tunca Jesús kelhtilh:

—Chā'tin chi'xcu' hui'lilh a'ktin ka'tla' tahua' ē cā'invitarlikō'lh lhūhua' tachi'xcuhui't. ¹⁷A'cxni' chā'lh hora tū pūhuā'yancan, cāmacā'lh ixtasācua'

natamāca'tzīnini'n ē cāhuanilh tī ixcā'invitarlīni't: “Cata'ntit. Cāxui'lakō'tza' ixlīpō'ktu.”

¹⁸Ixlīpō'ktuca'n tamacā'lh tachihiūn ixpālacata jāla ta'a'n. Chā'tin huanli: “Ā'cus ictamāhualh a'ktin ti'ya't ē ixlacasqui'nca na'ica'n na'iclaktzī'n. Icsqui'ni'yān naquimātza'nkēna'ni'ya' ixpālacata jāla icti'a'ncha'.”

¹⁹Chā'tin chihuīna'mpāl'h: “Ictamāhualh tanquitzis par huācax ē ica'nā iccālaktzī'n palh tze tascuja. Icsqui'ni'yān a'ktin lītze caquimātza'nkēna'ni' ixpālacata jāla icti'a'ncha'.”

²⁰Chā'tin chihuīna'mpāl'h: “Ictamakaxtoklicus ē chuntza' jāla icti'a'ncha'.”

²¹A'cxni' taspī'tli tasācua', huanikō'lh ixpathrōn chī a'kspulalh. Ixpathrōn sītzi'lh ē huanilh ixtasācua': “Palaj capit xatej nac cā'lacchicni' ē cacāli'ta' tī lacxcamanīni'n ē ta'jatatlāni'n ē lū'ntu'nuni'n ē lakatzī'ni'n.”

²²A'mpāl'h ē ā'listān taspī'tpāl'h tasācua' ē huanli: “Ictlahualhtza' chuntza' chī quihua'ni' ē hui'lhcus jā tahui'lacan.” ²³Ixtēcu' huanilh ixtasācua': “Capit nac tej jā ā'chulā' makat ē cuesa nacāli'ta'na' ē natatzuma quinchic. ²⁴Iccāhuaniyān jā tī chā'tin xlaca'n tī iccā'invitarlilh pūla natahua' quilihua't.”

Tū ixlacasqui'nca ixpālacata tī nastālani' Cristo

²⁵Lhūhua' tachi'xcuhui't ixtastālani' Jesús, ē xla' cālaktalakspi'tli ē cāhuanilh:

²⁶—Palh catihuāl'h quintapa'ksīni'cu'tun quit ixlacasqui'nca ā'chulā' napāxqui' Dios ē jā ixtāta' ē ixtzi' ē ixpuscāt ē ixlacstīn ē ixtā'timīn ē hasta ixa'cstu. Palh jā chuntza', jāla quintitā'scuji. ²⁷Tī jā pātini'ncu'tun quimpālacata ē jā latahui'lacu'tun chī icui'lh quit, jāla quintitā'scuji.

²⁸Palh chā'tin chi'xcu' tlahuacu'tun a'ktin chic, pūla natlahua ixcuenta chī huanī't nalē'n tumīn. Chuntza' naca'tzī palh na'a'cchā'ni' tumīn tū nalītlahuakō'. ²⁹Palh jā chuntza' natlahua, nasputa ixtumīn a'cxni' xmāncus xatantūn yāl'h. ³⁰Ixlīpō'ktu tī natalaktzī'n, natalilītzī'n. Natahuan: “Huā'mā' chi'xcu' timātzcucul ixchic ē jā mā'kspukō'lh.”

³¹Jā tī chā'tin rey tī jā pūla nalacapāstaca palh tzē naliskāhui'lh a'kcāuj mil soldados ā'chā'tin rey ixtā'lāquiclhaktzī' tī ka'lhī a'kpu'xam mil. ³²Palh ca'tzī jāla catiskāhui'lh ixtā'lāquiclhaktzī', namacā'n chā'tin lacsujni' natā'lācāxla a'cxni' makatcus mimā'cha'. ³³Chuntza' palh hui'xina'n jā makxtekcu'tunā'tit ixlīpō'ktu tū milaca'n, jāla quiscujnu'ni'n catihuantit.

Matzat

Mt. 5:13; Mr. 9:50

³⁴Jesús cāhuanipāl'h: —Masqui tze matzat, palh jātza' sko'ko'xnin, čchī

nalimāsko'kō'nuncan? ³⁵Jātza' tze. X māntza' namaka'n can. Tī kexmata cuenta catlahualh.

Purecu' tū ixtza'nkānī't

Mt. 18:10-14

15 Ixlipō'ktuca'n tī mātā'jini'ni'n lixokot ē tī jā lactze, xlaça'n talaktalacatzuna'jilh Jesús natakexmata. ²Fariseos ē xamākelhtahua'kē'ni'ni'n limāpa'ksin ixtalichihuina'n Jesús. Talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' cātā'huā'yan tachi'xcuhui't tī jā tze.

³Palaj tunca Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' tū lica'tzini'can:

⁴—Palh chā'tin chi'xcu' cāka'lhī a'ktin ciento purecu' ē palh namakatzā'nkā lakatin, čtū natlahua? Nacāmakxteka ā'makapitzin noventa y nueve jā tahuā'yamā'nalh nac cā'seketni'. Na'a'n naputza purecu' tū makatzā'nkānī't. Naputza hasta jā namacla. ⁵A'cxni' namacla, napekxtūtahua'ca'limin.

⁶A'cxni' nachā'mpala na ixchic, nacāmākēstoka ixamigos ē tī lacatzuna'j tahuil'āna'lh na ixchic. Nacāhuani: “Caquilātā'pāxuhuáj chuhua'j ixpālacata icmaclalh quimpurecu' tū ixtza'nkānī't.”

⁷Iccāhuaniyān ā'chulā' naka'lhī tapāxuhuān nac a'kapūn ixpālacata chā'tin tī lakpali ixtalacapāstacni' ē jā chī xanoventa y nueve tī tapuhuan lactzeyā chi'xcuhui'n. Xlaça'n jā tamakca'tzi palh ixlacasqui'nca natalakpali ixtalacapāstacni'ca'n.

Tumīn tū tza'nkālh

⁸Jesús cāhuanipālh:

—Palh chā'tin puscāt ka'lhī pekcāuj moneda ē palh namakatzā'nkā pektin, namāpasī ixpūcās ē napa'lhna'n ē tzej naputza hasta jā namacla. ⁹A'cxni' namacla, nacāmākēstoka ixamigas ē tī lacatzuna'j tahuil'āna'lh na ixchic, ē nacāhuani: “Caquilātā'pāxuhuáj ixpālacata icmaclalh tza' moneda tū xa'icmakatzā'nkānī't.”

¹⁰Iccāhuaniyān lacxtim natapāxuhua ángeles a'cxni' nalakpali ixtalacapāstacni' chā'tin tī jā tze.

Ka'hua'cha tī pāxcat lilakō'lh ixtumīn

¹¹Nā Jesús huanli:

—Chā'tin chi'xcu' ixka'lhī chā'tu' ixcamana'. ¹²Xastancu huanilh ixtāta': “Tāta', caquima'xqui' chuhua'j tū quila' nahuan.” Xatāta' cāmāpitzini'lh ixherenciaca'n. ¹³Jā makās xastancu mākēstokkō'lh ixtamacatzucun ē a'lh makat ā'lacatin cā'lacchicni'. A'ntza' pāxcat lilakō'lh ixtumīn.

¹⁴A'cxni' ixmakasputkō'ni'ttza' ixtumīn, lakmilh a'ktin tatzini'ncstat tzamā' nac cā'lacchicni' ē xla' tzuculh tzi'ncsa. ¹⁵Palaj tunca a'lh putza jā namakscuja. Chā'tin chi'xcu' xala' nac cā'lacchicni' macā'lh nacāmaktaka'lhā pa'xni'n. ¹⁶Tihua'cu'tunli tū ixcāmāhui'mā'lh pa'xni', ē jā tī chā'tin ixmaxqui' tū nahua'.

¹⁷Palaj tunca tzuculh lacapāstaca: “Chī kelhalāt tasācua' na ixchic quintāta' jā tahuā'yamā'nalh ē cāquitāxtūni' ē quit ictzi'ncsnimā'lh huā'tzā'. ¹⁸Na'iclaka'mpala quintāta' ē na'icuanī: Tāta', ictlahuani'ni'ta'n

tū jā tze ē nā ictlahuanī't tū jā tze na ixlacatīn Dios. ¹⁹Jātza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit minka'hua'cha. Caquilimāxtu hua'chi chā'tin mintasācua'." ²⁰Palaj tunca tayalh ixtej nalaka'n ixtāta'.

'A'cxni' makatcus ixa'mā'cha' na ixchic, ixtāta' laktzi'lh ē lakapasli ē lakalhu'manli. Tu'jnun a'lh lakapāxtoka ixka'hua'cha ē skōkalh ē mu'sulh. ²¹Palaj tunca ixka'hua'cha huanilh: "Tāta', ictlahuanī't tū jā tze na ixlacatīn Dios ē na milacatīn. Jātza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit minka'hua'cha."

²²Masqui chuntza' huanilh ka'hua'cha, xatāta' cāhuanilh ixtasācua'n: "Calīta'ntit pūtin xasāsti' lu'xu' ē camālhekē'tit huā'mā' quinka'hua'cha. Camāmakanū'tit tū nalītasu'yu quinka'hua'cha ē camātūnū'tit ixcaclhi'. ²³Calīta'ntit huācax tū xako'ntintza' ē camakni'tit. Natlahuayāuj a'ktin cā'tani' ē nahuā'yanāuj. ²⁴Hua'chi xanīntza' ixuanī't huā'mā' quinka'hua'cha ē lacastālancuana'nī't. Ixtza'nkāni'ttza' ē icmaclapālh." Ū'tza' li'a'nalh tapāxuhuān.

²⁵Tzamā' quilhtamacuj xapuxcu' ixka'hua'cha ixa'ni't scuja. A'cxni' ixmimā'lh na ixchic, kexmatli chī i'sla'knamā'ca ē ixtli'mā'ca. ²⁶Palaj tunca ta'sani'lh chā'tin tasācua' ē kelhasqui'nīlh tūchu lamā'lh. ²⁷Xla' kelhtīlh: "Mat milh mistancu. Mīntāta' māmaknīnī'lh xako'ntin huācax ixpālacata tze chilh ē jā ta'jatatla."

²⁸Xapuxcu' sitzi'lh ē jā ixtanūcu'tun. Ixtāta' taxtulh ē huanilh catanūlh. ²⁹Xla' huanilh ixtāta': "Hui'x ca'tziya' lhūhua'tza' cā'ta ictā'scujni'ta'n ē pō'ktu quilhtamacuj ickexmatni'nī'ta'n. Jā maktin quimaxqui'nī'ta' nūn lakatin xaska'ta' chivo na'iccālītā'pāxuhua quinamigos. ³⁰Chuhua'j ixpālacata chilh huā'mā' minka'hua'cha tī pāxcat cā'tā'līlakō'lh mintumīn tī jā tzeaya puscan ē hui'x māmaknīnī'nī'ta' xako'ntin huācax."

³¹Palaj tunca xatāta' huanilh: "Hui'x quinka'hua'cha ē hui'x pō'ktu quilhtamacuj quintā'hui'la', ē ixlīpō'ktu tū icka'lhī pō'ktu mila'. ³²Chuhua'j ixlacasqui'nca natlahuayāuj cā'tani' napāxuhuayāuj ixpālacata mistancu hua'chi xanīntza' ixuanī't ē lacastālancuana'mpālh. Hua'chi ixtza'nkāni'ttza' ē chuhua'j icmaclapālh."

Chā'tin xapuxcu' tasācua' tī skalalh ixuī'lh

16 Nā Jesús cāhuanilh i'scuju'nī'ni':

—Ixuī'lh chā'tin patrón; rico ixuanī't. Ixka'lhī chā'tin xapuxcu' ixtasācua'. Mālacsu'yuca tzamā' xapuxcu' tasācua' chī pāxcat ixlīlani'mā'lh ixtumīn. ²Palaj tunca ixpatrón māta'satinī'lh ē huanilh: "¿Chī quilihuanimā'ca tzamā' tachihuīn tū mimpālacata? Caquimāsu'yuni' tū icmacamaxqui'nī'ta'n. Jātza' quintitā'scuji' chī xapuxcu' tasācua'."

³Xapuxcu' tasācua' tahuī'lh ē tzuculh lacapāstaca: “¿Tūchu na'ictlahua chuhua'lj ixpālacata quimpatrón quimaktilh quintascujūt? Jā tli'huī'qui quit ē jāla ca'ictiscujli nac cā'tacuxtu, ē icmāxana'n na'icsqui'nihuā'yan.
⁴Quit icka'lhī quintalacapāstacni' ē chuntza' tzē na'icchā'n a'ktin nac chic na'icuā'yan a'cxni' jā tū icka'lhī quintascujūt.”
⁵Chuntza' chā'tunu' cāmāta'satinī'lh tī ixtamaklaclē'n ixpatrón. Tī chā'lh pūla kelhasqui'nīlh: “¿Chī huanī't laclīpini'ya' quimpatrón?”
⁶Xla' kelhtilh: “Icmaklaclē'n a'ktin ciento barriles aceite.” Palaj tunca xapuxcu' tasācua' huanilh: “Ā' huī'lh minca'psnap. Palaj tunca catahui'la' ē catlahua'pala' ā'a'ktin xmān cincuenta.”
⁷Ā'listān kelhasqui'nīlh ā'chā'tin: “¿Ē huī'x, chī huanī't laclīpini'ya'?” Huanilh: “A'ktin ciento cuartillo trigo.” Palaj tunca huanilh: “Ā' huī'lh minca'psnap. Catlahua'pala' ā'a'ktin xmān ochenta.”

⁸Ixpatrón puhuanli xapuxcu' tasācua' skalalh huanli chī tlahualh. Chuntza' tī xalani'n nac cā'quilhtamacuj laskalalhna' chī natatlahua ixnegocioca'n. Ā'chulā' skalalhna' xlaca'n ē jā tī ta'a'ka'i'ni' ixtachihuīn Dios.

⁹Quit iccāhuaniyān: Nacālīmaktāyayā'tit mintumīnca'n tī jā tū taka'lhī. Chuntza' a'cxni' nani'yā'tit ē jāla catilī'pintit mintumīnca'n, nacātamānūyān jā pō'ktu natahui'la'yā'tit.

¹⁰Tī tzej namaktaka'lha macsti'na'j tū macamaxqui'can,

nā tzej namaktaka'lha lhūhua' palh namacamaxqui'can. Tī jā tzej namākentaxtū ixtascujūt tū jā ixlacasqui'nca, xla' jāla catimākentaxtūlh tū ā'chulā' ixlacasqui'nca. ¹¹Palh jāla cātamacamaxqui'yān tū xala' nac cā'quilhtamacuj, ¿chī nacātalīmacamaxqui'yān tū ixla' Dios? ¹²Palh jā maktaka'lhā'tit tū cātamacamaxqui'yān huī'xina'n, jā caticātamaxqui'n tū milaca'n nahuan.

¹³Jā tī chā'tin tasācua' tzē nacātā'scuja chā'tu' ixpatrón. Chā'tin napāxqui' ē ā'chā'tin jā catilaktzī'ncu'tunli. Nakexmatni' chā'tin ē nalakmaka'n ā'chā'tin. Nā chuntza' huī'xina'n jāla nalīpāhua'nā'tit Dios palh nalīpāhua'nā'tit mintumīnca'n.

¹⁴Fariseos tī ixtapāxqui' ixtumīnca'n ixtakexmatmā'nalh ixlīpō'ktu huā'mā' ē ixtalilitzī'mā'nalh Jesús. ¹⁵Palaj tunca Jesús cāhuanilh:

—Masqui huī'xina'n lacasqui'nā'tit tachi'xcuhui't natapuhuan lactze huī'xina'n, Dios cālakapasni'yān milīstacna'ca'n. Masqui cā'a'kskāhuī'yā'tit chi'xcuhui'n ē chuntza' xlaca'n cātalakachi'xcuhui'yān, Dios lakmaka'n tū tachi'xcuhui't tapuhuan ā'chulā' ka'lhī ixtapalh.

Ixlīmāpa'ksin Moisés ē chī Dios māpa'ksini'nkō'

¹⁶Jesús cāhuanipālh: —Ixui'lh ixlīmāpa'ksin Moisés hasta a'cxni' ixlatlā'huan Juan Mā'kpaxīni', ē ū'tza' lacxtim chī tamāsu'yulh a'kchihuīna'ni'n.

Chuhua'j talichihuina'n xatze tachihuin ixpālacata chi Dios māpa'ksini'nkō' ē ixlipō'ktu tatanūcu'tun.

¹⁷Jicslīhua' namālakspūtūcan a'kapūn ē ti'ya't, ē ā'chulā' jicslīhua' nalakpalican ixtachihuin Dios. Jā catilakpalica nūn macsti'na'j.

**Jesús māsuyulh ixpālacata
makxtekan puscāt**

Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12

¹⁸Jesús cāhuanipāl'h:

—Palh chā'tin chi'xcu' namakxteka ixpuscāt ē natā'tamakaxtoka ā'chā'tin, xla' ka'lhī ixtā'lpāxqui'n na ixlacatin Dios. Tī tā'tamakaxtoka chā'tin puscāt tī makxtecani'ttza', nā xla' ka'lhī ixtā'lpāxqui'n na ixlacatin Dios.

Lázaro ē chi'xcu' tī rico ixuanī't

¹⁹Jesús cāhuanipāl'h:

—Ixui'llh chā'tin chi'xcu'; rico ixuanī't. Ixlhakā' ixlu'xu' xalactze. Lakaliyān ixtlahua cā'tani'.

²⁰Nā ixui'llh ā'chā'tin chi'xcu'; ixtacuhuini' Lázaro. Lhūhua' ixka'lhī ixmactzi'tzi'. Ixtahui'la i'squi'nihuā'yan na ixtanquilhtin rico. ²¹Xla' ixlīka'scu'tun xalacpītzun pāntzīn tū ixyuja na ixmesa rico. Chichi'n ixtasnakani' ixtzi'tzi'.

²²Milh a'ktin quilhtamacuj ē Lázaro nilh, ē ángeles talē'llh nac a'kapūn. Nā a'ntza' ixui'llh Abraham. Nā rico nilh ē mā'cnūca.

²³A'cxni' ixpātini'mā'llh rico nac pūpātīn, talacayāhualh ē cālaktzi'llh Abraham ē Lázaro ixchā'tu'ca'n. ²⁴Palaj tunca ta'salh

ē huanli: “Quintāta' Abraham, caquilakalhu'ma'nti ē cama'cata' Lázaro camojōlh nac xcān kentin ixmakaspuhlh ē camāske'hui'huī'llh quisī'ma'kā' ixpālacata icpātini'mā'llh na ixpu'nan lamana'.”

²⁵'Abraham huanilh: “Quinka'hua'cha, calacapāstacti chī tzej ixlapā't na milatamat ē Lázaro jā tze ixlamā'llh. Chuhua'j xla' pāxuhua'mā'llh huā'tzā' ē hui'x pātini'mpā't a'ntza'. ²⁶Nā huī'llh a'ktin ka'tla' pūlu'cu' tū quincāmāpāpitziyān. Chuntza' tī ta'a'ncu'tun a'ntza' jāla catita'a'llh ē nūn xalanī'n a'ntza' jāla catitamilh huā'tzā'.”

²⁷Palaj tunca rico huanli: “Quintāta' Abraham, icsqui'ni'yān cama'capi Lázaro na ixchic quintāta' ²⁸nacāhuani kelhaquitzis quintā'timīn tī tahui'lāna'ncha'cus. Chuntza' xlaca'n jā catitamilh huā'tzā' nac pūpātīn.”

²⁹'Abraham huanilh: “Xlaca'n taka'lhītza' tū tzo'kli Moisés ē profetas. Cuenta catatlahualh ū'tza'.” ³⁰Rico kelhtini'llh: “Ixlicāna' Ū'tza' icca'tzītza'. Masqui chuntza' icca'tzī, icpuhuan palh ixcālaka'llh chā'tin tī nīni'ttza', ixtalakpalilh ixtalacapāstacni'ca'n.” ³¹Abraham huanilh: “Palh jā cuenta tatlahua tū tzo'kli Moisés ē profetas, jā catita'a'ka'ī'llh masqui ixcālaka'llh chā'tin tī lacastālancuana'nī'ttza' na cā'linī'n.”

**Pō'ktu quilhtamacuj hui'llh tī jā
lactze**

Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42

17 Jesús cāhuanilh
i'scuju'nī'n:

—Masqui pō'ktu huī'lh tū nacāmāmakahuasī tachi'xcuhui't, koxa titala xlaca'n tī tamāmakahuasī ā'makapitzīn ē tamātlahui tū jā tze. ²Xatze ixpīxchī'hua'ca'ca a'ktin chihuix ē ixmacā'nca nac mar, ē jā ixmāmakahuasīlh jā tī chā'tin tī tzucumā'lhcus a'ka'i'. ³Cuenta catlahua'tit.

¹Palh mintā'tin tlahuani'nī'ta'n tū jā tze, nalacaquilhnī'ya'. Palh xla' lacpuhuan jā tze tū tlahualh, namātza'nkēna'ni'ya'. ⁴Namātza'nkēna'ni'ya' masqui a'ktin quilhtamacuj maktojon catlahualh tū jā tze ē maktojon nalakminān nahuanīyān: “Jā tze quit tū ictlahuani', ē jātza' ā'maktin ictitlahualh.”

Ti ta'a'ka'i' taka'lhī limāpa'ksīn

⁵Ixapóstoles tahuanilh Jesús: —Caquilāmaktāyauj ē ā'chulā' na'ica'ka'i'yāuj.

⁶Māpa'ksīni' cāhuanilh: —Palh ixa'ka'i'tit, masqui macsti'na'j, ixua'ni'tit huā'yālh qui'hui': “Catapu'lhu' ē capit catacha'nti nac mar.” Chuntza' qui'hui' ixtlahualh.

Ixtascujūt tī tasācua'

⁷Jesús cāhuanipālh: —Palh hui'x ixka'lhīya' chā'tin mintasācua' tī scuji'nttza' pō'ktu quilhtamacuj ē ixtaspi'tli na minchic, jā catihua'ni': “Catanu', cahuā'ya'.” ⁸Palhāsā' nahuani'ya': “Cacāxtlahua' quilihua't ē pūla naquimā'hui'ya' quit. Ā'listān nahuā'ya'na' hui'x.” ⁹A'cxni' mintasācua' natlahuakō' ixtascujūt, jā catimaxqui'

tapāxcatca'tzīn ixpālacata xla' sa'j tasācua'. ¹⁰Chuntza' hui'xina'n, a'cxni' tlahuakō'yā'tit ixlipō'ktu ixtalacasqui'nīn Dios, nahuanā'tit: “Jā ixlacasqui'nca naquincāhuanīyān pāxcatca'tzīlh ixpālacata xmān ictlahuáj quintascujūtca'n.”

Jesús cāmātzeyīlh kelhacāuj tī ixcāmasni'mā'lh ixquinītca'n

¹¹A'cxni' ixa'mā'lhcus nac Jerusalén, Jesús tētaxtulh lalalhūhua' cā'lacchicni' nac Samaria ē Galilea. ¹²A'cxni' ixtalacatzuna'jītēlhatza' a'ktin cā'lacchicni', kelhacāuj chi'xcuhui'n tī ixcāmasni'mā'lh ixquinītca'n tataxtulh ē talakapāxtokli. Makat tatāyalh xlaca'n ¹³ē palha' tahuanilh:

—iJesús, Mākelhtahua'kē'ni', caquilālakalhu'manui!

¹⁴A'cxni' Jesús cālaktzī'lh, cāhuanilh:

—Capintit cāmāsu'yuni'tit mimacni'ca'n pālejni'.

A'cxni' xlaca'n ixta'a'mā'nalhcus nac tej, talaktzī'lh ixmacni'ca'n tzetza' ixtahuani't. ¹⁵Chā'tin xlaca'n, a'cxni' laktzī'lh ixtzeyani'ttza', taspi'tli makapāxuītēlha Dios.

¹⁶Laktatzokostalh Jesús namaxqui' tapāxcatca'tzīn. Huā'mā' chi'xcu' xala' nac Samaria ixuani't. ¹⁷Palaj tunca Jesús huanli:

—¿Ē jā kelhacāuj tī tatzeyanli? ¿Tū ixpālacata jā tamīlh makapitzīn kelhana'jāstza'? ¹⁸¿Ē xmān huā'mā' samaritano taspi'tli naquimaxqui' tapāxcatca'tzīn?

¹⁹Palaj tunca huanilh chi'xcu': —Catāqui' ē catlā'hua'nti. Tzeyani'ta' ixpālacata a'ka'i'nī'ta'.

Chi nachin ixlīmāpa'ksin Dios

Mt. 24:23-28, 36-41

²⁰Fariseos takelhasqui'nilh Jesús:

—¿Jā'cxni' nalacchā'n a'cxni'
namāpa'ksini'nkō' Dios?

Xla' cākelhtilh:

—Chī Dios namāpa'ksini'nkō',
jā tasu'yu. ²¹Jāla catihuanca:

“Ā' hui'lh”, o “Ā' hui'lacha’.”

Ixlīmāpa'ksin Dios hui'lhtza' na
ixlistacna'ca'n tachi'xcuhui't.

²²Palaj tunca cāhuanilh
i'scujnu'nī'n:

—Namin a'ktin quilhtamacuj
a'cxni' hui'xina'n

nalaktzi'ncu'tunā'tit chī
namāpa'ksini'n Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. Nalaktzi'ncu'tunā'tit

masqui xmān a'ktin quilhtamacuj.

Jā catilaktzi'ntit. ²³Nacātahuaniyān:
“Ā' hui'lh”, o “Ā' hui'lacha’.” Jā
tipinā'tit ē jā tistālani'yā'tit.

²⁴Chuntza' chī tasu'yu a'ktin
makli'pit tū palaj xkaka nac
a'kapūn, chuntza' nala a'cxni'
namin quinquilhtamacuj quit
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. ²⁵Pūla
na'icpātini'n ē naquintalakmaka'n
xalanī'n huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj.

²⁶'Chuntza' chī a'kspulalh a'cxni'
ixui'lhcus Noé, nā chuntza' nala
a'cxni' namin quinquilhtamacuj
quit Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

²⁷Ixtahuā'yan ē ixtatamakaxtoka ē
ixtamāstā'mā'nalh ixtzu'ma'jātca'n
natā'tamakaxtokcan hasta a'cxni'
quilhtamacuj tū pūtanūlh Noé
nac arca. Lakuat milh ē tanikō'lh.

²⁸Nā chuntza' a'kspulalh a'cxni'
ixui'lhcus Lot; ixtahuā'yamā'nalh
ē ixtako'tnumā'nalh;

ixtatamāhuana'mā'nalh ē
ixtastā'namā'nalh; ixtacha'nāna'n ē
ixtatlahua ixchicca'n. ²⁹A'cxni' Lot
taxtulh nac cā'lacchicni' Sodoma,
yuji macscut ē azufre nac a'kapūn
ē cāmāknikō'lh ixlipō'ktuca'n.

³⁰'Chuntza' chī a'kspulalh
a'cxni' ixtahui'lāna'lhcus Lot
ē Noé, chuntza' nala a'cxni'
na'iccātasu'yuni'yān quit Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. Tachi'xcuhui't jā
tapuhuan palh palaj na'icmimpala.

³¹'A'cxni' namin huā'mā'
quilhtamacuj, tī hui'lh nac kēpūn
ē ixtamacatzucun tanūmā'lh na
ixchic, jā catitanūlh nacāmāxtu.
Tī scujmā'cha' na ixā'tacuxtu, jā
catitaspi'tli na ixchic nataya
catūhuālh. ³²Calacapāstactit
tū a'kspulalh ixpuscāt Lot. ³³Tī
makapūtaxtūcu'tun ixlistacna',
jā catilacapāstacli tū hui'lh nac
cā'quilhtamacuj. Tī xmān lacapāstaca
tū a'nan nac cā'quilhtamacuj, xla' jā
cati'a'kapūtaxtulh.

³⁴'Iccāhuaniyān tzamā' cā'tzi'sni'
chā'tu' natalhtata a'ktin nac
pūtama', ē Dios nalē'n chā'tin ē
namakxteka chā'tin. ³⁵Chā'tu'
puscan lacxtim natasquiti, ē Dios
nalē'n chā'tin ē namakxteka chā'tin.
³⁶Chā'tu' chi'xcuhui'n natascuja
ixchā'tu'ca'n nac cā'tacuxtu, ē Dios
nalē'n chā'tin ē namakxteka chā'tin.

³⁷'A'cxni' takexmatli huā'mā'
tachihuīn, i'scujnu'nī'n
takelhasqui'nilh:

—Māpa'ksini', ¿ē jā'cxni'
na'a'kspula huā'mā'?

Xla' cākelhtilh:

—Na'a'kspula chuntza' chī chū'ni'
tatakēstoka calhāxcuhuālh jā mā'lh
tū xanīn.

Ti nimaka'ncani'ttza' ē juez

18 Jesús cāmāsu'yuni'lh chi ixlakaliyān nata'orarli ē jā maktin catitaxlajuani'lh.

²Cāhuanilh:

—Ixuī'lh a'ktin nac cā'lacchicni' chā'tin juez. Jā ixlakachi'xcuhui' Dios ē jā cuenta icxātlahua ti ixtaputza justicia. ³Nā a'ntza' tzamā' cā'lacchicni' ixuī'lh chā'tin ti nimaka'ncani't. Ixlakaliyān ixa'n laktzi'n juez natlahuani'can a'ktin justicia ixpālacata ixtā'lāquiclhaktzi'.

⁴Ixlimaklhūhua'tza' ixuani juez ē jā ixtlahuani' justicia.

Ā'listān puhuanli: “Masqui jā iclakachi'xcuhui' Dios ē jā quincuenta ti taputza justicia,

⁵huā'mā' ti nimaka'ncani't jicstza' quimāhui'lh. Ū'tza' na'iclitlahuani' justicia. Chuntza' jātza' catimilh jics quimāhui'.”

⁶Māpa'ksini' Jesús huanli:

—Cuenta catlahua'tit tū tlhualh juez masqui jā tze ixuani't. ⁷Ā'chulā' nacālimaktāya Dios xlaça'n ti cālacsacni't ē ti ixlakaliyān ē pō'ktu tzi'sa tasqui'ni'. ¿Ē natamakapali nacāmaktāya? ⁸Iccāhuaniyān palaj nacālimaktāyayān. Quit Chi'xcu' xala' Tālhāmā'n. A'cxni' na'icmimpala, ¿ē na'icmacla ti ta'a'ka'i' nac cā'quilhtamacuj ti tasqui'ni'mā'nalh Dios ixlakaliyān?

Fariseo ē mātā'jini' lixokot

⁹Jesús cāhuanipālh tamāsu'yun ixpālacata ti tapuhuan xlaça'n xalactze ē talakmaka'n ā'makapitzin. Huanli:

¹⁰—Chā'tu' chi'xcuhui'n ta'a'lh nac templo nata'orarli. Chā'tin

xlaça'n fariseo ixuani't, ē ā'chā'tin mātā'jini' lixokot ixuani't. ¹¹Fariseo tāyalh orarli chuntza': “Dios, icmaxqui'yān tapāxcatca'tzin quit jā hua'chi ā'makapitzin. Jā icka'lhāna'ni't. Jā ictampi'lhini'ni't. Quit jā icka'lhī quintā'lāpāxqui'n. Ē quit jā chuntza' chī huā'mā' mātā'jini' lixokot. ¹²A'ktu' quilhtamacuj chī a'ktin semana quit jā icuā'yan, ē icmāstā' quindiezmo chuntza' chī ixlacasqui'nca.”

¹³Xtum huanli mātā'jini'.

Xla' makat tāyalh. Jā ixtalacayāhuacu'tun.

Ixcu'xatucsmā'ca ixa'cstu ē ixuan: “iDios, caquilakalhu'ma'nti ixpālacata quit jā tze!”

¹⁴Iccāhuaniyān huā'mā' mātā'jini' ā'chulā' tze tasu'yu na ixlacatin Dios ē jā fariseo. Chuntza' ti ka'tla' makca'tzi, xla' namāmāxani'can. Ti jā ka'tla' makca'tzi, ū'tza' nalakachi'xcuhui'can.

Jesús cāsicua'lanātlahualh lacstin

Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16

¹⁵Nā Jesús cālimini'ca lacstin nacā'a'cpūhui'li ixmacan.

A'cxni' talaktzi'lh i'scuju'ni'n, talacaquilhnilh ti ixtalimin.

¹⁶Jesús cāmāta'satinini'lh lacstin ē cāhuanilh i'scuju'ni'n:

—Cacāmakxtektit lacstin caquintalakmilh ē jā cacāmāmakchuyi'tit ixpālacata ti natā'tapa'ksi' Dios a'ntza' jā māpa'ksini'nkō', xlaça'n ti naquintalipāhuan chuntza' chī tzamā' lacstin. ¹⁷Ixlīcāna' iccāhuaniyān. Ti jā ta'a'ka'i'ni' ixtachihuin Dios chuntza' chī lacstin ta'a'ka'i', jā maktin catitatanūlh jā Dios māpa'ksini'nkō'.

**Chā'tin chi'xcu' tī rico
tā'chihuina'nli Jesús**

Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31

¹⁸Chā'tin xapuxcu' kelhasqui'nilh
Jesús:

—Tzeya Mākelhtahua'kē'ni' hui'x.
¿Tūchu na'ictlahua na'icka'lhī
quilatamat tū jā catilaksputli?

¹⁹Jesús huanilh:

—¿Tū ixpālacata quihuani'ya'
tze quit? Xmān chā'tin tī xatze
ē ū'tza' Dios. ²⁰Hui'x ca'tziya'
ixlīmāpa'ksin Dios tū chuntza'
huan:

Jā tika'lhīya' mintā'lāpāxquī'n.

Jā timaknīni'na'.

Jā tika'lhāna'na'.

Jā tilichi'huina'na' ā'chā'tin tū
jā ixlicāna'.

Cacālakachi'xcuhui' mintāta' ē
mintzi'.

²¹Chi'xcu' kelhtilh:

—Pō'ktu tzamā'

icmākentaxtūkō'ni'ttza' hasta
quiliska'ta'.

²²A'cxni' kexmatli huā'mā', Jesús
huanilh:

—Ā'xmān a'ktin sputni'yān tū
natlahua'ya'. Caquistā'kō'j pō'ktu tū
ka'lhī'ya' ē nacāmāpitzini'ya' tumīn
xcamanīni'n ē chuntza' naka'lhī'ya'
tū rico nalihua'na' nac a'kapūn.
Ā'listān naquintā'pina'.

²³A'cxni' chi'xcu' kexmatli
huā'mā' tachihuīn, lilipuhuanli
ixpālacata rico ixuani't.

²⁴A'cxni' Jesús laktzi'lh chī
ixlipuhuan, huanilh:

—Jicslīhua' natatā'tapa'ksi Dios
xlaca'n ti lacricujnu'. ²⁵Jicslīhua'
nalipātle'kecu'tun lakatin camello
na ixtani' lixtokon. Ā'lihua'ca'

jicslīhua' natanū chā'tin rico jā
Dios māpa'ksini'nkō'.

²⁶Tī takexmatli huā'mā' tahuanli:

—¿Tichu tzē na'a'kapūtaxtū?

²⁷Jesús cāhuanilh:

—Chi'xcuhui'n jāla catitatlauhualh
tū natali'a'kapūtaxtu; xmān Dios
tzē nacāmākapūtaxtū.

²⁸Pedro huanilh:

—Quina'n ica'kxtekui'likō'uj
ixlipō'ktu tū xa'icka'lhīyāuj ē
iccāstālani'mā'n.

²⁹Palaj tunca Jesús cākelhtilh:

—Ixlicāna' tū iccāhuaniyān.

Hui'lh tī nata'a'kxtekui'li ixchicca'n
natakexmatni' Dios. Ā'chulā'
nataka'lhī nac cā'quilhtamacuj. Ē
palh nata'a'kxtekui'li ixtā'taca'n
o ixtzi'ca'n o ixta'timınca'n o
ixpuscātca'n o ixcamanaca'n,
³⁰ā'chulā' nataka'lhī nac
cā'quilhtamacuj, ē nataka'lhī
ixlatamatca'n tū jā catilaksputli jā
Dios māpa'ksini'nkō'.

**Ā'maktin Jesús māca'tzīnini'lh chī
nani**

Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34

³¹Jesús cāmāta'satinini'lh
i'scujnu'ni'n ē cāhuanilh:

—A'mā'nauj nac Jerusalén jā
namākentaxtūkō'can ixlipō'ktu
tū tatzō'kli profetas quimpālacata
quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n.

³²Naquintamacamāstā' na
ixmacanca'n tī jā israelitas
ē naquintalakapala ē
naquintalakmaka'n ē
naquintalakachojmanī.

³³Naquintakēsnoke ē
ā'listān naquintamāknī.
Ixli'a'ktu'tun quilhtamacuj
na'iclacastālancuana'n.

³⁴I'scujnu'nī'n jā ixtakexmatni' tū huanicu'tun huā'mā', nūn ixtaca'tzī tū ixlīchiuina'mā'lh ixpālacata hua'chi xatatzē'kni' tū ixcāhuanimā'lh.

Jesús mālacahuānīlh chā'tin lakatzī'n xala' nac Jericó

Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52

³⁵A'cxni' Jesús ixchā'mā'lh tza' nac cā'lacchicni' Jericó, ixuī'lh chā'tin lakatzī'n na ixpāxtūn tej. I'squi'nihuā'yan. ³⁶A'cxni' ixkexmata tētāxtumā'ca, ixkelhasqui'nīni'n tīchu ixtētāxtumā'lh. ³⁷Huanica Jesús xala' nac Nazaret ixtētāxtumā'lh.

³⁸Palaj tunca ta'salh ē huanli:

—iJesús! iHui'x ixtā'nat David tī xa'icka'lhīmā'nauj! iCaquilakalhu'ma'nti!

³⁹Ti ixtapūlani' Jesús talacaquilhni'lh lakatzī'n ē tahananli caquilhca'cslalh, ē xla' ā'chulā' ta'salh ē huanli:

—iHui'x ixtā'nat David tī xa'icka'lhīmā'nauj! iCaquilakalhu'ma'nti!

⁴⁰Palaj tunca Jesús tāyalh ē huanli calimini'ca. A'cxni' lacatzuna'j ixlakayālh tza', kelhasqui'nīlh:

⁴¹—¿Tūchu lacasqui'na' na'ictlahuani'yān?

Lakatzī'n kelhtīlh:

—Māpa'ksīni', caquimālacahuā'ni'.

⁴²Jesús huanilh:

—iCalacahuā'na'! Hui'x a'ka'i'nī'ta' quit tzē na'icmālacahuānīyān ē ū'tza' litzeya'ntitza'.

⁴³Xamaktin lacahuāna'lh lakatzī'n. Stālani'lh Jesús, ē makapāxuitēlha Dios. Ixlipō'ktuca'n

tachi'xcuhui't talaktzī'lh huā'mā' ē nā xlacan tamakapāxui'lh Dios ixlipō'ktuca'n.

Jesús ē Zaqueo

19 ¹⁻²Ixuī'lh chā'tin rico; ixtacuhuīni' Zaqueo.

Xapuxcu' mātā'jīni'nī'n lixokot ixuani't. A'cxni' Jesús ixtētāxtumā'lh nac Jericó, a'ntza' ixuī'lh Zaqueo.

³Huā'mā' Zaqueo ixlaktzī'ncu'tun Jesús ē ixlakapascu'tun. Jāla ixlaktzī'n Jesús ixpālacata a'ctzuna'j chi'xcu' ixuani't ē lhūhua' tachi'xcuhui't ixtokokecan.

⁴Palaj tunca tu'jnumpūlalh jā natētāxtu Jesús ē taha'ca'lh nac a'katin ka'tla' qui'hui' tū huanican sicómoro. Chuntza' tzē nalaktzī'n.

⁵A'cxni' Jesús ixtētāxtumā'lh a'ntza', talacayāhualh ē huanilh Zaqueo:

—Palaj cayujti. Chuhua'j na'ictētachoko na minchic.

⁶Zaqueo palaj tunca yujli ē lipāxuhua lē'lh Jesús na ixchic.

⁷A'cxni' talaktzī'lh huā'mā', ixlipō'ktuca'n tatzuculh talīchiuina'n ē talāhuanilh Jesús tachokolh na ixchic tī jā tzeya chi'xcu'. ⁸Ā'listān Zaqueo tāyalh ē huanilh Jesús:

—Chuhua'j, na'iccāmaxqui' i'tāt tū icka'lhī xcamanīni'n. Palh xa'iccā'a'kskāhuī'maktinī't ā'makapitzīn, na'iccāmaxqui' maktā'ti' ixlakxoko.

⁹Jesús huanilh:

—Chuhua'j a'kapūtaxtunī'ta' ixpālacata a'ka'i'nī'ta' chuntza' chī Abraham a'ka'i'lh. Nā xalani'n na minchic nata'a'kapūtaxtu.

¹⁰Quit Chi'xcu' xala' Tālhmā'n icmilh iccāputza tī jā ta'a'ka'i' ē na'iccāmāsu'yuni' chī nacālīmakapūtāxtūcan.

Pekcāuj tumīn

¹¹A'cxni' ixtakexmatmā'nalḥ tachi'xcuhui't tū ixcāhuanimā'lh Jesús, xla' cāhuanilh tū litamāsu'yu. Ixtatalacatzuna'jīmā'nalḥ nac Jerusalén, ē xlaca'n tapuhuanli palaj natasu'yu chī Dios namāpa'ksīni'nkō' nac cā'quilhtamacuj. ¹²Palaj tunca Jesús cāhuanilh:

—Ixui'lh chā'tin chi'xcu' ē xla' jā catihuālh chi'xcu'. Ixa'mā'lh makat a'ktin nac ti'ya't jā nalihui'lican ixlirey ē ā'listān nataspi'tpala.

¹³A'cxni' ixtaxtumā'lh'tza', cāmākextimilh kelhacāuj ixtasācua' ē lacxtim cāmaxqui'lh lhūhua' tumīn chā'tunu' ē cāhuanilh: “Camāscujū'tit tzamā' tumīn hasta a'cxni' na'icmimpala.”

¹⁴Tachi'xcuhui't xalanī'n ixcā'lacchicni' jā ixtalaktzi'ncu'tun ē cāmāstālica laescujni'n natahuan: “Jā iclacasqui'nāuj huā'mā' chi'xcu' rey nahuan.” ¹⁵Masqui jā ixtalacasqui'n, lihui'lica ixlirey ē chuntza' taspitli na ixti'ya't.

'A'cxni' chilh, cāmāta'satinini'lh tasācua' tī ixcāmaxqui'ni't tumīn. Ixca'tzīcu'tun chī ixtatlajani'ttza'.

¹⁶Tī xapūla lakmilh ē huanli: “Mintumīn tlajani't makcāuj.” ¹⁷Rey kelhtilh: “Tzeya tasācua' hui'x, ixpālacata tzej māscuju'ni'ta' masqui macsti'na'j tumīn. Na'icui'liyān miligobrador lakacāuj cā'lacchicni'.”

¹⁸Chā'mpālḥ chā'tin ē huanli: “Mintumīn tlajani't makquitzis.”

¹⁹Nā kelhtilh: “Hui'x nalitahui'la'ya' miligobrador lakaquitzis cā'lacchicni'.”

²⁰Palaj tunca chā'mpālḥ chā'tin ē huanli: “Ā' hui'lh mintumīn.

Icmāqui'lh a'ktin nac pixtahua'ca' ²¹ixpālacata icjicua'ni'lyān. Hui'x palha' milīmāpa'ksin. Hui'x taya'ya' tū jā hui'lini'ta' ē makalana'na' jā jā cha'nāna'ni'ta'.” ²²Palaj tunca rey huanilh: “Hui'x jā tzeya tasācua'. Mintachihuīn limālacsu'yuyān. Hui'x puhua'na' palh quit palha' icmāpa'ksini'n ē ictaya tū jā quit icui'lini't, ē icmakalana'n jā jā quit iccha'nāna'ni't. ²³¿Tū ixpālacata jā hui'li' nac banco quintumīn? Chuntza' xa'icmaktini'lh quintumīn ē i'ska'ta' a'cxni' xa'ictaspi'tpālḥ na quinchic.”

²⁴Cāhuanilh tī ixtayāna'lh: “Camaktitit ixtumīn ē camaxqui'tit tī tlajani't makcāuj.” ²⁵Tahuanilh: “Xla' ka'lhī'tza' makcāuj.” ²⁶Rey kelhtini'lh: “Iccāhuaniyān ā'chulā' namaxqui'can tī ka'lhī, ē tī jā lhūhua' ka'lhī namaktikō'can tū ka'lhī. ²⁷Quintā'lāquiclhaktzi'ni'n tī jā talacasqui'n na'ictahui'la hua'chi rey, caquili'ta'ni'tit ē cacāmakni'tit na quilacatin.”

Jesús tanūlh nac Jerusalén

Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19

²⁸A'cxni' huankō'lh huā'mā', Jesús tayalh ixtej nac Jerusalén. ²⁹Ixtalacatzuna'jīmā'lh'tza' nac cā'lacchicni' jā huanican Betfagé ē jā huanican Betania. A'ntza' lacatzuna'j sipej jā huanican

Olivos. Jesús cāmāpūlilh chā'tu' i'scujnu'ni'n ³⁰ē cāhuanilh:

—Capintit nac cā'lacchicni' tū tasu'yu milacatzuna'jca'n. A'cxni' nachipinā'tit, nalaktzi'nā'tit a'ktin xaska'ta' burro tū chī'yāhuacanī't. Jānal'j tī chā'tin ixkētahui'lanī't. Caxcuttit ē caquilālīmini'uj huā'tzā'. ³¹Palh catihuālh nacākelhasqui'niyān: “¿Tū ixpālacata xcutpā'na'ntit burrito?” hui'xina'n nakelhtini'nā'tit: “Māpa'ksini' namaclacasqui'n.”

³²Scujnu'ni'n ta'al'h ē tamaclalh chuntza' chī Māpa'ksini' ixcāhuaninī't. ³³A'cxni' ixtaxcutmā'nalh burro, ixtēcu' cāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata xcutpā'na'ntit burro?

³⁴Xlaca'n takelhtini'llh:

—Māpa'ksini' namaclacasqui'n.

³⁵Lē'ni'ca Jesús palaj tunca ē talikētlapalh ixl'u'xu'ca'n ē Jesús kētahui'llh burro. ³⁶A'cxni' Jesús ixa'mā'lhtza' punchuna'j, ixmāpī'ni'tēlhacan lu'xu' nac tej. ³⁷A'cxni' ixtatalacatzuna'jītēlhatza' ē ixta'a'kapūmācha'tza' nac sipej Olivos, tatzuculh tapāxuhua ixlipō'ktuca'n tī ta'a'ka'i'llh ē ixtastālani'tēlha. Tata'salh ē tamakapāxuihl Dios ixpālacata ixlipō'ktu li'a'cnin tū talaktzi'llh.

³⁸Ixtahuan:

—iSicua'lanālanī't Puxcu' tī mimā'lh ixpālacata ixlimāpa'ksin quinDiosca'n! iLipāxuhua nac a'kapūn! iCalakachi'xcuhui'ca Dios!

³⁹Palaj tunca ā'makapitzin fariseos tī ixtayāna'lh na ixpu'nanca'n tachi'xcuhui't, tahuanli:

—Mākelhtahua'kē'ni', cacāquilhni' tī tastālani'yān.

⁴⁰Jesús cākelhtilh:

—Iccāhuaniyān palh tzamā' nataquilhca'csla, chihuixni' natata'sa.

⁴¹A'cxni' lacatzuna'jtza' ixa'mā'cha', Jesús laktzi'llh cā'lacchicni' Jerusalén ē calhuanli ⁴²ē huanli:

—iTze ixuanli mimpālacataca'n xalanī'n nac Jerusalén palh ixkexpa'ttit cahuālh chī nali'a'kapūtaxtuyā'tit, masqui huā'mā' quilhtamacuj! Chuhual'j tatzē'knī't ē jāla cati'a'kapūtaxtutit. ⁴³Namin a'ktin quilhtamacuj tū jā tze. Mintā'lāquiclhaktzi'ca'n natamin natayāhua a'ktin culalh ixmacni' mincā'lacchicni'ca'n ē nacātalītamacsti'li'yān calhāxcuhuālh.

⁴⁴Nacātalīso'ktamacatāyān nac ti'ya't. Nacātamaknikō'yān milipō'ktuca'n ē natalakpaklhkō' ē jā catimakxtekli nūn a'ktin chihuix ixa'epūn talhta'm. Chuntza' nacā'a'kspulayān ixpālacata jā lakapastit Dios a'cxni' ticālakmin ixcāmakapūtaxtūcu'tunān.

**Jesús cātamacxtukō'lh tū jā tze na
ixpūchakān xaka'tla' templo**

Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22

⁴⁵Palaj tunca Jesús tanūlh xaka'tla' nac templo ē tzuculh cātamacxtu tī ixtastā'namā'nalh ē ixtatamāhuana'mā'nalh na ixtanquilhtin templo. ⁴⁶Cāhuanilh:

—Tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios: “Quinchic xmān ixpūtlahuacan oración.” Chī tlahua'pā'na'ntit limāxtuni'tantit hua'chi ixpūtatze'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.

⁴⁷Ixlakaliyān Jesús
ixmāsu'yumā'lh nac templo.
Ixtaputzani'mā'nalḥ chī
natalīmakni xanapuxcu'nu'
pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
līmāpa'ksin ē nā māpa'ksini'nī'n.
⁴⁸Jā ixtamaclani' chī
natalīmakni ixpālacata
ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhui't ca'cs
ixtakexmatmā'nalḥ.

Ixlimāpa'ksin Jesús

Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33

20 A'ktin quilhtamacuj
Jesús ixcāmāscatīmā'lh
tachi'xcuhui't nac templo ē
ixcāmāsu'yuni'mā'lh chī tzē
nalī'a'kapūtaxtucan. Tachilh
xanapuxcu'nu' pālejni' ē
xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
līmāpa'ksin ē nā xanapuxcu'nu'
israelitas. ²Tahuanilh:
—Caquilāhuanij: ¿Tī
ixlimāpa'ksin cālītlahua'pā't
tzamā'? ¿Tichu maxqui'n huā'mā'
līmāpa'ksin?

³Palaj tunca cāhuanilh Jesús:
—Nā quit na'iccākelhasqui'nīyān
catūhuālh. Caquilākelhtiuj: ⁴¿Tī
ixlimāpa'ksin ixlimā'kpaxīni'n
Juan? ¿Ixlimāpa'ksin Dios o
ixlimāpa'ksi'nca'n chi'xcuhui'n?
Caquilākelhtiuj.

⁵Xlaca'n tatzuculh
talālītā'chihuīna'n ixlimānca'n ē
talāhuanilh:

—¿Chī nahuaniyāuj? Palh
nahuaniyāuj Dios māpa'ksilh
Juan, naquincākelhasqui'nīyān:
“¿Tū ixpālacata jā a'ka'i'nī'ta'ntit?”

⁶Palh nahuaniyāuj
chi'xcuhui'n tamāpa'ksilh,
ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhui't

naquincātacucta'lamakniyān
ixpālacata xlaca'n tahuān Juan
ixlicāna' ixa'kchihuīna' Dios
ixuanit.

⁷Chuntza' takelhtilh jā ixtaca'tzi
tichu ixlimāpa'ksin ixlimā'kpaxīni'n
Juan. ⁸Palaj tunca Jesús cāhuanilh:
—Nā chuntza' quit jā icticāhuanin
tichu ixlimāpa'ksin iccālītlahua
huā'mā'.

Xalacca'tzāna' maksujni'n

Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11

⁹Palaj tunca Jesús tzuculh
cātā'chihuīna'n tachi'xcuhui't.
Cāhuanilh tū līca'tzīni'can:
—Ixi'lh chā'tin chi'xcu' tī cha'nli
mayāc tū māstā' uva. Ā'listān
māsācua'nīlh ixti'ya't makapitzin
tasācua'n natascuja i'tātna' ē makā
a'lh ā'lacatin.

¹⁰A'cxni' chilhtza' ixpūlan uvas,
macā'lh i'scujni' na ixpū'uva. A'lh
cāsqui'ni' tasācua'n catamaxqui'lh
tū tamakalanī't tū ixla' ixtēcu'
ti'ya't. Xlaca'n talacni'cui'lilh
lacsujni' ē tzaj chuntza' māspi'tca.
Jā tū tū maxqui'ca.

¹¹Palaj tunca ixtēcu' pū'uva
macā'mpālḥ ā'chā'tin ixlacsujni'.
Nā chuntza' tlahuaca chī xapūla;
lacni'cui'līca ē talakapalalh ē
chuntza' māspi'tca. ¹²Ixlimaktu'tun
macā'mpālḥ ā'chā'tin. Nā xla'
mātakāhuī'ca ē makatzā'laca.

¹³Ā'listān ixtēcu' ti'ya't
huanli: “¿Tūchu na'ictlahua?
Na'icmacā'n quinka'hua'cha tī
icpāxqui'. A'cxni' nalaktzī'ncan
palhāsā' nalakachi'xcuhui'can.”
¹⁴A'cxni' talaktzī'lh ka'hua'cha,
tasācua'n talāhuanilh: “Ū'tza' tī
ixla' nahuankō' tū ka'lhī ixtāta'.

Camakniuj ē chuntza' quilaca'n nahuan pū'uva." ¹⁵Tamāxtulh nac pū'uva ē tamakniłh.

Jesús cākelhasqui'nīłh:

—Ixtēcu' pū'uva, źtū

puhua'nā'tit nacātlahuani' tī ixtamakscujmā'nalh? ¹⁶Na'a'n ē nacāmālakspūtūkō' tzamā' tasācua'n ē nacāmāsācua'nī pū'uva ā'makapitzīn xtum tasācua'n.

A'cxni' tachi'xcuui't takexmatli huā'mā' tachihuīn, tahuani:

—iNūn calacasqui'nli Dios!

¹⁷Jesús cālaktzi'łh ē huanli:

—źTū huanicu'tun tū tatzokni' na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan:

Tapācna'ni'n talakmaka'łh chihuix ē tzamā' chihuix tū ā'chulā' ixlacasqui'nca.

¹⁸Jesús chihuīna'mpālłh:

—Tī jā tzej takexmata quintachihuīn, xłaca'n hua'chi tī talī'a'kchekxlalłh chihuix ē tatakāhuī'łh. Tī jā ta'a'ka'i' quintachihuīn, xłaca'n hua'chi tī cā'a'klhta'lalłh ka'tla' chihuix ē cālakka'nkxli ē tanilłh.

Ixpālacata tamātā'jin

Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17

¹⁹Xanapuxcu'nu' pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'ni'n limāpa'ksin titachi'pacu'tunli Jesús palaj tunca huā'mā' quilhtamacuj ixpālacata taca'tzilłh xłaca'n hua'chi scujnu'ni'n nac pū'uva. Jā tachi'palh ixpālacata ixtajicua'ni' tachi'xcuui't. ²⁰Palaj tunca cālakmacā'nca maktaka'łhna'ni'n tī ixtatasu'yu lactzeyā chi'xcuui'n. Cālakmacā'nca natakexmatxtu catūhuālłh tū tzē natalimālacsu'yun. Chuntza' tzē ixtalimālacapū'łh

na ixlacatin gobernador. ²¹Ū'tza' talikelhasqui'nīłh huā'mā':

—Mākelhtahua'kē'ni', icca'tziyāuj

tū hua'na' ē tū māsuyu'ya' ū'tza' ixlicāna'. Icca'tziyāuj hui'x jā catlahua'ni'ya' cuenta chī talīchihuīna'nān tachi'xcuui't.

Hui'x lacxtim cālaktzi'na' ixlipō'ktuca'n tachi'xcuui't.

Hui'x tzej māsuyu'ya' chī Dios lacasqui'n. ²²źĒ tze na'icxokoyāuj tū mātā'jini'n emperador romano o jā ixlacasqui'nca?

²³Jesús ixca'tzi' xmán

ixtalilaktzi'ncu'tun ē cākelhasqui'nīłh:

—źTū ixpālacata

quilālilaktzi'ncu'tunāuj?

²⁴Caquilāmāsuyuni'uj tumin tū lixokocan. źTichu ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumin ē tichu ixtacuhuīni' tatzokni'?

Takelhtilłh:

—Ixla' emperador.

²⁵Palaj tunca cāhuanilłh:

—Camaxqui'tit emperador tū ixla' ē camaxqui'tit Dios tū ixla'.

²⁶Jā tū tamaclalłh tū tzē

ixtalimālacsu'yu tū ixuan ixlacatinca'n tachi'xcuui't.

Tali'a'cnilłh chī kelhtini'łh ē chuntza' taquilhca'cslalłh.

Chī nala a'cxni' nalacastālancuana'n

Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27

²⁷Ā'listān makapitzīn saduceos talaka'łh Jesús. Xłaca'n tamāsuyu jā catilacastālancuana'nca. Ū'tza' talihuanilłh Jesús:

²⁸—Mākelhtahua'kē'ni', Moisés quincāmakxteknī'ni'tan huā'mā' tatzokni': Palh nanī chā'tin chi'xcu' tī tamakaxtokni'ttza' ē

palh nīmakxtekli ixpuscāt ē jā
tī ixka'hua'cha, ixlacasqui'nca
i'stancu natā'tamakaxtoka tī
nīmaka'ncanī't. Xapūla ka'hua'cha
tī nalacatuncuhui' ixka'hua'cha
nahuan xapuxcu' tī nīnī'ttza'.

²⁹Ixtahui'lāna'lh kelhatojon
litā'timīn. Xapuxcu' tamakaxtokli
ē jā ka'lhilh i'ska'ta' a'cxni' nilh.
³⁰Ixlīchā'tu' tā'tamakaxtokli tī
nīmaka'ncanī'ttza' ē chuntza' nīpāl
chī'xcu'; jā tī chā'tin i'ska'ta' makxtekli.
³¹Ixlīchā'tu'tun tā'tamakaxtokpāl
tī nīmaka'ncanī'ttza' ē nā chuntza'
ixlikelhatojon ē ixlipō'ktuca'n
tanīlh; jā tī chā'tin i'ska'ta'ca'n
tamakxtekli. ³²Ālistān nā puscāt nilh.
³³A'cxni' nalacastālancuana'ncan,
ētichu ixla' nahuan tzamā' puscāt?
Ixkelhatojonca'n tatā'tamakaxtoknī't.

³⁴A'cxni' Jesús cākelhtilh:
—Huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj
tamakaxtokcan ē tamāmakaxtoka
ixtzu'mal'janca'n. ³⁵Tī
natalacastālancuana'mpala ē
natachā'n nac a'kapūn jātza'
catitatamakaxtokli ē jātza'
catitalāmāmakaxtokli, ³⁶ē jātza'
maktin catitanīlh. Chuntza' natala
hua'chi ixángeles Dios. Ixlacstīn
Dios natahuan ixpālacata
talacastālancuana'nī't. ³⁷Nā Moisés
quincāmāca'tzīnīyān chī nīnī'n
natalacastālancuana'mpala, a'cxni'
tzo'kli ixpālacata pūtzu'na'j qui'hui' tū
ixlamamā'lh. Tzo'kli chī Māpa'ksīnī'
ū'tza' ixDios Abraham ē ixla' Isaac ē
ixla' Jacob. ³⁸Dios ū'tza' ixDiosca'n
xalakahuan ē jā ixlaca'n xanīn. Dios
cālaktzī'n ixlipō'ktuca'n talakahuan.
³⁹Palaj tunca ā'makapitzīn
xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
līmāpa'ksīn tahuanih Jesús:

—Tzej kelhtīnī'nī'ta'.

⁴⁰Ē jātza' talīhui'līlh
natakelhasqui'nī catūhuālh.

Cristo i'xū'nātā'nat David

Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37

⁴¹Jesús cāhuanilh:

—¿Chī līhuancan Cristo tī Dios
hui'līlh ixlīmakapūtāxtūnu' ū'tza'
i'xū'nātā'nat David? ⁴²David tzo'kli
nac libro tū huanican Salmos:

Māpa'ksīnī' Dios huanilh
quiMāpa'ksīnī':

“Catahui'la' na
quimpekxtūcāna'j, ⁴³hasta
a'cxni' na'iccāskāhui'kō'
mintā'lāquiclhaktzi'.”

⁴⁴Palh David līchīhuīna'nli
i'xū'nātā'nat ē māpācuhiūlh
ixMāpa'ksīnī', ū'tza' huanicu'tun
xla' ā'chulā' xaka'tla' nalītaxtu —
huanli Jesús.

**Jesús cālīmālacsu'yulh
xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
līmāpa'ksīn**

Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54

⁴⁵Ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhui't
ixtakexmatmā'nalh ē Jesús
cāhuanilh i'scuju'ni'n:
⁴⁶—Catamaktaka'lhtit
ē jā ticāta'a'kskāhui'yān
xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
līmāpa'ksīn tī tapūlatā'kchokocu'tun
xapūlh mā'n ixlū'xu'ca'n. Nā
talacasqui'n cacātā'chihuīna'nca
ē cacālakachi'xcuhui'ca nac
cā'tejen. Na ixtemplōca'n israelitas
xlaca'n taquilhpūlatahui'lacu'tun ē
talacasqui'n cacālakachi'xcuhui'ca
jā tlahuacan cā'tani'. ⁴⁷Xlaca'n
ta'a'kskāhui'maktī ixchicca'n tī
ixcānīmaka'ncanī'ttza' ē ā'listān naj

tunca ta'orarli jā nacālaktzī'ncan
ē chuntza' talī'a'kskāhui'ni'n.
Ā'chulā' natapātini'n xla'ca'n ē jā
ā'makapitzin.

**Tū māstā'lh xcamanin ti
nimaka'ncani't**

Mr. 12:41-44

21 Jesús ixui'lhcus nac templo
ē cālaktzī'lh chī lacricujnu'
ixtamojō lhūhua' tumin jā māqui'can
tumin tū lakalhu'mancani't
Dios. ²Nā laktzī'lh chā'tin ti
nimaka'ncani't ē xcamanin. Mojōlh
pektu' ixtumin i'xla' cobre tū jā
tapalaxla'. ³Jesús huanli:

—Ixlicāna' iccāhuaniyān. Huā'mā'
xcamanin ti nimaka'ncani't
māstā'ni't tū ā'chulā' ixtapalh
na ixlacatin Dios ē jā
ā'makapitzin. ⁴Xla'ca'n tamāstā' tū
cāquītāxtūni'nī'ttza'. Xla' masqui
jā lhūhua' ixka'lhī, māstā'kō'lh tū
ixlihuā'yan.

**Jesús huanli nalactlahuacan xaka'tla'
templo**

Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2

⁵Ā'makapitzin
ixtalichihuina'mā'nalh
chī ixlitzēhuani't templo ē
ixlitzēhuani't chihuix ē ixlipō'ktu
tū chī'xcuhui'n ixtalimini'ni't Dios.
⁶Palaj tunca Jesús cāhuanilh:
—Namin a'ktin quilhtamacuj
a'cxni' nūn a'ktin chihuix
catilākēlhtahui'lh. Ixlipō'ktuca'n
natapaclhkō' ē talhta'm nalacila.

**Tū nalica'tzican a'cxni' na'a'ksputa
cā'quilhtamacuj**

Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23

⁷Palaj tunca takelhasqui'nilh:

—Mākelhtahua'kē'ni', cājā'cxni'
na'a'kspula tzamā'? ¿Chī
na'iclica'tziyāuj palh palaj
na'a'kspula tū hua'nti'?

⁸Jesús cāhuanilh:

—Catamaktaka'lhtit ē jā
nacāta'a'kskāhui'yān ixpālacata
lhūhua' chī'xcuhui'n natahuan
taka'lhī quilimāpa'ksin. Chā'tunu'
natahuan: “Quit Cristo ti Dios
lacsacni't.” Natahuampala:
“Chuhualj chilhtza' ixquilhtamacuj
Cristo.” Jā tistālani'yā'tit.

⁹Nakexmatcan chī sā'nān jā
lacatzuna'j lamā'lh guerra ē
nacātamāca'tziniyān chī tatā'kaqui'
tachi'xcuhui't. Jā tijicua'nā'tit
ixpālacata huā'mā' pūla
na'a'kspula ē ā'listān na'a'ksputa
cā'quilhtamacuj.

¹⁰Cāhuanipālh:

—Chā'tin puxcu' ixtā'lāquiclhaktzi'
nahuan ā'chā'tin. Chā'tin māpa'ksini'
naskāhui'cu'tun ā'chā'tin. ¹¹Palha'
natachiqui ti'ya't ē calhāxcuhuālh
na'a'nān tatzin'ncstat ē lhūhua'
ta'jatat. Lijicua' tū natatasu'yu nac
a'kapūn ē laka'tla'n li'a'cnin.

¹²Pūla nacātachi'payān
hui'xina'n ē nacātamakapātininān.
Nacātalē'nān nac templo
natlahuacan justicia, ē
nacātamānūyān nac pūlāchī'n
ē nacātalē'nān ixlacatinca'n
reyes ē gobernadores ixpālacata
quilā'a'ka'i'ni'yāuj. ¹³Chuntza'
tzē naquilālīchihuina'nāuj.
¹⁴Calīhui'li'tit jā nali'a'ktuyunā'tit
chī nalitamaktāyayā'tit. ¹⁵Quit
na'iccāmāsu'yuni'yān tachihuin ē
na'iccāmaxqui'yān talacapāstacni' ē
chuntza' mintā'lāquiclhaktzi'ca'n jā
caticāskāhui'n ē jā catitā'lāhua'nitit.

¹⁶Hui'xina'n
nacāmacamāstā'yān mintāta'ca'n
ē mintzi'ca'n ē mintā'timīnca'n ē
mintalakapasni'ca'n ē minamigoca'n.
Ā'makapitzīn hui'xina'n
nacātamakniyān. ¹⁷Ixlipō'ktuca'n
tachi'xcuhui't nacātaquiclhaktzi'nān
ē xmān quimpālacata. ¹⁸Jā
caticāyujni'n nūn kentin miya'jca'n.
¹⁹Calihui'li'tit natāyani'yā'tit ē
a'cxni' na'a'kspulakō', naka'lhī'yā'tit
milatamatca'n.

²⁰A'cxni' nalaktzi'nā'tit
Jerusalén litamacsti'li'ni't soldados,
naca'tziyā'tit palaj nalactlahuacan
cāl'acchicni'. ²¹Palaj tunca
ixlacasqui'nca natatzā'la hasta
nac sipej xlaca'n tī tahui'lāna'lh
nac estado Judea. Tī tahui'lāna'lh
nac Jerusalén ixlacasqui'nca
natataxtuyācha'. Tī ta'a'ni't
nac cāl'tacuxtu jā catitataspi'tli
nac cāl'acchicni'. ²²Ē tzamā'
quilhtamacuj ū'tza' napūpātīnī'ncan.
Namākentaxtūcan ixlipō'ktu tū
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

²³Tzamā' quilhtamacuj koxa
titala puscan tī taka'lhīni'n ē tī
tamātzī'qui'ni'ncus ixpālacata
lhūhua' tapātīn na'a'nān. Ixtasītzī'
Dios nacāmakapātīnīn tachi'xcuhui't.

²⁴Makapitzīn natanī nac guerra ē
ā'makapitzīn xatachī'n nacālē'ncan
lacin nac cāl'acchicni'. Tī xalanī'n
makat natalactlahua ixlīka'tla' nac
Jerusalén ē natamakni xalanī'n
a'ntza' hasta a'cxni' Dios nahuan
jātza' catatlalualh.

**Chī namimpala Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n**

Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37

²⁵Jesús cāhuanipālh:

—Palaj tunca na'a'nān li'a'cnīn nac
cāl'quilhtamacuj ē nac mālhcuyū' ē
nac sta'cu. Xalanī'n huā'tzā' nac
cāl'quilhtamacuj natatamakchuyikō'
ē nūn catitaca'tzilh tū
natatlahua. Najicua'xnīncan chī
namacasā'nān mar. ²⁶Tachi'xcuhui't
natajicua'xnīkō' a'cxni'
natalacapāstaca tū nacā'a'kspula
huā'tzā' nac cāl'quilhtamacuj. Hasta
nac a'kapūn natachiqui. ²⁷A'cxni'
naquilaktzi'ncan quit Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n chī na'icpūmin
nac poklhuu'. Na'icka'lhī
lhūhua' litli'hui'qui ē tzēhuanī't
na'icxkaka. ²⁸A'cxni' natzucu
a'kspula huā'mā', calipāxuhua'tit ē
catalacayāhua'tit ixpālacata palaj
na'a'kapūtaxtuyā'tit.

²⁹Nā cāhui'līni'lh huā'mā'
tamāsu'yun:

—Calaktzi'ntit xaqui'hui' higo
ē catūhuālh qui'hui'. ³⁰A'cxni'
tasu'yutza' a'kapu'mā'lh
qui'hui' a'cxni' naca'tziyā'tit
talacatzuna'jīmā'lh'tza' a'cxni'
lhcāncan. ³¹Chuntza' a'cxni'
na'a'kspula ixlipō'ktu huā'mā'
tū iccāhuaniyān, naca'tziyā'tit
talacatzuna'jīmā'lh'tza' a'cxni' Dios
namāpa'ksīni'nkō'.

³²Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān.
Xlaca'n tī tahui'lāna'lhcus jā
catitanīkō'lh hasta a'cxni' jāna'j
cati'a'nālh ixlipō'ktu huā'mā' tū
iccāhuanin. ³³Masqui nasputa
a'kapūn ē nasputa ti'ya't, jā
maktin catisputli quintachihuīn;
namākentaxtūkō'can.

³⁴Cuenta catlahua'tit ē
jā camakxtektit palha' nala
milistacna'ca'n ixpālacata
vicio ē taka'chīn ē nūn

ixpālacata catūhuāl̄h tū xala' nac cā'quilhtamacuj. Caskalalhtahui'la'tit; xamaktin namin huā'mā' quilhtamacuj. ³⁵Namin hua'chi a'ktin a'ktā'lh tū xamaktin yuja. Lacxtim chuntza' nacā'a'kspula ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhui't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. ³⁶Tacāxni'j catahui'la'tit ē pō'ktu quilhtamacuj nasqui'ni'yā'tit Dios ē chuntza' tzē nalitāyani'yā'tit ixlīpō'ktu tzamā' tū na'a'nan. Na'orarli'yā'tit ē chuntza' tzē natāyayā'tit na quilcatīn quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n. ³⁷Cā'cuhuīni' Jesús ixmāsu'yu nac templo ē cā'tzī'sni' ixa'n tahuī'la nac sipej jā huanican Olivos. ³⁸Tachi'xcuhui't tzi'saj ixta'a'n nac templo natakexmata tū Jesús ixcāhuani.

Talichihuīna'nli natachi'pa Jesús

Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53

22 Lacatzuna'jtza' ixmimā'lh ixcā'tani'ca'n israelitas tū huanican pascua a'cxni' hua'can pāntzīn tū jā ka'lhī levadura. ²Xanapuxcu'nu' pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'ni'n limāpa'ksin ixtaputzamā'nal̄h chī natalimāmaknīnī'n Jesús. Ixtajicua'n tachi'xcuhui't. ³Palaj tunca skāhuī'ni' tanūni'lh Judas tī ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Iscariote. Xla' chā'tin ixlīkelhacāujtu' scujnu'ni'n ixuanī't. ⁴Xla' ū'tza' cālaka'lh xanapuxcu'nu' pālejni' ē xanapuxcu'nu' policia tī ixtamaktaka'lhā templo. Ū'tza' cātā'chihuīna'nli chī nacālīmacamaxqui' Jesús. ⁵Xlaca'n

tapāxuhuakō'lh ē tahuanilh natamaxqui' tumīn. ⁶Judas cākelhtilh ē tzuculh putzani' chī tzē nalīmacamāstā' Jesús a'cxni' jā lhūhua' ixtahui'lāna'lh tachi'xcuhui't.

Jesús cātā'huā'yalh ixapóstoles

Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26

⁷Ixtzucumā'lh tza' cā'tani' a'cxni' ixua'can pāntzīn tū jā litlahuacanī't levadura. Huā'mā' quilhtamacuj ixlacasqui'nca namaknīcan a'ktin xaska'ta' purecu' tū nalakahui'līcan Dios. ⁸Jesús cāmacā'lh Pedro ē Juan ē cāhuanilh:

—Capintit nacāxtlahua'ya'tit jā nahua'yāuj purecu'.

⁹Xlaca'n takelhasqui'nīlh: —¿Jāchu lacasqui'na' na'iccāxtlahuayāuj?

¹⁰Jesús cākelhtilh: —A'cxni' natanū'yā'tit nac cā'lacchicni', napāxtokā'tit chā'tin chi'xcu' tī lē'mā'lh ixtlāmam. Nastālani'yā'tit hasta jā natanū'yācha' nac chic ¹¹ē nahuaniyā'tit ixtēcu' chic: “Mākelhtahua'kē'ni' huaniyān: ¿Jā hui'lh cuarto jā tzē na'iccātā'hua' quiscujnu'ni'n tū hua'can cā'tani' pascua?” ¹²Palaj tunca nacāmāsu'yuni'yān a'ktin ka'tla' cuarto cāxyālhtza' ixlē'ktu' piso. A'ntza' nacāxtlahua'ya'tit quilihua'ca'n.

¹³Ta'a'lh ē chuntza' tamākentaxtūlh chī Jesús cāhuanilh, ē tacāxtlahualh lihua'.

¹⁴A'cxni' lacchā'lh hora, Jesús ē ixapóstoles tatahui'lh tahuā'yan.

¹⁵Palaj tunca Jesús cāhuanilh:

—Xa'iccātā'huā'yancu'tunān huā'mā' smalanka'n ixpālacata quit palaj na'icni. ¹⁶Chuhua'j ā'xmān na'iccātā'huā'yanān hasta a'cxni' namākentaxtūkō'can ixlipō'ktu tū Dios māpa'ksini'lh.

¹⁷Palaj tunca tayalh vaso tū ixlitzumā'lh xaxcān uva ē maxqu'i'lh tapāxcatca'tzīn Dios. Cāhuanilh i'scujnu'ni'n:

—Camaktini'ntit ē cahua'tit milipō'ktuca'n. ¹⁸Quit jātza' ā'maktin ictihua'lh xaxcān uva hasta a'cxni' nalaktzī'nā'tit chī Dios māpa'ksini'nkō'.

¹⁹Ixlitza'la tayalh pāntzīn ē maxqu'i'lh tapāxcatca'tzīn Dios ē māpitzilh. Cāmaxqu'i'lh xlaca'n ē cāhuanilh:

—Ū'tza' huā'mā' quimacni' tū macamāstā'mā'ca mimpālacataca'n. Chuntza' natlahua'yā'tit naquilālilacapāstacāuj.

²⁰Nā chuntza' tlahuapālh vaso a'cxni' tahuā'yankō'lh ē cāhuanilh:

—Xaxcān uva tū pūhui'lh huā'mā' vaso, ū'tza' quinka'lhni'. Ū'tza' tū licāxtlahuaca xasāsti' talacāxtlahuan ixpālacata chī Dios nacālimakapūtaxtū tachi'xcuhui't. Quinka'lhni' ū'tza' tū na'icmaka'n mimpālacataca'n.

²¹Chuhua'j chī hui'lh quimacan nac mesa, nā chuntza' hui'lh ixmacan chi'xcu' ti naquimacamāstā'.

²²Quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n ē naquina'kspula chuntza' chī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Lilakalhu'mānat chi'xcu' ti naquimacamāstā'; nalipuhuan — huanli Jesús.

²³Palaj tunca tatzuculh talākelhasqui'nī chā'tunu' xlaca'n tī ixmacamāstā'lh.

Ti ā'chulā' ixlacasqui'nca

²⁴Palaj tunca tatzuculh talālītā'chihuīna'n tīchu chī xlaca'n ā'chulā' ixlacasqui'nca. ²⁵Jesús cāhuanilh:

—Reyes tamāpa'ksī hua'chi ixtēcu'ca'n tachi'xcuhui't ē tachi'xcuhui't tahuan lactze reyes. ²⁶Jā chuntza' tila'yā'tit hui'xina'n. Tī ā'chulā' ixlacasqui'nca chī hui'xina'n xla' nala chuntza' chī xastancu. Tī namāpa'ksini'ncu'tun ixlacasqui'nca nala chuntza' chī chā'tin tasācua'. ²⁷¿Tīchu puhua'na' ā'chulā' ixlacasqui'nca, tī huā'yamā'lh o tī mojomā'lh pulātu? ¿Ē jā ixlicāna' ā'chulā' ixlacasqui'nca tī huā'yamā'lh? Quit iclītaxtulh chuntza' chī tī mojomā'lh mimpulātucua'n.

²⁸Hui'xina'n pō'ktu quilhtamacuj quilātā'latlā'huanāuj masqui lhūhua' tū ixquina'kspula. ²⁹QuinTāta' quimaxqu'i'lh quilimāpa'ksīn, ē nā quit na'iccāmaxqu'i'yān milimāpa'ksīnca'n. ³⁰Chuntza' na'iccātā'huā'yanān jā na'icmāpa'ksini'n. A'ntza' natahui'la'yā'tit ē nacāputzāna'nīyā'tit kelhacāujtu' tribus tī israelitas.

Jesús huanilh Pedro nakelhtatzē'ka

Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38

³¹Nā Māpa'ksini' cāhuanilh: —Cuenta catlahua'tit ixpālacata skāhui'ni' cālilaktzī'ncu'tunān palh tzē nacā'a'kskāhui'yān.

³²Quit icsqui'ni'lh Dios mimpālacata, Simón. Icsqui'ni'lh jā catipātza'nkākō'j ixlipō'ktu tū a'ka'i'ni'ta'. Hui'x a'cxni'

naquintalakspitni'palaya',
cacāmaktāya' mintā'timīn.

³³Simón Pedro huanilh:

—Mākelhtahua'kē'ni', iclīhui'lī
na'ictā'a'nān hasta nac pūlāchī'n ē
na'ictā'niyān.

³⁴Jesús huanilh:

—Pedro, icuaniyān huā'mā'
quilhtamacuj, a'cxni' jāna'lj
ta'sa puyux, maktu'tun
naquinquilhtatzē'ka ē nahua'na' jā
quilakapasa'.

Ixtalacatzuna'jīmā'lh hora tū napūpātini'n Jesús

³⁵Palaj tunca Jesús

cākelhasqui'nīlh:

—A'cxni' iccāmacā'n ē jā
lī'pintit mimpūtumīnca'n
nūn mimurralhca'n nūn
mincaclhi'ca'n, zē cāsputni'n tū
ixmaclacasqui'nā'tit?

Xlaca'n tahuanli:

—Jā tū.

³⁶Palaj tunca cāhuanilh:

—Chuhua'lj xtum iccāhuaniyān. Tī
ka'lhī ixmurralh, calē'lh ē calē'lh
ixpūtumīn. Palh jā ka'lhī ixmachīta,
castā'lh ixchamarra nalitāmāhua.

³⁷Ū'tza' iccāhuaniyān ixpālacata
quit na'icmākentaxtū ixlipō'ktu tū
tatzō'kni' quimpālacata. Chuntza'
tatzō'kni':

Laktzī'ncan hua'chi chā'tin ti jā
tze.

Chuhua'lj ixlipō'ktu tū tatzō'kni'
quimpālacata, ixlacasqui'nca
nakentaxtu.

³⁸Palaj tunca i'scujnu'ni'n
tahuanli:

—Mākelhtahua'kē'ni', ā' hui'lh
kentu' machīta.

Jesús kelhtīni'lh:

—Tzetzta'.

Jesús orarlilh jā huanican Getsemaní

Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42

³⁹Palaj tunca Jesús taxtulh
nac cuarto ē chī ixlīsmanīni'ttza',
a'lh nac sipej jā huanican Olivos.
Tastālani'lh i'scujnu'ni'n. ⁴⁰A'cxni'
tachā'lh, cāhuanilh:

—Na'orarliyā'tit jā
nacāta'a'kskāhui'yān a'cxni'
nacātalilaktzī'ncu'tunān.

⁴¹Palaj tunca Jesús a'lh
lacapunchuna'lj ē tatzokostalh
na'orarli. ⁴²Huanli:

—QuinTāta' Dios, palh hui'x
lacasqui'na', caquimā'a'kapūtaxtu
huā'mā' tapātīn. Masqui na'icpātīni'n,
calalh tū hui'x lacasqui'na' ē jā calalh
tū quit iclacasqui'n.

⁴³Palaj tunca tasu'yuni'lh chā'tin
ángel xala' nac a'kapūn. Tā'chihuīna'nli
Jesús namaxqui' tatli'huī'clhtat.

⁴⁴Lhūhua' ixpātīni'mā'lh, ē Jesús
ā'chulā' squi'ni'lh Dios. I'skakana'mā'lh
ixpālacata lhūhua' ixpātīni'mā'lh.
Tasu'yulh hua'chi i'sta'jmā'lh ixka'lhni'
chī skakana'lh.

⁴⁵A'cxni' orarlikō'lh, tāyalh ē taspī'tli
jā iccāmakxteknī't i'scujnu'ni'n.

Ixtalhtatamā'nalh cāmaclalh
ixpālacata iccāskāhui'mā'lh talhtata
ē ixtalīpuhuamā'nalh. ⁴⁶Palaj tunca
cāhuanilh:

—Ū'tū ixpālacata lhtatapā'na'ntit?
Catā'kaqui'tit ē casqui'ni'tit
Dios jā nacātaskāhui'yān a'cxni'
nacātalilaktzī'ncu'tunān.

Chī'lē'nca Jesús

Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11

⁴⁷Ixcātā'chihuīna'mā'lhcu
Jesús a'cxni' tachā'lh

lhūhua' tachi'xcuhui't.
Chā'tin ixlikel hacāujtu'
scujnu'nī'n tī ixuanican
Judas, ū'tza' ixcāpūlani'tēlha.
Laktalacatzuna'jilh Jesús ē mu'sulh.

⁴⁸Palaj tunca Jesús huanilh:

—Judas, hui'x quilacamu'su'ya' ē
chuntza' quilimacamāstā'ya' quit,
Chi'xcu' xala' Tālmā'n.

⁴⁹A'cxni' talaktzi'lh tū
ixa'kspulamā'lh Jesús, tī
ixtatā'hui'lāna'lh takelhasqui'nilh:

—¿Ē na'icmāxtuyāuj machita
na'iccālihui'lini'yāuj?

⁵⁰Chā'tin i'scujni' matakāhui'lh
ixtasācua' xapuxcu' pālej ē
a'kacā'yujulh ixa'ka'xko'lh na
ixa'kapekcāna'j. ⁵¹Jesús huanilh:
—Camakxtektit; jātza' catlahua'tit.

Palaj tunca Jesús xa'malh
ixa'ka'xko'lh tasācua' ē tzej
cāxlapālh. ⁵²Palaj tunca
cāhuanilh xanapuxcu'nu'
pālejni' ē xanapuxcu'nu' policia
tī ixtamaktaka'lh templo
ē xanapuxcu'nu' israelitas,
ixlīpō'ktuca'n tī ixtaminī't tachi'pa,
cāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata lita'nā'tit
mimachitaca'n ē minqui'hu'i'ca'n?
Hua'chi chi'pacu'tunā'tit
chā'tin ka'lhāna'. ⁵³A'cxni'
xa'iccātā'latlā'huanān lakali
lakali nac templo, ¿tū ixpālacata
jā quilāchi'pauj a'cxni'? Á'cus
milh minquilhtamacujca'n ē
namāpa'ksini'n tī jā tze.

Pedro huanli jā ixlakapasa Jesús

*Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54,
66-72; Jn. 18:12-18, 25-27*

⁵⁴Palaj tunca chi'paca Jesús ē
lē'nca na ixchic xapuxcu' pālej.

Pedro lacapunchuna'j i'stālani'tēlha.
⁵⁵A'ntza' tahuil'lih macscot nac
tanquilhtin ē tatzuculh tasko'n. Nā
Pedro tahuil'lh pu'nan. ⁵⁶A'cxni'
laktzi'lh chā'tin tzu'ma'jāt jā
i'sko'huil'lh, lakalaktzi'huil'lih ē
huanli:

—Nā huā'mā' chi'xcu' ū'tza'
ixtā'latlā'huan Jesús.

⁵⁷Pedro kelhtatzē'kli ē huanli:

—Puscāt, jā iclakapasa.

⁵⁸Ā'listān ā'chā'tin laktzi'mpālh ē
nā huanilh:

—Nā hui'x ixcātā'latlā'hua'na'
xlaca'n.

Pedro huanilh:

—Chi'xcu', jā quit.

⁵⁹Ixli'a'ktin hora ā'chā'tin
lacatancs huanilh:

—Ixlicāna' huā'mā' chi'xcu'
ixtā'latlā'huan ē xala' nac Galilea.

⁶⁰Palaj tunca Pedro huanilh:

—Chi'xcu', jā icca'tzi' tū hua'na'.

Huā'mā' puntzuna' a'cxni'
ixchihuina'mā'lhcus Pedro, palaj
tunca puyux ta'salh. ⁶¹Māpa'ksini'
Jesús talakspi'tli ē laktzi'lh
Pedro, ē Pedro lacapāstacli chi
ixuanini't Māpa'ksini': "A'cxni'
jā ā'ta'sa puyux, maktu'tun
naquinkelhtatzē'ka ē nahua'na' jā
quilakapasa'." ⁶²Palaj tunca Pedro
taxtulh ē ixtalīpuhuāt licalhuanli.

Lakapalaca Jesús

Mt. 26:67-68; Mr. 14:65

⁶³Chi'xcuhui'n tī

ixtamaktaka'lh mā'nalh Jesús
talakapalalh ē tatusli. ⁶⁴Talakachi'lh
ē talacala'sli ē tahuanihl:

—iCalakapasti tichu lacala'sni'!

⁶⁵Lhūhua' ixtahuani catūhuālh
ixpālacata ixtamāmāxani'cu'tun.

**Jesús na ixlacatinca'n
māpa'ksini'nī'n israelitas**

Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24

⁶⁶A'cxni' xkakah, tatakēstokli xanapuxcu'nu' israelitas ē xanapuxcu'nu' pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksin, ē talē'lh Jesús na ixlacatinca'n māpa'ksini'nī'n tī ā'chulā' ixtamāpa'ksini'n. A'ntza' kelhasqui'nīca:

⁶⁷—Caquilāhuanij: ¿Ē hui'x Cristo tī Dios hui'lini't ixlīmakapūtāxtūnu'?

Xla' cākelhtilh:

—Masqui xa'iccāhuanin palh ixlicāna', jā ixquintilā'a'ka'ti'uj.

⁶⁸Palh quit na'iccākelhasqui'nīyān catūhuālh, jā quintilākelhtūj nūn quintilāmakxtekui. ⁶⁹Quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n ē chuhual'j quit na'ictahui'la na ixpekxtūcāna'j Dios tī ā'chulā' tunca māpa'ksini'n.

⁷⁰Palaj tunca ixlīpō'ktuca'n takelhasqui'nīlh:

—¿Ē hui'x i'Ska'ta' Dios?

Jesús cākelhtilh:

—Ixlicāna'. Chuntza' chī huanā'tit.

⁷¹Palaj tunca talāhuanilh:

—Jātza' maclacasqui'nāuj ā'chā'tin naquincāhuanipalayān jā tze xla'. Quina'n kexmatnī'tauj tū lihuanli ixquilhni'.

Lē'nca Jesús na ixlacatin Pilato

Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38

23 Xlītza'la ixlīpō'ktuca'n tatāyakō'lh ē talē'lh Jesús na ixlacatin Pilato tī gobernador ixuanī't. ²A'ntza' tatzuculh talimālacsu'yu ē tahuanlı:

—Iclaktzī'nī'tauj chī huā'mā' chi'xcu' cāmāmakchuyi

tachi'xcuhui't. Huanli jā ixlacasqui'nca naxokoyāuj ixlīxokot emperador, ē nā huanli ū'tza' Cristo tī Dios hui'lini't ixlīmakapūtāxtūnu', ē huā'mā' tachihuīn huanicu'tun xla' xapuxcu'.

³Palaj tunca Pilato kelhasqui'nīlh: —¿Ē hui'x ixpuxcu'ca'n israelitas?

Jesús kelhtilh:

—Chuntza' chī huanī'ta'.

⁴Palaj tunca Pilato cāhuanilh xanapuxcu'nu' pālejni' ē tachi'xcuhui't:

—Jā tū icmaclani't tū ixpālacata.

⁵Xlaca'n palha' tahuanlı:

—Cāmāmakchuyimā'lh

ixlīpō'ktuca'n xalani'n nac Judea chī māsuyumā'lh. Tzuculh māsuyu nac Galilea ē ixmāsuyutēlha hasta chilh huā'tzā'.

Jesús na ixlacatin Herodes

⁶A'cxni' Pilato kexmatli huā'mā', kelhasqui'nīni'lh palh xala' nac Galilea Jesús. ⁷A'cxni' huanica ixlicāna' xala' nac Galilea, macā'ni'ca Herodes tī gobernador xala' nac Galilea ixuanī't. Nā xla' ixmini't nac Jerusalén tzamā' quilhtamacuj.

⁸A'cxni' Herodes laktzī'lh Jesús, līpāxuhualh ixpālacata makāstza' ixlaktzī'ncu'tun. Ixkexmatnī't chī ixlīchihuīna'ncan ē puhuanli nalaktzī'n a'ktin li'a'cnīn. ⁹Lhūhua' catūhuālh kelhasqui'nīlh Jesús ē xla' jā tū kelhtilh.

¹⁰Nā a'ntza' ixtahui'lāna'nkō'lh xanapuxcu'nu' pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksin ē xlaca'n palha' ixtalimālacsu'yumā'nalh. ¹¹Herodes ē i'soldados talakmaka'lh Jesús

ē tamālhekē'lh tzēhuani't lu'xu' hua'chi i'xla' rey natalilitzī'n. Ā'listān Herodes macā'ni'pāl'h Pilato. ¹²Chuntza' huā'mā' quilhtamacuj Pilato ixamigo tlhualh Herodes. Xapūla ixtā'lāquiclhaktzi' ixuani't.

Jesús lichihuina'nca chī namaknican

Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16

¹³Pilato cāmākēstokpāl'h xanapuxcu'nu' pālejni' ē māpa'ksini'nī'n ē tachi'xcuhui't.

¹⁴Cāhuanilh:

—Hui'xina'n quilālīmini'uj huā'mā' chi'xcu' ē quilāhuaniuj cāmāmakchuyī tachi'xcuhui't. Quit ickelhasqui'nīni'ttza' na milacatinca'n ē ca'tziyā'tittza' jā tū icmaclani'lh tū limālacsu'yuyā'tit. ¹⁵Nā chuntza' Herodes jā tū maclani'lh. Ū'tza' limacamimpalacha'. Laktzi'nā'tittza' chī jā tū tlahuani't nachī'can ē nanī. ¹⁶Na'iclimāmaksno'knīni'n ko'xka' ē ā'listān na'icmakxteka.

¹⁷Ixa'nān tahuil'lat ē ū'tza' Pilato ixlīmakxteka chā'tin tachi'n a'cxni' i'xlamā'lh cā'tani'. ¹⁸Ixlīpō'ktuca'n tatzuculh tata'sa ē tahuani'li:

—iCamāmaknīni'ni' huā'mā' ē camakxtekti Barrabás!

¹⁹Barrabás ixlichī'cani't ixpālacata xla' ē ixchi'xcuhui'n tatā'kaqui'lh ixpālacata tatā'lāquiclhaktzi'n māpa'ksini'nī'n romanos ē hasta tamaknīni'lh.

²⁰Pilato ixmakxteku'tun Jesús ē cātā'chihuina'mpāl'h. ²¹Ā'chulā' tata'salh ē tahuani'li:

—iCaxtokohua'ca'ca' iCaxtokohua'ca'ca'

²²Ixlīmaktu'tun Pilato cāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata? ¿Tūchu tlahuani't? Quit jā tū icmaclani't

tū ixpālacata nalīmaknican. Xmān na'iclimāmaksno'knīni'n ko'xka' ē ā'listān na'icmakxteka.

²³Xlaca'n ā'chulā' palha' tahuani'li caxtokohua'ca'ca. Palha' tahuani'li xlaca'n ē xanapuxcu'nu' pālejni', ē chuntza' talīskāhui'lh. ²⁴Chuntza' Pilato tlhualh tū ixtalacasqui'n xlaca'n, ²⁵ē makxtekli chi'xcu' tū ixtalacsacni't. Ū'tza' Barrabás tū ixmānūcani't ixpālacata tā'kaqui'lh ē maknīni'lh. Macamāstā'lh Pilato Jesús natatlahuani' tū ixtalacasqui'n.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27

²⁶A'cxni' ixtalē'mā'nalh Jesús nataxtokohua'ca', tachi'palh chā'tin chi'xcu' tū ixuanican Simón ē xala' nac Cirene. Xla' ixtanūtēlha nac cāl'acchicni' Jerusalén ē sāmācu'qui'ca cruz ē māstālica Jesús.

²⁷Lhūhua' tachi'xcuhui't ixtastālani'tēlha, nā lhūhua' puscan tū ixtacalhuantēlha ē talīpuhuanli ixpālacata Jesús. ²⁸Jesús cālakalaktzi'lh ē cāhuanilh:

—Puscan xalani'n nac Jerusalén, jā cacalhua'ntit quimpālacata. Xatze nacalhua'nā'tit tū mimpālacataca'n ē ixpālacataca'n mincamana'ca'n.

²⁹Namin a'ktin quilhtamacuj a'cxni' nahuancan: “Lipāxuhua tū jāla ka'lhī i'ska'ta'. Lipāxuhua tū jā maktin lacatuncuhui'lh i'ska'ta' ē jā maktin mātzi'qui'nilh.” ³⁰A'cxni' tachi'xcuhui't natahuani sipej:

“Caquilā'a'kta'pū'j”; ē natahuani ixmacni' sipej: “Caquilāmātē'kui.”

³¹Palh chuntza' tlahuani'can xastaka qui'hui', ā'chulā'

natlahuani'can xascahuahua. Palh chuntza' quintlahuani'can ē quit jā tū ictlahuani't tū jā tze, ā'chulā' nacātlahuani'can tī tatlahualh tū jā tze —huanli Jesús.

³²Nā ixcālē'mā'ca chā'tu' maknīni'nī'n nacātā'maknīcan Jesús. ³³A'cxni' tachā'lh jā huanican La Calavera (ū'tza' huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn), a'ntza' xtokohua'ca'ca Jesús ē nā chuntza' chā'tu' maknīni'nī'n ē chā'tin na ixpekxtūcāna'j ē chā'tin na ixpekxtūxuqui.

³⁴A'cxni' ixtaxtokohua'ca'mā'nalh, Jesús huanli:

—QuinTāta', cacāmātza'nkēna'ni' ixpālacata jā taca'tzi tū tatlahuamā'nalh.

Soldados talītlahualh suerte ixlu'xu' Jesús natatapitzi chā'tunu' xlaca'n. ³⁵Tachi'xcu'huī't itxayāna'lh ē ixtalaktzi'mā'nalh ē hasta māpa'ksīni'nī'n talīlītzī'nli ē tahuanlı:

—Ā'makapitzīn cāmakapūtaxtūlh. Chuhua'j ca'a'kapūtaxtulh ixlimān palh ixlicāna' Dios lacsacni't ē hui'līlh ixlimakapūtaxtūnu'.

³⁶Nā soldados ixtalīlītzī'mā'nalh. Talaktalacatzuna'jīlh ē tamāhui'lh xaxcān vinagre. ³⁷Tahuanihl:

—Palh hui'x ixpuxcu'ca'n israelitas, ca'a'kapūtaxtu milimān.

³⁸Ixua'ca'lh a'ktin letrero ixa'cpūn ē ixtatzo'kni' nac griego ē latino ē hebreo. Letrero ixuan: Ū'tza' huā'mā' ixPuxcu'ca'n israelitas.

³⁹Chā'tin maknīni' tī ixtā'hua'ca'lh līlītzī'nli ē huanilh:

—Palh ixlicāna' hui'x tī Dios hui'līlh ixlimakapūtaxtūnu',

ca'a'kapūtaxtu milimān ē nā caquilāmakapūtaxtūj quina'n.

⁴⁰Ā'chā'tin quilhnilh ixtā'maknīni' ē huanilh:

—Īē jā jicua'ni'ya' Dios? Nā hui'x lacxtim pātini'mpā't. ⁴¹Quina'n quincāmini'ni'yān pātini'mā'nauj ixpālacata xokomā'nauj tū laclē'nauj. Huā'mā' chi'xcu' jā tū laclē'n.

⁴²Palaj tunca huanilh Jesús:

—Naquilacapāstaca a'cxni' namāpa'ksīni'na'.

⁴³Jesús kelhtīlh:

—Ixlicāna' icuaniyān.

Chuhua'j, huā'mā' quilhtamacuj naquintā'tahuī'la'yā'chi nac a'kapūn.

Jesús nīlh

Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30

⁴⁴Hua'chi tastu'nūttza' ixuanī't

a'cxni' cā'pucsua' lakō'lh calhāxcu'huā'lh nac cā'ti'ya'tna'.

Chuntza' lalh hasta hua'chi maktu'tun kōtanū. ⁴⁵Chi'chini'

jā māxkakēni'lh. Lilakamilīn nac templo ixlimān taxtī'tli ē tapūpitzīlh. Ū'tza' huā'mā' lilakamilīn tū ixmāpitzī templo.

⁴⁶Palaj tunca Jesús palha' ta'salh ē huanli:

—QuinTāta', icmacamaxqui'yān quilīstacna'.

A'cxni' huankō'lh, nīlh.

⁴⁷A'cxni' capitān romano laktzī'lh tū a'kspulalh, laktaquilhpūtalh Dios ē huanli:

—Ixlicāna' huā'mā' chi'xcu' tzeya chi'xcu' ixuanī't.

⁴⁸Ixlīpō'ktuca'n tachi'xcu'huī't tī tamīlh ē talaktzī'lh tū a'kspulalh, tatapānūlh ā'tzā' ē cācu'xatucstēlhacan ixpālacata

ixtalípuhuātca'n. Ta'a'lh na ixchicca'n. ⁴⁹Ixtalakapasnī'n Jesús ē nā puscan tī ixtastālani'nī't nac estado Galilea makat tatāyahl ē ixtalaktzī'mā'nalhl huā'mā'.

Mā'cnūca Jesús

Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42

⁵⁰Ixui'lh chā'tin chi'xcu' ixtacuhuini' José ē ū'tza' xala' nac Arimatea nac estado Judea. Ixcātā'tapa'ksi māpa'ksini'nī'n tī ā'chulā' ixtamāpa'ksini'n israelitas. Tzeya chi'xcu' ixuani't. ⁵¹Ixka'lhīmā'lh hasta a'cxni' Dios namāpa'ksini'nkō'. Jā lakatīlh tū ixtatlahuani't māpa'ksini'nī'n ixpālacata Jesús. ⁵²Nā huā'mā' chi'xcu' laka'lh Pilato ē squi'ni'lh ixmacni' Jesús. ⁵³A'cxni' ixmāyujūni'ttza' nac cruz, līmaksui'tli a'ktin lu'xu' ē mānūlh a'ktin nac lhu'cu' tū ixcāxtlahuacani'ttza' nac ka'tla' chihuix. A'ntza' jāna'j tī chā'tin ixmā'cnūcāni't. ⁵⁴Tzamā' quilhtamacuj ū'tza' tū ixpūcāxtlahuakō'can ixpālacata ixlīlakali quilhtamacuj tū pūjaxcan ē ixtzucumā'lhntza'.

⁵⁵Puscan tī ixtatā'mini't Jesús nac estado Galilea ta'a'lh talaktzī'n lhu'cu' ē cuenta tatlahualh jā ixmāpī'cani't ixmacni' Jesús. ⁵⁶Tataspi'tli na ixchicca'n ē tacāxtlahualh perfume ē pomada ixla' tī nīni't. Tapūjaxli quilhtamacuj tū pūjaxcan chuntza' chī māpa'ksilh Moisés.

Jesús lacastālancuana'nli

Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10

24 Tzī'saj domingo tzamā' puscan ta'a'mpālhl

nac pūtā'cnūn ē ixtalē'mā'nalhl perfume tū ixtacāxtlahuani'ttza'. ¹Ā'makapitzin puscan tatā'a'lh. ²A'cxni' tachā'lh, talaktzī'lh ixmāpānūcāni'ttza' chihuix tū ixlīmālacchahuacani't pūtā'cnūn. ³Tatanūlh ē jā tamaclahl ixmacni' Māpa'ksini' Jesús. ⁴Tajicua'nli ē jā ixtaca'tzī tū natatlahua ē a'cxni' talaktzī'lh chā'tu' ángeles tī ixtatasu'yu hua'chi chi'xcu'huin. Snapapa ixlu'xu'ca'n ixtahuani't ē ixtayāna'lh ixlacatzuna'jca'n puscan. ⁵Xlaca'n tajicua'nli, ē tataquilhpūtalhl ē ángeles cāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata putzayā'tit na ixpu'nanca'n nīni'n chā'tin tī lakahuanlitza'? ⁶Huā'tzā' jātza' tihui'lh. Xla' lacastālancuana'ni'ttza'. Calacapāstactit chī cāhuanin a'cxni' ixui'lhcus nac Galilea. ⁷Huanli chī ixlacasqui'nca Chi'xcu' xala' Tālhāmā'n nacāmacamaxqui'can tī jā tzeya chi'xcu'huin ē nataxtokohua'ca' ē ixli'a'ktu'tun quilhtamacuj nalacastālancuana'mpala. ⁸Palaj tunca puscan talacapāstacli ixtachihuin Jesús.

⁹A'cxni' tataspi'tli nac pūtā'cnūn, tahuanikō'lh kelhacāujtīn apóstoles ē ixlīpō'ktuca'n ā'makapitzin. ¹⁰Puscan, xlaca'n cāhuanican María Magdalena ē Juana ē María tī ixtzī' Jacobo ē ā'makapitzin puscan huampala. ¹¹Apóstoles takexmatli hua'chi takelhkamān tū ixcāhuanimā'ca ē jā ta'a'ka'i'lh. ¹²Masqui jā ta'a'ka'i'lh, Pedro taxtulh ē tu'jnulhl nac pūtā'cnūn. Taquilhpūtalhl ē talacanūlh ē

laktzi'lh xmān lu'xu' jā ixmā'lh.
A'lh na ixchic ē ixlī'a'cnīmā'lh ē
ixlacapāstacmā'lh tū a'kspulanī't.

Na ixtej cā'lacchicni' Emaús

Mr. 16:12-13

¹³Ū'tza' huā'mā' quilhtamacuj
chā'tu' tī ixtastālani'nī't
Jesús, ixta'a'mā'nalh a'ktin
nac cā'lacchicni' jā huanican
Emaús. Ū'tza' hua'chi a'kcāujtin
kilómetros ixlimakat Jerusalén.
¹⁴Ixtalitā'chihuīna'ntēlha ixlīpō'ktu
tū ixa'kspulanī't. ¹⁵Lihuan
ixtalitā'chihuīna'mā'nalh ē
ixtalālihuani'mā'nalh, Jesús
cālaktalacatzuna'jilh ē tzuculh
cātā'tlā'huan. ¹⁶Masqui talaktzi'lh,
jāla talakapasli ixpālacata
catūhuālh talitamachuyilh. ¹⁷Palaj
tunca Jesús cākelhasqui'nilh:

—¿Tū lichihuīna'ntēlhayā'tit?
¿Tūchu lilīpuhua'nā'tit?

¹⁸Chā'tin tī huanican Cleofas
kelhtini'lh:

—Ixlīpō'ktu tachi'xcuhui't
taca'tzikō' tū a'kspulalh nac
Jerusalén tzamā' quilhtamacuj.
¿Hui'x tī ixui'la'chi a'ntza' ē jā
ca'tziya'?

¹⁹Palaj tunca Jesús cāhuanilh:
—¿Tū lalh?

Tahuanilh:
—Lhūhua' tū a'kspulalh
ixpālacata Jesús xala' nac
Nazaret tī a'kchihuīna' ē ixka'lhī
litli'hui'qui na ixlacatīn Dios ē na
ixpu'na'itātca'n tachi'xcuhui't.
Ū'tza' litasu'yulh tū tlhualh ē tū
huanli. ²⁰Xanapuxcu'nu' pālejni' ē
māpa'ksīni'nī'n tamacamāstā'lh
namaknicān ē nextokohua'ca'can
nac cruz.

²¹'Quina'n xa'icka'lhīmā'nauj
ū'tza' xla' tī nacāmakapūtāxtū
israelitas. Ixlīlakatu'tuntza'
quilhtamacuj chuhua'j a'cxni'
a'kspulalh. ²²Ā'makapitzin
puscan na quilacpu'na'itātca'n
quincātalimekē'khanī'tan. Tzi'saj
taquīlalh nac pūtā'cnūn, ²³ē
jā talaktzi'lh ixmacni' Jesús
ē tataspi'tli. Quincātahanin
talīlakachuyalh ángeles tī
cāhuanilh lakahuan Jesús.
²⁴Palaj tunca ā'makapitzin
quincompañerosnu'ca'n taquīlalh
nac pūtā'cnūn ē chuntza' chī
tahuanilh puscan, chuntza'
tamaclalh. Jā talaktzi'lh Jesús.

²⁵Palaj tunca Jesús cāhuanilh:
—Jā lacaca'tziyā'tit. ¿Jā'cxni'
na'a'ka'i'yā'tit ixlīpō'ktu tū tahuanli
a'kchihuīna'nī'n? ²⁶Cristo tī Dios
hui'lini't ixlīmakapūtāxtūnu', ¿ē
jā ixlacasqui'nca pūla napātīni'n
chuntza' ē ā'līstān natanū jā xkaka?

²⁷Palaj tunca Jesús tzuculh
cāmāsu'yuni'kō' ixlīpō'ktu tū
tzo'kcani't na ixtachihuīn Dios ē
tū lichihuīna'n xla'. Tzuculh tū
tzo'knuni't Moisés ē cāmāsu'yuni'lh
tū ixtatzo'knuni't ixlīpō'ktuca'n
profetas.

²⁸A'cxni' tachā'lh nac cā'lacchicni'
jā ixta'a'mā'nalh, tasu'yulh hua'chi
Jesús ixa'mā'lh ā'chulā' pekanācha'.
²⁹Xlaca'n cuesa tahuanilh
natachoko ē tahuanilh:

—Xatze catachoko. Licua'
tzi'suamā'lhtza'. Cā'pucsua'tza'.

Palaj tunca Jesús cātā'tanūlh nac
chic.

³⁰A'cxni' tatahui'lh tahuā'yan,
xla' tayalh pāntzin ē māstā'lh
tapāxcatca'tzin ē māpitzilh ē

cāmaxqui'lh. ³¹Palaj tunca huā'mā' tza'la hua'chi tzej talacahuāna'nli ē talakapasli ē xla' cālaksputni'lh.

³²Xlaca'n talāhuanilh:

—¿Ē chā jā ixlicāna'

quina'n lipāxuhua'j a'cxni' ixquincāmāsu'yuni'tēlhayān ixtachihuīn Dios?

³³Xamaktin tachi'papālh ixtejca'n. Jā tatamakapalilh nūn macsti'nal'j. Tataspi'tpālh nac Jerusalén ē cātā'lāpāxtokli kelhacāujtin apóstoles jā ixtatakēstokni't ē ā'makapitzin. ³⁴Cāhuanica huā'mā' chā'tu':

—Ixlicāna' lacastālancuana'nli Māpa'ksini'. Tasu'yuni'lh Simón.

³⁵Palaj tunca xlaca'n cāhuanilh chī cā'a'kspulalh nac tej ē chī talakapasli Jesús a'cxni' māpitzilh pāntzīn.

Jesús cātasu'yuni'lh i'scuju'ni'n

Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23

³⁶A'cxni' ixtalichihuīna'mā'nalhcus tzamā', a'cxni' Jesús tāyalh na ixpu'na'itātca'n. Cāhuanilh:

—Tzej calatapā'tit.

³⁷Cāmekē'klhaca ē tajicua'nli ē ixtapuhuan ixtalaktzi'mā'nalhcus espíritu. ³⁸Jesús cāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata jicua'nā'tit?

¿Tū ixpālacata xtum puhua'nā'tit mina'cstuca'n? ³⁹Calaktzi'ntit quimacani'n ē quintujani'n.

Naquilālakapasāuj. Caquilāxa'mauj ē caquilālakaktzi'uj. Espíritu jā ka'lhī quinīt ē lucut chuntza' chī quit.

⁴⁰A'cxni' chuntza' cāhuanilh, cāmāsu'yuni'lh ixmacani'n ē ixtujani'n. ⁴¹Masqui lipāxuhua talaktzi'lh, jāla ta'a'ka'lh. Jesús cākelhasqui'nilh:

—¿Ē hui'lh lihua't?

⁴²Palaj tunca maxqui'ca pitzuna'j xatatzili' squi'ti' ē pitzuna'j xatachu'cu cera tū ka'lhī xaxcān.

⁴³Xla' maktini'lh ē hua'kō'lh na ixlacatinca'n. ⁴⁴Ā'līstān cāhuanilh:

—Tū quina'kspulalh

ū'tza' tū iccāhuanin a'cxni' xa'iccātā'latlā'huanān. Ixlascaqui'nca na'icmākentaxtū ixlipō'ktu tū tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios quimpālacata, jā tzo'knulh Moisés ē profetas ē jā huanican Salmos.

⁴⁵Palaj tunca cāmāasca'tilh ixtachihuīn Dios. ⁴⁶Cāhuanilh:

—Chuntza' tatzō'kni'.

Ixlascaqui'nca nanī Cristo tī Dios hui'lini't ixlimakapūtaxtūnu'.

Ixlascaqui'nca ixlī'a'ktu'tun quilhtamacuj nalacastālancuana'n jā tahui'lāna'ncha' nini'n.

⁴⁷Ixlascaqui'nca nacāmāsu'yuni'kō'can ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhui't xalani'n nac cā'quilhtamacuj ixpālacata Cristo. Natzucucan nac Jerusalén ē nacāhuanikō'can ixlacscqui'nca natalakpalī ixtalacapāstacni'ca'n ē nacāmātza'nkēna'ni'can. ⁴⁸Hui'xina'n nacāmāsu'yuni'yā'tit tzamā' catūhuālh ixpālacata laktzi'nkō'tit. ⁴⁹Chuhua'j calaktzi'ntit. Na'iccāmacamini'yān tū huanli quinTāta'. Natachokoyā'tit huā'tzā' nac Jerusalén hasta a'cxni' namaktini'nā'tit litli'huil'qui tū xala' nac a'kapūn.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn

Mr. 16:19-20

⁵⁰Palaj tunca Jesús cālē'lh i'scuju'ni'n nac tej hasta nac Betania ē makayāhualh ixmacani'n ē cāsicua'lanātlahualh. ⁵¹Lihuan

ixcāsīcua'lanātlahuamā'lh, tzuculh
 tā'kayāhua na ixlacatīnca'n ē
 lē'nca nac a'kapūn. ⁵²Xlaca'n
 talaktaquilhpūtalh ē ā'listān

lipāxuhua tataspi'tli nac
 Jerusalén. ⁵³Pō'ktu quilhtamacuj
 ixtahui'lāna'lh xaka'tla' nac
 templo natamāka'tli Dios. Amén.